

Roman

Aşkın Yücel Seçkin

Nihai

Nihai

Aşkın Yücel Seçkin

Nihai

SOLuCAN FANZ.in - 1 (Ağustos 2008)

Nihai

Aşkın Yücel Seçkin

Kapak

Çağlar Atalay

Düzeltilme

İrem Güven

Bilge Seçkin Çetinkaya

Baskı ve Cilt

Fotokopi-Isısal Cilt

1.Baskı	15 Kasım 2008 İstanbul – 60 Adet
2.Baskı	6 Aralık 2008 İstanbul – 60 Adet
3.Baskı	16 Haziran 2009 İstanbul – 15 Adet
4.Baskı	1 Kasım 2012 İstanbul – 6 Adet
5. Baskı	1 Mayıs 2013 İstanbul – 4 Adet
6. Baskı	6 Ekim 2013 İstanbul – 55 adet

IABN(International Abnormal Book Number): 888-888-888-X

SOLuCAN FANZ.in

Aşkın Yücel Seçkin

Nihai

30.8.2008

Umudunu hiç yitirmeyen Fransız'a

Sonbahar; nihai, gelişini başlangıcından sonlandırdığımız, sonunu ve başını aramanın bulamayacağı imkânsızlığı isteyen, zifiri karanlığın olmadığı, siyah ile beyazın katılaşmadığı griye izin veren zaman bütünlüğünün adıdır. Güz ise iki baskın mevsim arasında geçişin, duygu dünyasının hüzne; kıpır kıpırlıktan çok, ince kıvrımlarla karanlığa en fazla yaklaştığı mevsimin iki adından birisidir.

Günlerden Çarşamba, yedi günün tam ortasında, vapurun arka tarafında, görüntüdeki mavilik gözlerden sarı noktaya iletiliyor. Günün gazetesini açan eller temkinli, tarih on sekiz kasımı gösteriyor, vapur her zamanki saatinde kalkmış bulunmakta, Kız Kulesi bütün ihtişamıyla sisli bir boğaz manzarasında fotoğraf karesindeki ana figürü oluşturuyor.

Dolmabahçe Sarayı'nın kulesindeki saat 14.27'yi göstermekte.

Bundan önce bildiğimiz tek şey üç kol saati ve bir şemsiye. Kol saatlerinin tümü TRT2'ye göre ayarlı bir biçimde ve gümüşü renklerde. Kuledeki saat benim gözlerimde donduğu anda ve bütün olayları size aktaracak olan pardösülü, şapkalı ve o an kuledeki saate bakan adam tüm bunlardan habersiz bir biçimde zihninde hep aynı sahneyi tekrarlarlarken, ilk saat Zeytinburnu'ndan kalkmış tramvayın Fındıklı durağında, ikincisi Kurtuluş'tan Eminönü istika-

metine giden 70KE adlı İETT otobüsünde Elmadağ durağında, diğeri ise Kadıköy –Kabataş arası çalışan vapurda gazeteyi açan temkinli ellerin üzerindeki sol bilekte. Şemsiye ise kapalı iken baston vazifesi görerek zemine aynı ritimle tıklayarak Çırağan caddesinden Dolmabahçe yönüne doğru ilerlemekte.

Masa kahverengi renkte, ceviz ağacından yapılmış. Kenarlarından yüzeyin altına giden iki santim enindeki çizgide ucunda spiraller olan bir desen var. Masanın üstünde şeker kavanozu ve kavanozda küp şekerler çıplak bir biçimde duruyor.

ŞAIRİN ÖLÜMÜ

Gözleri ıslak bakıyordu kadının, tuzlu suya batırılmış bir tatlı su bacağı gibi. Alışık olmadığı evrenin tüm yükünü taşıyabilecek bir oltanın ucundaki eli, elin sahibi olan bedeni istiyordu. Bir balmumu heykeldeki donukluğu değil gürül gürül akan hayatı hissetmek... Tüm sessiz yakarışları bir tek yerde, var oluşun bütün inceliklerini bulabileceğini hissettiriyordu ona o adam. Tulum çalan bir müzisyenin şişkin yanaklarındaki ince sesi, ürkmeden kaldırabileceği ağırlıkta taşımak istiyordu başka bir ruhu. Leylekler yuvalarını henüz kurmuştu ki elektrik direklerinin üzerine bir rüzgâr esti alıp götürdü ruhundan bir parça kadının. O gözleri unutamıyordu. İnce bir ılıklığın tam bağrından koptu o haykırış:

Şair:

— Merhaba, n'aber?

Kadın:

— Tanışıyor muyuz?

Şair:

— Herkesi tanıyorum.

Kadın:

— Beni tanıdığını zannetmiyorum.

Şair:

—İsmi biliyorum.

Kadın:

—Nedir?

Şair:

—Cevabını aldın zaten.

Kadın:

—İlginç olmaya mı çalışıyorsun?

Şair:

—Hayır, kendim olmaya çalışıyorum.

Bu ilk konuşma, belki de o ilk göz teması belirlemişti hikâyeyi. Neydi onda onu ona bağlayan? Hikâye baştan belirlenmiş miydi, yoksa bu hikâyenin yazarı hikâyeyi beğenmeyip bir şiir mi yazmak istemişti? Tek istediği, tek istenilen belki de ruhların dokunulmazlığına dokunmaktı birlikte. Yürüdü yavaşça adam kadına doğru yaklaştı henüz dokunmadığı bir manyetik dalgaya uzanır gibi elini uzattı.

Şair:

—Seni daha önce hiç görmemiştim burda mı yaşıyorsun?

Kadın:

—Hayır, bir arkadaşına uğradım sadece.

Şair:

—Bazen bir ayna bulursun, tutulursun, bakamazsın, hareket edemezsin, köşeler kapalıdır, çıktığını sandığın otoban bir raylı sistemdir aslında.

Kadın:

—Anlamıyorum.

Şair:

—Sığ sulara yüzmek, bu mu istediği her kadının yani senin? En sevdiğin renk ne? Nerede oturuyorsun? Ne işle meşgulsün? Hangi diziyi takip ediyorsun? Sanattan hoşlanır mısın? Alkol alır mısın? Memleket nere? Baban ne iş yapıyor, annenle neden ilgileniyorum? Müzik dinler misin? Alternatif rocka ne dersin? Damar dinler misin? Alternatif rock gruplarından en çok hangisini beğenirsin? Benim neyi sevip sevmediğimi neden merak ediyorsun? Okuduğun lise neresi? En sevdiğin arkadaşın sana kazık mı attı?

İnsan artık güvenmemenin bir sebebi var mı? Sinemaya gider misin? Bildiğim bir film var izler misin? En beğendiğin yönetmen? Ne tür erkeklerden hoşlanırsın? Convers giyerek sisteme muhalif olduğunu düşünenlerden misin? Hayat tercihlerden mi oluşur? Moda insanın kendine yakışanı giymesi midir, yoksa bir semt midir? Moda aile çay bahçesine gittin mi hiç? Moda sahlinde içsek ne güzel olur değil mi? Memleketin hali ne olacak? Kültür emperyalizminin sonucumu bunlar? Dondurmada tercihin nedir? Vejetaryen olmak bir hayat görüşümüdür bir tarz mıdır? Taksim’de nerelere takılırsın? En sevdiğin enstrüman? Kırk altı no’lu otobüsle mi gidiliyor evine? Ev arkadaşın da sizin okuldan mı? Bu şehirde yaşamak zor gelmiyor mu? İstanbul’da Kanlıca’yı gezdin mi? Bu kent aşıkların şehri mi? Dünyayı gezmek hep bir hayalin olmuş mudur? Gitmek istediğin yer neresi? İssız adaya düştüğünde yanına alacağın üç şey? En çok neyden korkarsın? En sevdiğin hayvan nedir? Bir hayvan olsan ne olmak isterdin? Neydi o sürüngenin adı diye sormayacağım sanal

Kadın:

—Anlıyorum.

Dört katlı binanın çatısında şairle kadın sohbet ediyorlardı “Birlikte ölmek...” dedi şair kadının elinden tuttu ve dördüncü kattan atlamak üzere çatının kenarına yaklaştılar. Şair adımını attı, kadın elini çekti ve şair boşlukta düşmeye başladı.

Şekerlerin yanında beyaz porselenden bir kahve fincanı ve tabağı gözükmekte. Kahvenin olduğu kap, camdan ve üzerinde duman tütmekte. Kahvenin yanında bir kupa da süt bulunuyor.

GÜNDELİK HAYATLAR

1

Gürültü bastırılmayacak kadar büyümüştü. Kulaklarını tıkmasına rağmen her geçen dakika artıyordu duraksamadan. Ev son derece sessizdi ama kafasının içindeki bu gürültü sağır edecek kadar güçlüydü, istemediği ne varsa soruluyordu. Sorular geliyordu durmadan zihnine, çekilecek çile değildi.

Küçük bir sinek pencereden içeri süzüldü. Aradığı bir nesne varmış gibi önce sağa sola uçtu. Pencereden gelen hava akımına kapılarak epey yol aldı. Kitapların üzerine doğru seğirtti. Sağa yatık, masanın üzerinde duvarla bitişik onlarca kitap, ya okunup adamın anlam dünyasında herhangi bir yere oturtulmuş yani dışarıdan bakıldığında adından, yazarından öte anlamlar biçemediği yada henüz okunmamış sadece varlığıyla bazı fikirleri düşünmesini sağlayan hafif tozlanmış küçük bir hazine duruyordu. Sinek sayfadan sayfaya, kitaptan kitaba uçarken bir çift göz , sol tarafı sineğe yakın onu izlemekle meşguldü. Herhangi bir canlıyı izlerken yaşadığı iç konuşmaların daha sağlıklı olduğunu saptamıştı. Bu bir insan olduğunda rahatlıkla akıldan akıla kısa bir yol bulabiliyordu. Adamda başlı başına bir hastalığa dönüşmüş onda olan bir şeyin herkeste olduğu buna bağlı olarak herkesin kendisi olduğu sanısı. Sanıdan çok bir sanrıya dönüşmüştü. Kendi kendine söylendi:

—Yok olmayan fikir güçlenir.

Bunu öylesine içten söylemişti ki kalbinin atışının sineği etkilediğini düşündü. Bir anlık hezeyanla sinek havalanmış bir şey olmadığını görünce tekrar adamın küçük hazinesinin üzerindeki yerine dönmüştü. Sanki bir şey araştırıyordu, bir gizem belki de. Kırılmış bir ayna gibi parçalanmış kanlı gözleriyle her hareketi defalarca görüyordu. Doğada canlının boyutu küçüldükçe tedirginliği artıyor. Bir dinazor için insan neyse bir insan içinde sinek odur. Adamın damarına konmuştu, o sadece izlemekle yetiniyordu. Bir yenilik, yeni bir soru belki de yeni bir yüz görmek istiyordu. Sineği izlediği gibi izliyordu tanımlayamadığı hayatı. Sinek belli ki damardan akan kanın coşkusunu hissedebiliyordu. Adam, kendisini çok büyük bir ırmağın yanında hayal etti. Gürül gürül ırmağın akışını dinliyordu sineğin gözünden. Parça parça kareler hayal ediyordu belki saniyede yirmi dörde ulaşırsa tüm hareketler bir film gibi izlenebilecekti. Irmak bir yerde bir setle karşılaştı, beton, oldukça büyük. Duvarlardaki çatlaklardan sızıntı yapmıştı. Akan suyu durduramazsınız, çalışırsanız ancak yönünü değiştirebilirsiniz. Er geç akacağı yatağı bulur. Bu sızıntı gibiydi düşünceler, cevaplar sorularla birlikte geliyor ve er geç gideceği yolu buluyordu. Sinek yavaşça yükseldi ve pike yapıp ortadan kayboldu. Adam kendi kendine söylenmeye devam etti.

—Büyüyen hareket durdurulamaz.

İvmenin karesini düşünüyordu. Bir dönem her şeyin karesini almak mantıklı bir fikir gibi gelmişti ama bu zihnindeki gürültü her şeyin karesini aldıkça artıyordu. Bu onluk tabanda düşünmekle iki tabanında düşünmek arasındaki fark gibi. Nesnelere çoğaldıkça buna bağlı olarak gürültü de artıyordu. Adam yıllardır özlem duyduğu minimalist yaşamına kavuşmuştu. Yalnızdı, hep yalnız olacaktı çünkü kendisinden başka kimseyle konuşmuyordu. İç seslerin birer yankı olarak çıkmasından başka bir şey değildi yaşadığı. Görsellikler renge, duyusalıklar ezgiye dönüşmüştü. Maddi sorunlar büyütülmedikçe bir sorun değildir. Önemli olan şu an yalnızca sineğin hareket ettiği an minimalist yaşama kavuşmuş olmasıydı. Hiç bir nesne fazlalık değildi. İnsan temel ihtiyacı olmayan birçok şeyle donatılmıştır. İş bu, gereksizliği hiçbir zaman gözden kaçırmamıştı. Ölçek estetikti, fazla olan hiçbir zaman estetik durmaz. Ama esriklik, bu istese de vazgeçemeyeceği bir durumdu. Nesnelere tahrik olmak bir huydan öte, durdurulamaz bir özellik haline gelebilir. Suya olan ihtiyacı ve bu ihtiyacın yarattığı suyun görselliği, işte bu noktada suyun akışı bile zihni bir tahrik unsuru haline gelmişti. Bu

temel ihtiyaç noktasındaki duruşunu beğendi. Bir –meli –malı ile biten cümle kuracaktır duraksadı. Uzun süredir bu kiple biten bir cümle kurmamıştı. Ölçüyü sürekli kendisinden aldığından ve herkesin kendisi olduğu sanması bir gereklilik fikri kurmasını engelliyordu. Bu kadar genelleyebileceği hiçbir şey yoktu. İnsan eğer herkesin kendisi olduğunu düşünüyorsa ve gereklilik kurmuyorsa o insan için ilkeler yoktur yalnız koşullar vardır. Kendi kendine söylendi.

—Ancak her koşulda yaşayabilen tanrıdır ve üstüne tercihleri karakterini oluşturur.

Bazı şeylerin tercih edilemeyeceği tamamen yalandır. Eğer kişi intihar edip bunların hepsinden vazgeçmiyorsa intihar etmemek bir tercihtir ve her şey tercih edilebilir ancak hayat tercihlerden oluşmaz, koşulların bir sonucudur. Böyle bir kavrayışla doğallığa erişebileceğini düşünmüştü adam. Yanılmadığını düşünüyordu daha doğrusu hayatında hiçbir zaman yanılabilme ihtimalini düşünmüyordu. Bir cümle kendisinde şüphe uyandırdığında, şüphesinin olanla eşleştiğine kanaat getirerek yaşayabiliyordu. Her koşulun sonucunu bir durum olarak değerlendiriyor böylece ikiliklerden iyi-kötü, güzel-çirkin, doğru-yanlış kurtulabiliyordu. Ama öznellik tıpkı bir sineğin hareketi gibi durduğu noktaya göre dünya değiştirerek kalıyordu. Algılayabildiği kareler kadardır bildikleri sineğin.

Hiçbir zaman çok insanın iradesi oradaki bireylerin irade toplamından fazla değildir. Sinek tekrar gelmişti. Bir fotoğrafın üzerinde durdu sadece bu sineğin orda durmuş olmasından dolayı adam uzandı, fotoğrafı eline aldı. Yatak üzerine uzanmıştı ve mavi yorganlar vardı fotoğraf karesinde. Hızla dört ardından sekiz parçaya böldü. Tedirginleşen sinek yine ortadan kayboldu.

Fotoğraf parçalarına bakıyordu. Hayatının genelinde olanı mesela tanrıyı düşündüğünde kendiyile ilgili bir cümle duyması gibi tüm parçalar yerine oturuyordu, dünyayı adam yönetiyordu. Ama bu kontrolün düşünsel değil, içgüdüsel olması ile ilgiliydi daha çok. Doğa da, tarih ile insan gibi kendi üzerine katlanıyordu yani, doğadan çıkan doğaya dönüyordu. Kendi kendine söylendi:

—Azot döngüsü gibi, benden çıkıyorum kendime dönüyorum.

Sineği ansızın bir hareketle avucunun içine almıştı. Sinek için bir çıkış yoktu insan için de. Şöyle bir salladıktan sonra bırakıverdi sineği usulca. Önce yalpaladı, uzaklaştı alabildiğine. Gürültüyü tanımlamak istiyordu adam

bir sinek gibi izlemekten yorulmuştu. Sanki cevapları kendisi değil de içindeki ses rahatlıkla veriyor gibiydi. İç seslerini gerektiğinde hiç bastırmadan kullanabiliyordu. Hatta bu yüzden bir arkadaş ortamında bir kadın olduğuna aldırmadan ilgisini tamamen kendi iç dünyasının argümanlarına yönlendirerek konuşmuştu. Kadın “Çok adice bir şey bu” deyip, bu ile işaret ettiğini açıklamaksızın kalkıp gitmişti. Adam fena halde kendisi yüzünden olduğu saplantısına kapılmıştı. Bütün her şeyin sorumlusu kendisi olduğunu düşünüyordu. Bir taraftan gözleri sineği arıyordu. Alabildiğine rahattı, maddi sorunları hayatı boyunca dert etmemişti. Sonu gelmeyen istekleri metanetle karşılıyordu. İsteklerin bitmeyeceğini yıllar önce kavramıştı. Bu yüzden istek ne olursa olsun başka bir dileği doğuracağından hepsine aynı değeri biçmişti. Bir musluğun tamir edilebilmesinden bir kuvvet isteğine kadar, hepsi aynıydı. Ama zevkleri tartışmasız ilk sırayı alıyordu. Bir kez gelinen cennetin de cehennemin de burada, şu an yaşanan dünyada olduğunu düşünüyordu.

Evine bir yalnızlık hâkimdi, boşalan bira şişeleri, dağınık bir yatak ama minimalist bir yaşam. Fazlalıklardan tamamen kurtulmuş, insan sesinden de epey uzaklaşmıştı. Beynindeki şu bitmek tükenmek bilmeyen gürültü hariç her şey olağandı. Yağmurlar, toprak kokusu, suların akışı bembeyaz bir geleceğin talihsiz habercileriydiler. Geleceğin olmadığı fikri adamın hayatında önemli bir yer tutuyordu; anı yaşamak, belki de en iyi yaptığı şey buydu. Ama dili sanki on sekizinci yüzyılda kalmıştı. Geçemiyordu, anın ortak iradesini göremiyordu. Bireyleri hep var ediyor ama herkesin kendisi olduğu sanrısı bir kene gibi yapışıyordu ruhuna.

Yavaşça oturduğu yerden doğruldu. Pencereye yöneldi. Dışarıda yağmurun getirdiği toprak kokusu ve dinginlik hâkimdi. Toprakta yaşayan canlıları düşündü. Doğayla barışık olmak modern yaşamın insan döngüsünde farklı bir kapı açıyordu. Farklı bir algı mekanizması belki de... Modern yaşamın kurallarına karşı doğanın kuralları var olan tüm değerleri parçalıyordu. Modern bireyin yapması gerekenleri basit yapılması gereken işler olarak görüp, işlerin sessizce halledilmesi ve zihin olarak modernliğin çok ötesinde doğanın getirdiklerini yaşarken sistemi anlayıp çözümlemek gibi bir zevki vardı. Bu yüzden yataylıktan çok dikeyliği önemsiyordu. Basit ama olabilir stratejiler kuruyor, taktiklerden çok doğallığa önem veriyordu. Ama ne işle meşgulse bunu bir iş olarak değil de bir zevk olarak nitelendiriyordu. Bu tip zihinsel uğraşlarına bir isim veremese de hayatını bunlar sayesinde sürdürüyordu.

İntihar fikri modern düşüncede ne kadar demode olmuşsa da hala ölüm gibi bir durum ortaya koyabildiği için yeterince marjinalleşmiş bir fikirdi. Adama göre marjinallik gibi bir fikir olmadığı, bireyi bir toplum olarak okumasından ve her bireyin kendisi olduğunu düşünmesinden dolayı ölçütlere sahip olamıyordu. Bu yüzden ona göre normal olanın tanımlanması mümkün değildi. Pencereden bakarken gördüğü modernlikten çok doğaydı. Bir reklâm panosundan daha çok bir ağaca dikkat ediyordu. Beynindeki gürültü başlamadan önce görmek istediklerini görmeye başlamıştı. Her tarafı reklâmlarla dolu metroda bile insanlarla zihinsel olarak konuşarak, kısa paslaşmalar yaparak çevredeki uyaranlarla ilgilenmiyordu. Buna asla kaçıracağı bir şey olma şüphesiyle yaklaşmamıştı. Böyle yaklaşımları da birer tasarlanmış oyun mekanizması gibi görüp gereken rolü oynuyordu, bir çizgi filmi izler gibi izliyordu olan biteni.

Pencereye damlaların seslerine eşlik eder gibi parmaklarıyla tıkırdatıyordu. Dışarıdaki görüntüdeki dinginlik gürültüyü biraz dindirmişti. Satranç hamlelerini düşünüyordu: zihinsel olarak iki taraftan birinin ikna edilebilmesi için doğru hamlelerin yapılması yetiyordu. Şu an kafasına taktığı şey ise her insanla satranç oynadığında farklı koşulların yani farklı konumların oluşmasını engelleyecek bir stratejiydi. İşte burada yarattığı değerleri dikte etmeden kabul ettirme yolunu bulabilirse oyunun ilk yirmi hamlesini garanti altına alabilirdi ama bu demek oluyordu ki teoriye kafa yorması gerekecekti. Oyunun, tartışmadaki ikna sürecini belirleyen teori değil o anda yaşananlardır. İşte burada dikte etmeden değerlerini kabul ettirebileceği tek bir çıkış kalıyordu, o da herkesin kendisi olduğu sanrısının bir gerçekliğe dönüşmesiydi. İnsan klonlamanın berbat bir şey olduğunu düşündüğü anla bu stratejiyi kurduğu an çakışmıştı. İşte tam burada tüm bu modernliğin, reklâm bombardımanının altında tüm bunlardan sıyrılmış birey birey inşa edilebileceğini düşündü ama değerler peşini bırakmıyordu. Bu adamın zihinsel işlerinden biriydi sadece, yavaşça yatağına uzandı ve nostaljik radyosunu çalıştırdı. Kendine kendine söylendi:

—Radyo dinlemekle müzik dinlemek arasındaki fark başka birinin de var olduğu sanısına kapılmamız, radyo ile televizyondaki fark bu sanının bir gerçeklik olduğuna kapılmamızdır.

Başucundan eksiltmediği lambası, radyosu ve artık bırakmakta kararlı olduğu ilaçları, bir birası, kâğıdı ve kalemı vardı. Biraz düşündükten sonra notlar almaya karar verdi. İlk notu tam olarak şuydu:

“Göz kapaklarım yarı açık biçimde göz bebeğinin yarısı mekâna diğer yarısı iç dünyama doğru bakıyor, bir martı uçuşu her süreçte olduğu gibi makas bağlantıyı kesti. Süre; uykuya bir var. Dünyanın kendi eksenini etrafındaki dönüşünü tamamlamasına iki dakika var ve benim için dünya hala model küreden ibaret. On iki yaşından beri ayılmıyorum. Sigara ve kahve arasındaki ilişkiyi irdelemeye çalışıyorum. Kendi kendime konuşmalarım hastaneye yatıp çıkmama rağmen bir azalma göstermedi, hala kendi kendime konuşuyorum, bir makineyle konuşmadığımı kabullenebilmiş değilim. Hapsiz uyku uyuyamıyorum, ilaç kullandığım zamanlarda otlarken düşünen ineklerden bir farkım kalmıyor. Yazışmalı satranç öldü, inançla birlikte gömüldü. Mektupları özlüyorum, bağlam konunun kendisi. Miyop olduğumdan yakını iyi görüyorum ve çevremi saracak olaylardan daha ortaya çıkma- larından önce farkında olduğumu belirtmeliyim ancak uyku hep tercihim olacak. Bazı çocukların yaşadığı kadar uyuduğumun farkındayım ama yine de o görkemli geçiş, her şeyin ağırlaşmaya başlaması, radyonun tonlarındaki ani yükselişlerin tüm vücutta hissedilmesi ve geçmiş sarmalına takılan bir kancayla uykunun kendisi her şeye rağmen en büyük tutkum. Hapıma uzanıyorum, laboratuvar malzemelerini sevmem.

Radyo çingiraklı yılanın düşmanı üzerine saldırdığı gibi esrik tonla- rıyla bilgisayardan yayılan müziği durdurmaya çalışıyor. Küçük bir sivrisinek damarlarda akan kanın gürültüsünü ve sıcaklığı duymuş olacak ki müziğin tonlarına aldırış etmeden kendi vızıldamasını sürdürüyor, küçük sivrisineğin bu gürül gürül akan ırmaktan kendine çıkar sağlaması gibi akan ırmaktan suyumu doldurmaktan çekinmiyorum. Evdeki her nesne kendisine ait bir anlam ve beraberinde bir dinginlik içermekte. Sinek vızıldamasıyla küçük yolculuğunu sürdürürken kendisini takip eden bir çift gözün arkasındaki beynin çektiği acının hissedilebilir olduğu kanısına kapılabileceğimizi anla- tıyor. Ama bu gürültü, beni hiçbir anı yaşayamayacak derecede yoruyordu, sineği izlemeye devam ettim ve ansızın ortadan kayboldu. Bu durdurula- maz gürültüden kurtulmak için kulaklarımı tıkadım karanlığa, bir adım daha, bağırıyorum, “Kişi kendi kurtuluşunu yaratır, bir çıkış yolu bulunmuyor.” Tanımlarda rastlanmayacak türden dil oyunlarına hapsolmuş zihnimi kurtar- mak için duyusalıktan görselliğe geçiş yapmaya çalışıyorum. Beynimin tüm kıvrımlarını hapsedmiş dil oyunlarını, zihnini durdurabilmek için otobanda sıcak güneşin altında turlara otostop çektiğim anları düşlemeye çalışıyorum. Otoban geniş, çift yönlü tarlalar sararmış, herhangi bir araç yaklaşmadığında

sadece küçük çıtırtılar duyuluyor, asfalt üzerine doğru yayılan güneş ışığının tonları havadaki nem yüzünden görülebilmekte.”

Kâğıdı ve kalemi bir kenara bıraktı, ilk yaşadığı evi düşünüyordu. Otuz metrekare, iki oda bir salon, kibrit yanmayacak derecede nemli, siyahlara boyanmış otuz kişinin girip çıktığı bir evdi. Basık tavanıyla ve hiçbir zaman eksilmeyen ev ahaliyle, kendine özgü iç ahlakıyla adama göre “Gaip” olabilecek en iyi ev örneği idi. Özellikle de gündelik hayatta hiç yollarının kesişmeyeceği onlarca insanı bir araya getiriyordu. Ama şu an düşündüğü daha çok bir sahneydi. Satranç hamlelerini düşünerek ikna etme fikri üzerinde hala yoğun bir biçimde etkisini sürdürüyordu. Sahnede bir ev arkadaşını başka bir tanışın yanına gitmeye ikna etmeye çalışıyor, şahıs ikna olmuyordu. Yoğun çabalar sonuç vermemişti. Böylece arkadaş ile tanış birbirini hiç tanıyamamıştı. O gün gidilecek tanış bir şairdi. Şairle, adamın birkaç karşılaşmaları olmuş ilginç bir biçimde birbirlerini tanıyor gibiydiler. Sanki birbirlerinin başka sularda yüzdüklerini anlamış gibiydiler, bu aralarında çok güzel bir iletişim doğurmuştu. O gün arkadaşını ikna edemediği için şairin ölümünden dolayı kendini suçluyordu.

Yataktan doğrulamadı. Deja vu yaşayarak uykuya daldı.

Adam daha önce rüyasında gördüğü bir sahnede, kendisini şu an görmekte olduğu rüyada tam anlamıyla dışarıdan görüyor ve kendi gözlerinin içine bakıyordu. Adamdan tam anlamıyla iki adet vardı, ortamda görün-tüyü yansıtabilecek bir nesne bulunmuyordu.

Uyandı. Kendi kendine söyledi:

—Bazı insanlar başkalarını kendilerinden daha iyi tanırlar.

Uykuda geçirdiği zaman hakkında hiçbir fikri yoktu, saat taşımayı yıllar önce bırakmıştı. Yavaşça yataktan doğruldu, hareketlerinde gündelik hayatın uğramadığı kayıtsız bir bedenin asaleti rahatlıkla gözlemlenebiliyordu. Yatağın hemen karşısındaki koltuğa ilişti gözü. Yavaş ama keskin bir hamleyle koltuğa yığıldı. Kafasını omzuna düşürüp göz ucuyla pencereden dışarısını süzüyordu. Her fikrin görüngüsünden sıyrılmıştı, rüyanın etkisi hala üzerindeydi, kendisini çift olarak gördüğü anı düşündüğü anda her nesne canlanıyor kendisiyle konuşuyor gibiydi.

Sinek üzerinde durmadan öten papağanla kitapların bulunduğu masanın sol tarafına doğru keskin bir hareketle ilerledi. Keskin bir dönüşle adamın bulunduğu koltuğa doğru seğirtti. Adamın tam karşısında durup adamlar kendisi arasında bir doku oluşturuyordu. Adam yavaşça dokuya uzandı; tıpkı

bir çiçeğin güneşe yönelmesi gibi. Sinek konuşuyordu. Adam kendi kendine söylendi:

—Küçük bir sinek geldi bana “tanrısın” dedi.

Yavaşça doğruldu koltuğundan, gök gürültüsü ve şimşekler dışarıda rüyaların renk dokularından örnekler sunuyor gibiydiler. Adam pencereden dışarısını süzdü, hızla ceketini sırtına geçirdi, acele acele kapıyı çekip çıktı. Bir fikir yakalamıştı, bu fikrin dinamikliğini sağlamak için hareket eder gibiydi. Hızla merdivenleri indi, kapıdan süzüldü, sokağın havasını kokladı. Şemsiyeyi unutmuştu geri dönmemeye karar verdi; sanki bu geri dönüş yakaladığı süreci değiştirebilirdi. Sokaktaki çiçeklere baktı, yapraklardan damlayan bir damla gözüne çarptı. Yaprığın üzerinden usulca kaydı diğer yapraklara çarparak toprağa karıştı. Çiçeğin köküne yakın kısmında yeni yeni filizlenmiş bir yaprak bir yönü işaret ediyordu durmaksızın, adam kesik kesik kareler halinde algıladı. Kendi kendine söylendi:

—İşaret ettiğin ile anlattığın farklı görüntüler olabilir.

Yolculuğa başlamıştı. Hafif eğimli, çok uzun olmayan yokuştan aşağı süzüldü, köşeden sola dönüp caddeye çıktı. Oturduğu çıkmazdan caddeye doğru ilerledikçe bir rahatlık kaplıyordu tüm bedenini. Bacaklarını öne atarak yürüyordu, bu onda yeryüzünün sürekli kaydığı izlenimini yaratıyordu.

Yerde duran bir çınar yaprağı dikkatini çekti. Tam yaprağa dikkatini vermişken eski ahşap bir ev ilgisini çekti. Düşünceler hızla birbirine bağlanıyor, helezon şeklindeki kabloları elindeki bir makasla kesiyordu bu işi öyle özenle yapıyordu ki oradan geçen güneş gözlüklü bir kadın: “Bak, istediğin zaman oluyormuş” dedi. Tam bu sanrıya yoğunlaşmışken, ahşap evin kerestelerinin ıslaklığıyla ormandaki toprağın görüngüsü birleşti ve caddeye uzun süreli bir bakış fırlattığında bir an sık çam ağaçlarıyla örülü bir orman gördü. Hemen ardından caddenin modern görünümü geldi, bir elektrik kablosu dikkatini çekti, epey bu kabloyu takip etti ve en son elinde makas kabloyu keserken kendini gördü. Yağmur şiddetini artırdı. Bir elmayı düşünüyordu, elmayı tam ortadan ikiye bölmeyi, kullanacağı aracı düşünürken bir tel zımba geldi ve zımbanın keskin cetvel olarak da kullanılabilen bir kenarı onu tam ortadan ikiye böldü. Bulunduğu andaki şaşkınlığını yanından köpeğiyle geçen güzel, genç bir kadının fark ettiğini düşündü. Aklından tek bir kelime geçiyordu, iç sesiyle konuştu:

—Merhaba.

Az önceki sanrısına aldırmadan caddede yürümeye devam etti. Mağazalar, pastaneler, marketler, manavlar vardı yol boyunca. Fakat bunlardan

çok ağaçlar, hayvanlar, gökyüzü ve yağmur dikkatini çekiyordu. Trafik ışıklarını geçtikten sonra yanından bir otobüs geçti, durakta durdu kapılarını açtı. Otobüs hareket etti, köşeden bir köpek yağmurda saklanacak bir yer bulmak için sokağa doğru seğirtti, bir şemsiye açıldı, yere bir para düştü, bir otomobilin silecekleri çalıştı, manav elindeki poşeti müşteriye uzattı... Sonu gelmez anlık kareler görüyordu. Bir anda cadde üzerine düşer gibi orman görüntüsü oluştu gözünün önünde, sol gözü hafifçe sağa kaydı. Bir ses sanki önündeki yağmur damlalarının arasından sıyrılarak geldi ve sol kulağına “Hoş geldin” sözcüğünü bırakıverdi. Sesin kaynağına doğru yöneldiğinde kendini ormanda buldu. Önünde bir dere ve eskiden karşıya geçmekte kullanılan yıkılmış üç köprü vardı. Kendisini bir an derenin karşısında gördü, buradaki renkler diğer tarafa göre daha canlıydı. Caddede gözü koyu mavi rengi seçti ve dokusuna doğru yöneldi, sanki sıvı bir karışıma parmağıyla dokunur gibiydi. Karşıya geçtikten sonra ağaçların arasına daldı, çok sayıda ağaç vardı, caddenin sonundan sağa dönmüş otobüs durağına yaklaşıyordu. Ormanın içinde tüm duygular net geliyordu, bir yerde bir korku arıyor gibiydi. İlk gelen otobüse nereye gittiğini bilmeden atladi, içerisi sıcak ve bunaltıcıydı. Her yağmurlu havada olduğu gibi trafik felçti. Ama zamanla olan ilişkisini kaybedeli epey olmuştu. Ormanda gezinmeye devam ediyordu, toprak kokusu yoğun renkler dokularından fışkırıyor gibiydi. Ağaç kabuklarının kuzey tarafları yosun tutmuştu. Sesler dinginliğe ulaşmıştı. Orman görüntüleri gördükçe zihnindeki gürültü azalıyordu. Epey amaçsızca dolaştı, bir korkuyu arıyor gibiydi.

Üzerinde siyahlaşan bulutların yağmur öncesi sıkıntısı vardı. Ulaştığı kalabalık caddede korkuyu aramak daha da güçleşmişti. Kendi kendine söyledi:

—Başkaları olduğunda kendini saklamak daha kolaydır, yalnızlığında ise kendinle baş başasın.

Tersine dönmüştü akreple yelkovanın arasındaki ilişki. Henüz korkuya ulaşılabilmiş değildi.

Boğazın kıyısında oturmuş martıları izliyordu. Gün doğmuştu, fakat hava kapalıydı.

Apartmanların arasında henüz doğmakta olan güneşin kızılığında apartmanların arasında topraktan esen soğuk yel arasından solucanlar kafalarını çıkarıyorlardı. İki farklı zamanda işleyen zihni denizin rahatlatıcı etkisiyle beraber, dalgalarının vereceği uyarıcı etkiyi beraber alıyor gibiydi.

Yataktan doğruldu, güneş açmıştı. Günün çoktan başlamış olduğunu fark etti. Değişim rüzgârı esiyordu ince, ılık ve serin. Göz kapaklarının arasından seyre daldığı dünyayı anlamlandırma çabasından vazgeçmeye başlıyordu. Gözleri yavaş yavaş açıldı, her nesne daha anlamlı gelmeye başlamıştı. Olanları bir kenara bırakıp sanki uzaklaşıyordu. Saçma duygusu yerleşmişti içine, ansızın gülmeye başladı. Tüm hepsine olanca hızıyla gülüyordu gözünün önüne evinden çıkışı cadde ve otobüs yolculuğu geldi, sadece gülüyordu.

Yavaş yavaş doğruldu, ayağa kalktı. Harekete geçmek istiyordu, fikirleri pratiğe geçirmek, bir fikri elinde tutmak, ona dokunmak gerekiyordu. Avucunun içi gibi bildiği sokaklara şöyle bir baktı, denize dikey uzanan sokaklara, duvarlara uzanıyordu gözleri bir boşluğu arar gibi. İşte duvarlardaki boşlukları görmeye başlamıştı. Yeniden içsel sessizliğini kazanıyordu.

Gürültü önceleri yavaşladı, sözcüklere, harflere kadar küçüldü. Bir bütün parçalara ayrıldı ve bölünemez en küçük parçaya kadar bölündü. Caddeyi hızlı adımlarla yürüyor arkasına aldığı rüzgâr saçlarını dalgalandırıyor, bir bir bütün sorular cevaplarını, nesnelere karşılıklarını buluyordu. Gözleri açıktı, gündelik hayatın şehirdeki başlangıcıyla beraber evine doğru yürürken sırtını verdiği denize doğru akıyordu her şey geride kalıyordu, denizden okyanusa, okyanustan atmosfere, atmosferden uzaya doğru uzuyordu, evine vardığında evinin renkleri güneş ışığının altın sarısı tonlarıyla bir rüyayı anımsatıyordu, soyundu, pijamalarını giydi yatağa uzandı. Ansızın aklına gelen hapları eline alıp çöpe uzandı, hepsini çöpe fırlattı. Yüzünde bir gülümseme uykuya daldı. Beyaz fonda kimsenin hiçbir nesnenin olmadığı bir alanda yalnızdı. Sağ eline baktı bir silah oluştu, kafasına götürdü. Tetiğe bastı. Bastığı anda kafasının üstüne yine beyaz fonlu bir boşluk gördü, içinde eli silahıyla adam tekrar bastı tetiğe, boşluk hem içe doğru hem dışa doğru uzuyordu. Adam saydı:

—1,2,3,4,5,6,7,8!

Ansızın gözleri açıldı. Geçen sürenin farkında değildi, radyoya uzandı tam açtığı anda haber saatini söyleyen kadının sesinden yirmi yedi saati aşkın bir süredir uyuduğunu fark etti. Kendi kendine söylendi:

—Satranç, iki kişilik bir oyundur. Kendi kendine ancak analiz yapılır. Kendi kendine oynarsan sürekli pat olur. Kendi kendini mat edebilmen için, kendi söylediğin yalana inanman gerekir.

Yataktan doğruldu. Hiçbir şey yapmak zorunda olmadığını hissetti. Öylesine hafiflemişti ki, berrak suya damlayan damlaların görüldüğü gibi her şey tüm canlılığıyla açık ve net gözüküyordu.

2

Cengiz, kahvehaneye her sabahkinden erken ulaşmıştı. Mavi çizgili, beyaz gömleği ütülenmiş, yakasının ilk iki düğmesi açıktı. Yumurta burun makosen ayakkabıları siyah boyayla parlatılmıştı. Yalnız dikkat edildiğinde evden çıkmadan önce yapıldığı kenarlarından belli oluyordu. Gri kumaş pantolon ve siyah kordonlu bir kemer gömleğin hemen alt kısmında parlıyordu. Saçları her zamanki gibi jölelenmişti. Kirli sakalı vardı.

Yırtıldığında sarı sünger alttan çıkan lacivert deri görünümlü sandalyeye minibüs şoförü edasıyla masaya sol kolunu dayayacak şekilde oturup, sağ eliyle cebinden kahverengi tespihini çıkardı. Kahvecinin çırağı çeviklikle yaklaştı.

—Her zamankinden abi, erkek çayı getirdim.

—Aferin len!

Gömleğinin cebinden sigarasını çıkarıp gümüşü renkte çakmağıyla yaktı ve çayından bir yudum aldı.

—Okulu n’aptın len?

—Devam ediyorum.

—Karne nasıl?

—2 zayıf var abi.

—Olmaz. Çalışacaksın. Ustan sana yeterli para veriyor mu?

—Çok değil.

—İyi, ben bi konuşayım ustanla. Yalnız bu dönem zayıf istemiyorum.

—Tamam abi.

Her şey delikanlıca olmalıydı, adabına uygun. Saç telinden parmak ucuna, çayın demine kadar. Cengiz, poşet çay içmez; demleme çayı ince belli bardakta zift kıvamında olmadı mı geri gönderir, çayın acılığını tatmak isterdi. Sık sık yürüyüşünü düşünürdü. Kollar hafif gövdeden uzak dirsekten sallanır, dik duruşuna özen gösterir bir mağrurluk olurdu hep. Ergenliğinde tüm bu ayrıntılara dikkat etmeye başladığında hep kendi dışındakileri düşünmüştü. Bir türlü bütün bunların doğal olmadığını düşünüyordu. Üzerine oturmuyordu. Yavaş yavaş bu biçime dâhil olmuş artık konuşmasından tespih tutuşuna kadar ruhuna işlemişti. Üzerine fazla düşünmüyordu düşündüğü yalnızca yürüyüşüdü.

İnsan eğer doğallığında gelişmesi gereken bir jest üzerine düşünüyorsa, ruhunda tamamlanmamış bir kısım vardır. Aksinde ise yaptığı tüm jestler nefes alıp vermek gibidir.

Cengiz de her ayrıntının alabildiğince tutarlı bir duruş sergilemesini, yumruğunu masaya koyduğunda kararın verilmiş olmasını istiyordu. Yalnız istekleriyle olan arasındaki bir tamamlanmamışlık hissiyatı sürekli rahatsız ediyordu. Dışarıdan bakıldığında ne söylerse yapan, sözünün eri olduğundan söz söylemekten çekinmeyen ulaşılmaz bir dağ gibi duruyordu. Mağrur oluşu da bu dağın ağaçlarının gölgesi gibiydi. Sığınlabilecek bir yer olduğunu, koruyabileceğini göstermek içindi. Koruma isteğini en fazla kadın fikrinde buluyordu. Bir durum vardı hep, mesafeli kalıyordu aşamadığı bir duvar gibi, ergenliğinde kendisinin oluşturduğu. Yalnız erkeklerin anladığını düşünüyordu tavrını, çizgisini, duruşunu. Kadın, ona her zaman oluşturduğu duvarı yıkmasa da esnetecek gibi gelmişti. Bu yüzden uzakta bir sığınak gibi hissediyordu kendini. Asıl mesele ise bu sığınılma, koruma isteğinin var oluşunda olmasıydı. Ördüğü duvarlar, yıkılmaz bir kale olma hissiyatı, tüm ayrıntılarıyla her şeyin adaba uygun olması tüm bunlar kendisinin sığındığı bütünlüktü. Yine de aşamadığı, yapamadığı veya bulamadığı bir şey vardı. Bundan dolayı ruhuna kene gibi yapışmış bir eksiklik hissiyatı bulunuyordu. Yürüyüşündeki gerginlik ve sürekli yürüyüşünü düşünmesi doğallığını yitirmesine yol açıyordu.

Eksikliğini esriklik ile doldurmaya başladığında ergenliğini henüz tamamlamıştı. Bu yüzden o dönemin izlerini her an olmasa da, rutin giden bir konuşmada heyecanlanarak taşıyordu.

Kahvehanenin önünden oldukça alımlı üzerinde mavi elbiseli bir kadın geçti. Geçerken Cengiz'in gözleri kadının üzerinde kalmıştı. Fark etmeden kadının yürüyüşünü düşündüğünü algıladı.

—Yakışmaz.

—Ne abi?

Masasına her gün karşılaştığı arkadaşlarından biri oturmuştu. Soru karşısında uğradığı şaşkınlıkla genel geçer bir cevap vermekle yetinebileceğini düşündü.

—Askerlikten kaçmak için her yola başvuran gençlik, bu memleketeye yakışmaz.

—Vatan borcu kutsaldır abi. Vicdan reddi mi ne sikimse öyle bir şey diyorlar askere gitmeyi reddediyorlarmış, hepsi de ipne, her Türk genci gidip vatan borcunu ödemeli. Bak, gazetede yazıyor.

Arkadaşı önündeki gazeteyi işaret edip devam etti.

—Bak bunlardan biri askere gitmiş orada emir almayacakmış, götüne zor geldi tabi ipnenin.

Cengiz ortaya attığı lafın ne olduğunu fark edemeden arkadaşıyla sohbete başlamış olduğunu fark etti.

—Askere alındıktan sonra yapmıycam mı demiş?

—Öyle.

—Adamı sikerler.

—Dıştan destekliyorlar bunları özgürlük, demokrasi diye. Vatan düşmanı oluyorlar.

Cengiz, o güne kadarki sorumluluklarını, zorunluluklarını düşünüyordu. Hepsini duraksamadan gerçekleştirmişti. Liseyi bitirmiş, askerliğini yapmış, ehliyetini almış, işe girmiş artık çevresinden evlenme baskısını hissetmeye başlamıştı. Bir sorumluluğu ya da zorunluluğu reddetmek fikri hiç aklından geçmemişti. Kadın konusu bu yüzden zihnini tırmalıyordu.

—Kişiliksizlik.

—Ne abi?

—Verilen bir görevi yapmıycam demek. Hepimiz bu vatanın ekmeğini yiyoruz. Yapacağım dediğini yapmalı, yapılması gerekeni yerine getirmeli. Gerektiğinde kafaya sıkacaksınız.

—Şerefsiz bunlar.

—Ben gidiyorum, işe geç kalmayayım.

—Selametle.

—Eyvallah.

Sandalyeden hızla kalktı, kalkarken çayın ücretini çay tabağının kenarına ilişti. Sağ elinde tespihini sallayıp, kahvehanenin önünden yavaşça sokağa süzüldü.

Yeterince dik yürüyüp yürümediğini düşünüyordu. Çocukluk döneminden ergenlik dönemine geçtikten sonra yaptıklarının, söylediklerinin arkasında durabileceğini hep hissetmişti. Bunu alenen bir gurur olarak görüyordu. Başının dik oluşunu, omurgasından ayak parmak uçlarına kadar taşımak istiyordu. Lakin her an bir “acaba” sözcüğüyle başlayan bir fikir geçebilirdi zihninden. İşte o anlarda sanki vücudu dikliğini yitiriyordu. Böyle anlar gittikçe sıklaşmaya başlamıştı. Yürüyüşünü düşünmekten kendini alamıyordu. Dik yürüdüğüne kanaat getirdikten sonra, kollarını yeterince sallayıp sallamadığını düşünmeye başladı. Yıllar boyunca kendisine atfedilen görevleri, sorumlulukları, zorunlulukları yerine getirdiğini düşünüyordu. Rutinleşmiş bir hayatın tüm özelliklerini vücudunda görüyor gibiydi. Rutinin değişmeyeceğini hatta bu rutinin hayatın kendisi olduğunu başka herhangi bir farklılığın kendisine yakışmayacağını düşünüyordu. Başlı başına bu başkılığın tahayyül edilmesi bile kollarını dirsekten biraz daha hızlı sallamasına, yürüyüşünün hızlanmasına, doğal olarak da her adımda sokağı titrettiği fikrinden uzaklaşmasına yol açıyordu.

Çarşıdan geçerken bir kaç tanışa vücuduyla selam verdi. Çocukluğundan beri bu mahallede yaşıyordu. Ailesiyle taşradan İstanbul’un merkezindeki bu semte taşınmalarını ise net hatırlamıyordu. Mahallenin abileri çocuklukta kendisiyle çok ilgilenmişlerdi, okulundan tut da kıyafetlerine kadar abilik görmüştü. Delikanlı olmayı da, duruşunu da ergenlikte abilerine bakarak geliştirmişti. Abilere ne olduğunu anlayamadan hepsi birer birer kaybolmuştu. Şimdiki çocuklarla ise kendisinin abilerinden gördüğünü aktaracak bir iletişim bulamıyordu. Mahalle ortamı ortadan kalkıyordu hatta kalkmıştı. Esrikliği abilerin yanında tatmasa da onlarda hep olduğunu biliyor gibiydi. Yaşlılarından önce başlamıştı. Günlerden ne olduğunu düşünüyordu. Bir an önce hafta sonunun gelmesini, masanın kurulmasını ve esriklik hissiyatını yaşayacağı anı iple çekiyordu.

Bütün gerilimlerinin yok olduğu, yüzüne bir gülümseyişin yerleştiği, ertesi günün sıkıntıyla geçmesine rağmen bir diğer haftayı beklemeye başlıyordu.

Kaldırım taşlarıyla döşenmiş yolda makosen ayakkabılarının sesiyle bir müziğin ritmiyle gidiyor gibiydi. Trafik ışıklarına geldiğinde yayalar için kırmızı yanıyordu. Durdu, etrafındakilerin kendisini izlediğini düşünüyordu. Bu yüzden tüm duruşu varlığıyla bir olmalıydı lakin bir tedirginlik yaşıyordu.

Durağa yaklaştı. İnsanları göz ucuyla süzdükten sonra, o mağrur bakışı yüzüne yerleştirdi. Aralarından sıyrılıyor gibiydi, boyundan dolayı çevresindekiler küçülüyordu. Sanki ortadaki bir yüksekliğe erişmek istiyorlarmışçasına Cengiz'e yöneliyorlar gibiydi. Yalnız bu yükseklik direk gibi dimdik durmasına rağmen sanki bir yerinde bir çatlak vardı, göğe ulaşamıyordu. Cengiz'in zihnini kurcalamaya başlamıştı. Yüzünün tamamına olmasa da bir kısmına bu sıkıntı yayılıyordu. Yüzünde keskin hatlar vardı. Çenesi burnu belirgindi, rahatlıkla köşeleri görülebiliyordu. Sıkıntı daha çok ağız bölgesinde kendini belli ediyordu. Fark etmeden yüzünün gerildiğini hissediyordu, sıkıntı anları giderek artıyordu. Bir boya damlasının suya düşmesi gibiydi henüz sıkıntı suyun tamamına yayılmamıştı ama her geçen gün suyun rengi koyulaşıyordu. İşin kötüsü Cengiz bu durumu sorgulayamıyordu sadece bir sıkıntı zihnini kurcalıyor ve bir yerlerde bu eksik olduğunu duyumsuyordu. Söze dökmeye çalışmak gibi bir fikir aklından bile geçmiyordu. Ona göre hayat olduğu gibi yaşanmalıydı; konuşulmayanlar, konuşulması racona uygun olmayanlar vardı. İç dünyasını anlatanlar aklına geldiğinde, "Felsefe yapıyorlar" diyerek, felsefe yapılmasının boş bir eylem olduğunu, işe yaramadığını; böyle konuşanları "Felsefe yapma len" diyerek susturacağını düşünüyordu. Bunun üzerine düşünmesini sağlayan ise gelecek haftayı düşünmesi olmuştu.

Otobüs gelmişti. Kalabalık içinden sıyrılarak otobüse bindi. Arka, sol köşede, Cengiz'e göre düşünüldüğünde sağ tarafta, boş bir yer vardı. Tereddüt etmeden oturdu. Sol elini dizinin üstüne yerleştirdi. Parmakları bacaklarının iç tarafına bakıyordu. Avuç içi dizini kaplamıştı.

Günün ışıkları otobüsün camından içeriye yansıyor. Güneşin doğmasından sonra bu mevsimde en sıcak saatlerini yaşayan bu gün insana yaşama sevincinden çok bunalım anları görüntüsü veriyordu. Labirentlerin, çıkılamayan lağım dolu odaların, sineklerin olduğu güneş ışığı her vurduğunda otobüsün içerisinde insan sıcaklığıyla birleşen bir ısı gözleri kamaştırma-

sıyla toplu taşımayı, yüksek ateş anlarında görülen bir kâbusa çeviriyordu. Bunca insan nereye gidiyordu? Bir çoğu sadece karın tokluğuna çalıştıkları işlerine doğru yol alıyorlardı. Toplu taşıma yolcuları arasında geceyi seyahatle geçirmiş olanlar da vardı. Günün ilk ışıklarıyla şehre doğru yol alan şehirlerarası otobüste serviste verilen kek ve kahveyle uyanmış ulaşacağı yerdeki rahat uykuyu özleyenler bu şehrin gürültüsüne henüz alışmış değillerdi.

Otobüste oturanların bir bölümü uyukluyordu. Sallanan kafaların bir bölümü omuzlara düşüyor yine düzeliyordu. Güneş ışığının yoğun vurduğu yerlerde uykudaki rüyalar gözlerin yarı açık izlediğin bir film gibidir. Filmin ışık dengesi genelde açıktır, lakin eğer kafayla birlikte gözler de yere doğru yönelmişse ve yorgunluk bir yorgan gibi vücudu sarmaya başlamışsa karanlık bir kuyuya, uykuda düşüyormuşsun gibi bir hisle de uyumaya devam edebilirsin. Tüm bunlar güneşin kan şekerine etkisi ölçüsünde var olur.

Cengiz otobüsün arkasındaki konumundan memnundu. Herkesi görebiliyordu, geride kimse kalmamıştı. Gündüz vakti uyumanın kendine yakışmayacağını düşünüyordu. Her eylemin bir yeri, zamanı vardı. İnsan kendini buna göre ayarlamalıydı. İnsanın doğallığında her halde bulunabileceğini düşünmüyordu. Maddenin halleri gibi: katı, sıvı, gaz; bu hallerin her birine hazır olmalıydı ama hangi ısıda hangi halde bulunacağı önceden bilinmeliydi. Plazma hali henüz Cengiz'in zihninde yer etmiyordu. Kısacası bir olayın oluru ya da olmazı vardı. Maddenin halleri gibi kesindi, 1 veya 0 gibi, var veya yok gibi, üçüncü halin imkânsızlığı, maddenin kararlılığı gibi Cengiz'in hayatındaydı. Olabilirlikler, tolerans bulunmuyordu.

Otobüs trafikte takılmış, ağır aksak ilerliyordu. Bunaltıcıydı. Hırsızları düşünüyordu. Ticareti bir çeşit hırsızlık olarak görmüştü hep. Ticarete ahlakın bulunamayacağını biliyordu, bu yüzden iş olarak uzak durdu ticaretten. Mahallede hırsızlık yapan arkadaşları olmuştu ergenliğinde. Genelde esnaf çocuklarıydı. Sırf bu yüzden ticaretle hırsızlığı birbirine yaklaştırmış bile olabilirdi. Belki de sermayenin hırsızlık yapılmadan oluşmayacağındandı ama bu Cengiz'in tahayyüllerinin dışındaydı. Bir olayın ya da olgunun bir örneğinin olması o konuda Cengiz'in yargısını oluşturmasına yeterliydi. Bir avukatın bürosunda getir götür işleri yapıyordu. Lise mezunu olmasına rağmen patronu Cengiz'in gururuna yediremeyeceği için herhangi bir ahlaksızlık yapmayacağını düşünerek işe almıştı. Avukata boşanma davası için gelenleri sevmiyordu. Bu durum yaşantısına ters düşüyordu. Kadının ya da erkeğin böyle bir karar vermesini algılayamıyordu. Özellikle kadının

boşanma isteğini erkeğin nasıl kabullenebildiği konusunda hiçbir fikri yoktu. Kendisini hep bu konumda düşünüyordu ve kadınlara mesafeli kalmasının sebeplerinden biri de buydu. Gün geçtikçe daha fazla boşanma davası geliyordu. Ailelerin bozulduğunu, mahallenin eskisi gibi olmadığı, sohbetlerin bir türlü eskisi gibi güzel olmadığını düşünüyordu. Açık ve net, değişimi sevmiyordu. Değişimi solucana benzetiyor aşağılık ve koşullara göre biçimlenebilen bir hayvan olduğunu düşünüyordu. Ona göre insan gururunu kaybetmemeli aşağılanmışlık duygusunu hiçbir zaman hissetmemeli ve katı bir duruşu olmalıydı, değişmeyen. Eğer insan bir defa aşağılanmışlık duygusunu hissetmişse bir daha başı dik yürüyemezdi. Gurur Cengiz için vazgeçilemezdi. Aşağılanmayı kaldıramıyordu. Hatta bir defa lise mezunu olduğu için bir sohbette aşağılandığını hissettiği için karşısındaki üniversite öğrencisini raco-na göre azarlamış, karşısındaki yavşak tavrı görünce masasından kovmuştu. İnsanın nasıl bu kadar aşağılık bir davranışta bulunabileceğine masadan nasıl karşı koymadan kalkıp gidebileceğine akıl sır erdirememişti. Ona göre dövüşmeliydi, hatta buna dövüşmek bile demiyordu. Üniversite öğrencisinin hakaretine karşılık vereceğini, masadan kalkmak yerine sinirleneceğini, kendisinin de onu tokatlayıp hıncını alacağını düşünüyordu. Hırslanmıştı. Gururunu boş vermiş bir insanın delikanlı olamayacağını, dolayısıyla görüşlerinin de önemli olmayacağını, üniversite öğrencilerinin çoğunda bu yavşak tavrı gözlemlediğini ama bunun neden böyle olduğunu bir türlü anlayamadığını düşünüyordu. Mahalledeki abileri okumanın iyi bir şey olduğunu, tahsilin, mektebin yararlı olduğunu öğretmişlerdi. Şehrin çeşitli bölgelerinde uzun saçlı, küpeli erkeklerin hep üniversite öğrencisi olduğunu, bir erkeğe bu dış görünüşün yakışmadığını, hallerinde tavırlarında bir kaypaklık olduğunu düşünüyordu. Demek ki okumak bir yaşa kadar yararlıydı. Daha önemlisi vatan düşmanı olanların hep bu üniversite öğrencilerinin arasından çıktığını gözlemlemişti. “Devlet buna nasıl izin veriyor?” diye aklından geçirdi. İşyerinin olduğu semte ulaşmıştı otobüs. Ağır ağır indi.

Mesaisine, her zaman olduğu gibi, vaktinden çok kısa bir süre erken ulaşmıştı. Avukatın geç geldiği düşünülürse, bir sigara ve kahve içecek kadar vakti vardı. İçeri girdikten sonra, handaki çaycının diyafonuna basıp bir Türk kahvesi istedi. Gün boyu kendisine zindelik vereceğini düşünüyordu.

Akreple yelkovanın arasındaki ilişki her zamanki gibiydi. Henüz göğe ulaşılabilmiş değildi.

3

Sabahın ilk ışıkları ikinci kattaki pencereden içeri vururken yatağın başucundaki saniyenin geçişini bir civcivin yem yemesiyle gösteren saatin alarmı çalmaya başlamıştı. Yerinden doğruldu, hafta içi olması nedeniyle doğrudan banyoya yöneldi. Metin her sabahki gibi aynaya baktı ve sakallarının görünür hale geldiğine kanaat getirdi. Tek bıçaklı jileti açıp hızla tıraş sabunu ve sıcak suyla yumuşattığı yüzünü tıraş etmeye başladı. İşini hızla bitirdikten sonra seksen derece limon kolonyasını yüzüne sürdü. Son defa aynaya bakıp yüzünün nasıl olduğunu kontrol etti. İki yanağını ve gırtlak kısmını süzdükten sonra ellerini havluyla kurulayıp, yatak odasındaki elbise dolabına yöneldi. Askıdaki kolları elbise dolabının kapağına doğru uzanmış birbirini ardı sıralanmış kâğıt inceliğinde ütülenmiş gömleklerden birini seçti. Dikkatlice askıdan kurtarıp elbise dolabının tam karşısındaki yatağa bıraktı. Ütü yapmak Metin'in Pazar günü aktivitesiydi, bu işi severek yapıyor ve ütilediği çamaşırın en ince ayrıntısına kadar dikkat ediyordu. Lise öğretmenliğine başladığı bu ilk yılında, ilk aldığı maaşla doğrudan bir beyaz eşya dükkânına gidip oldukça kaliteli bir ütü edinmişti. Eski ütüsünü güzelce rafa kaldırmış, yenisini özenle kullanıyordu. Kendi ütüsünü yapmaya lise yıllarında yatılı okulda başlamıştı. Yatılı okulda ütü odasının kapalı olduğu ya da

sıranın gelmediği günlerde ranzayla sünger yatak arasına pantolonu yerleştirip üzerinde uyuyarak en azından ertesi güne ütülü olmasa da büyük kırışıklıklar olmadan başlayabiliyordu. Yatılı arkadaşları arasında pantolonlarını gömleklerini ütüsüz giyenler vardı. Kendisi bu duruma alışmamıştı. Annesi babası öğretmen olduğundan yatılı okula gidene kadar ailesinde gördüğü kıyafet kirli dahi olsa ütülü olmalıydı. Üniversite hayatında da bu titizliğini sürdürmüş bu yüzden bir süre kaldığı yurttaki üniversite arkadaşları tarafından alaya alınmıştı. Metin'e göre ütü düzenliliğinin simgesiydi.

Hayatı boyunca hep düzenlemişti, neyi olduğu önemli değil bazen masadaki kâğıtları, bazen evdeki eşyaları bazen yapacağı işleri ama her daim bir düzenleme peşindeydi. Hatta yapacağı eylemlerden çok bu eylemleri düzenlemekle vaktini geçiriyordu. Öğretmenliğin bu ilk yılında müfredata harfi harfine uymaktaydı, her ne kadar üniversitede tanıştığı solcu öğrencilerle eğitim müfredatının iyi olmadığı yönünde konuşmalar yaptıysa da onun için mevcut müfredat bir düzendi sonuçta. Solcu öğrencilerle arası hep iyi olmuştu. Kendisini sol görüşlü olarak nitelendirmeye çalışsa da bir çok konuda solcuları tasvip edemiyordu. Ona göre çok düzensizdiler. Sabah geç saatlere kadar konuşurlar, geç uyanırlardı. Dersleri sıkı takip etmezler daha çok üniversitede koridorunda vakit geçirirlerdi. Metin'i solcularla yaklaştıran iki etmen vardı. İlki hiçbir biçimde herhangi bir olayla, durumla alay etmemeleri, ikincisi ise lisede okuduğu kitaplardan sonra oluşan burjuvaya olan nefreti. Üniversitede yemekhane fiyatları protestosu gibi, 1 Mayıs gibi genel katılımın yoğun olduğu eylemlere iştirak etmişliği vardı. Hiçbir zaman politikleştiğini düşünmemişti, arada hep bir mesafe vardı. Lakin kitaplardan öğrendiği burjuvadan nefret edişi hep sürmüştü. Burjuva sözcüğüyle ne kastettiğini ise tam olarak bilmiyordu. Karşısında durduğu bir makine gibi tasarlamıştı hep hiçbir zaman hayatta karşılığını gördüğünü düşünmemişti. Onlar diye bahsetmesine rağmen zalimliklerinden, zulmedişlerinden, acımasızlıklarından başka insani özelliklerinden bahsedemiyordu. Sanki bir grup, bir zümre vardı hiç karşılaşmadığı ama düşman bellediği, nefret kustuğu; onlar.

Metin'in geçmişinde kimseyi incitmişliği yoktu. Üniversite son sınıfta arkadaşlarıyla ara sıra yaşamaya başladığı esriklik hariç olağandışı bir durum da gözüküyordu. İnsanları seviyordu hatalarıyla yanlışlarıyla, lakin onlar, işte onlardan nefret ediyordu. Üniversitede solcu arkadaşlarıyla sohbet ederken bazı değerlendirmeler kafasına yatsa da, duygularının kökenlerini

algılayamıyordu. Şimdi ise bir özel lisede öğretmenliğe başlamıştı, öğrencilerini seviyordu ama onların çocuklarıydılar. Alttan alta bir aşağılanmışlık hissediyordu bazı anlarda, öğrencilerinin şımarıklığı yıllardır biriktirdiği nefreti ortaya çıkarıyor, kendini kaybetme hissiyatına yaklaşıyordu ama bu Metin için kabul edilebilir bir durum değildi. Düzen anlayışının mahvolabileceği fikri bile içten içe yıkım yaratıyordu.

Yatak odasının kapısında evden dışarıya çıkmaya hazır biçimde duruyordu, son kontrollerini yaptı. Salona uğrayıp siyah deri çantasını aldı. Evin kapısını kilitleyip hızla merdivenleri indi. Derse geç kalma fikri düzen anlayışına uymuyordu. Bu yüzden bir yere yetişme söz konusu olduğunda belli bir süre önce orada oluyordu. Evi tramvay durağına yakındı. Kirasını zar zor denkleştiriyordu. Onların oturduğu evlerin olabileceğini düşünebilmesi için ilkin onları insan olarak düşünebilmesi gerekiyordu. Bahçe kapısından çıkarken başını önüne eğdi. Gelecek hafta sonu ilk veli toplantısı vardı. “Acaba onlar...” diye başlayan bir sorgu yapacaktı ki nefret duygusu her yanını kapladı, ellerini yumruk yapmış sıkıyordu. Kitaplarda okuduğu burjuvalarla mı karşılaşacaktı? Durmadan “Hayır” diyordu kendine. Onların insan olabileceğini düşünmüyordu. Bir makineydi, bir mekanizma. İnsan olarak karşısında durup konuşacaklarını düşünemiyordu. İnsan sevgisi bunu düşünmesini engelliyordu. Nefretinin kökenini bulamıyor, zifiri karanlıkta engellerle kaplı bir yolda yürümeye çalıştığını hissediyordu. İnsansa, Metin nasıl nefret edebilir, burjuvaysa nasıl insan olabilir?

Tramvay durağında bekliyordu. Kafasında haftanın son dersini anlatmaktan çok hafta sonundaki veli toplantısı vardı. Gitmemeyi bile düşünmüştü ama daha ilkinden bulunmaması bir özel okulda hiç hoş karşılanacak bir durum değildi. İş değiştirmeyi bile aklına getiriyordu ama devlet okullarında kadro bulunmaması, ailesinin yardım edecek vaziyeti olmaması ve kendi başına yaşayacak kadar para kazanması özel okula öğretmen olarak girmesinin sebepleri idi. İş kabul ettiğinde üniversiteden solcu bir arkadaşıyla karşılaşmış ve öğrencilerin şımarık olabileceği konusunda uyarı almıştı. Bunu düşündüğünde aklına gelen zaten hiçbir zaman solculara içindeki nefreti anlatamamış olduğuydu. Solcular hep değerlendirmeler yapar, soğukkanlılıklarını korurdu. Metin ise kitaplardan okuduğu burjuvaya nefretini yıllardır bir dayanak noktası gibi kullanıyordu. Hırslanması, heyecanlanması, sinirlenmesi hep bu itkiye bağlıydı. Hatta düzen hastalığı denilebilecek durumda olan alışkanlıkları Metin’e göre burjuvanın karşıtıydı. Duygusal olarak

mücadele ettiği bir insan veya bir zümre değildi, olamazdı. Ama hafta sonu bir takım insanlarla karşılaşacaktı. Yıllardır sürdürdüğü hayat mücadelesinin eksenini oluşturan duygularının karışacağından korkuyordu. Bir mekanizma olmalıydı.

Akreple yelkovanın arasındaki ilişki her zamanki gibiydi. Henüz mekanizmaya ulaşılabilmemiş değildi.

Okula vardığında derse epey süre vardı. Öğretmenler odasında anlatacağı dersi gözden geçirmeye başladı. Matematik çocukluğundan beri tutkusuydu. Hesaplamayı dayanılmaz bir biçimde seviyordu. Her şeyin bir düzeni olduğunu, doğanın içinde matematiksel bir dizgiye göre işlediğini, bu yüzden de insanın hayatını da zihnini de düzenlemesi gerektiğini düşünüyordu. Düzendeki anladığı kategorilere ayırıp listelemekti. Çantayı olması gerektiği gibi yerleştirmeliydi. Kalemler ufak gözde, kitaplar ana gözde olmalıydı. Kitapların üstünde üzerinde Cuma yazan ve sırasıyla yapacağı işleri ve saatleri listelediği beyaz dosya kâğıdı bulunuyordu. Dersten sonra beden öğretmeniyle oynayacağı masa tenisi aynen şu şekilde yazılıydı. “Masa tenisi oynamalıyım”. Gereklik kipi her eylemin fikrinde yer alıyordu. Keyif için yaptığı eylemler bile birer gereklik haline gelmişti. Programında listelediği sadece bir olay vardı. O da hafta sonu arkadaşlarıyla yaşadığı esriklik. Herkesten gizlediği kaçış alanıydı ama bu kaçışı bile kendisine “Gitmeliyim” diyerek anlatıyordu. Toplumsal değerleri saf dışı ettiğini düşündüğü tek süreydi. Üniversite son sınıfta arkadaşlarının yanında başlamıştı esriklik. Lisede yatılı okulda da yaygındı ama o zamanlar uzak duruyor, korkuyordu.

Notlarına göz atarken epey süre geçtiğini ve kahvaltı etmesi gerektiğini fark etti. “Kantine gitmeliyim” diye bir cümle kurdu, çantasını toplayıp öğretmenler odasından çıkıp kantine doğru yürüdü. Kantine ulaştığında Metin’in geldiğini gören kantinci iki adet peynirli poğaçayı ve çayını hazırlamaya koyuldu. Metin harcadığı tüm paranın nereye gittiğini kalem kalem yazar, hesabını tutardı. Aldığı çikolatayı dahi, tüm alışveriş ayrıntılarıyla cumartesi günü beyaz dosya kâğıdına geçer, kalan parasını hesaplar öyle arkadaşlarının yanına yollarırdı. Çay ve poğaçasını alıp, ücretini ödedikten sonra aklı kendi ekonomisine takılmıştı. Yarın hesap günüydü. Bir haftadır yaptığı harcamaları düşünürken, her Cumartesi günü hesap dökümünü yaptığı saatlerde veli toplantısı olduğu tekrar aklına gelmiş ve dayanılmaz bir sıkıntı kaplamıştı her yanını. Hesap günü bu sefer bir temiz dosya kâğıdı ve bir kalemle değil, geçmişiyse, yıllardır taşıdığı nefretiyle olacaktı. Karşısında duracakla-

rın kendisi gibi birer insan olabileceğini düşünüyordu ama bir türlü burjuva nitelendirmesinin bir insanda tezahür edebileceğine akıl sır erdiremiyordu. Hani bir çocuk futbol topu aldığında hayal ettiği gibi oynayacağını düşünür de top ayağına geldiğinde bir türlü hayal ettiği gibi olmaz ya işte yıllardır zihninde kurduğu mücadele ettiği kavramın bir tezahürü olduğu fikri bile Metin için sindirilebilir bir durum değildi.

Katıksız insan sevgisini de lisede okuduğu romanlardan öğrenmiş, hayatında da hep yaşatmaya çalışmıştı. Bu yüzden öğretmenlik mesleğini kendisine uygun görmüş, insan sevgisi aşılabileceğini düşünmüştü. İçten içe büyüttüğü nefretin bir makineye, bir taşa olmasını ne kadar çok istiyordu. Bir canlıya, bir insana karşı nefret besleyebileceğini hiç düşünmemişti. Burjuvanın bir anne olup oğluna olan ilgisini gözleriyle göreceğini düşündüğünde, derse girmekten vazgeçecekti nerdeyse. Merdivenleri çıkarken bir an neye tutunacağını bilemedi, sendeledi, pervaza yapıştı. Karşıdan gelen bir öğrencisi elindeki poğaçalarla pervaza tutunan öğretmenini görünce sırtıttı. Ellerini kollarını sallayarak yanından geçti. O sırtıtış Metin'in aklına mih gibi çakılmıştı. Sanki düşündüklerini anlamış gibiydi öğrenci, alaya alıyordu. Hayatında dayanamadığı alaya alınmaktı. Hele onların şımarık çocukları...“Hayır” dedi kendine, ”Onlar diye bir şey yok.”

Tersine dönmüştü akreple yelkovan arasındaki ilişki. Henüz onlara ulaşılabilmemiş değildi.

Gece yatağına uzanmış, geçirdiği günü düşünüyordu. Ilık rüzgârların bir anda yüksek hızlara ulaşması gibi kararlı ve iddialı bir biçimde sınıfta dersini bir çırpıda anlatmıştı. Öğrenciler cuma günü olmasına rağmen son derece sessiz kalmışlardı hatta Metin'in duyduğu tek ses kendi kalp atışıydı. Masa tenisi maçını set vermeden kazanmış, akşamüstü öğretmen arkadaşlarıyla her hafta olduğu gibi iki tek atıp eve gelmişti.

Yatak odasının tavanına bakıp içindeki insan sevgisinin her türlü ezme ve ezilme ilişkisine karşı durabileceğini düşünüyordu. Yarınki veli toplantısında karşısına geleceklerin arkadaşları gibi insanlar olacağını bu yüzden kafasında büyütmemesi gerektiğini anlamıştı. Nefret ettiği neydi o zaman? Bunaldı. Yataktan doğruldu, misafirlerine ikram ettiği sigaradan içmek için salona yollandı. Işığı açmadan pencere önüne geldi. Sokağı izleyerek sigarasını yaktı. Sigarasını yaktıktan sonra yanan ucu yere bakacak şekilde tutup gözleriyle ucuna doğru bakardı hep. Sanki bir an donakalıp düşünürdü. Vakit epey geçti. Sokak lambalarının ışığı karanlıkta kayboluyordu. Nefretinin

sebebini yüklediği dayanak noktasının ortadan kalkacağından, insan sevgisiyle burjuvaya olan hıncının karşılaşacağından bunun da kafasındaki düzen fikrini yıkacağından korkuyordu. Onca yıl alaya alınmaya, ezilmeye karşı mücadele ettikten sonra tüm bunların sebebini yüklediği mekanizmanın insan olup sevebileceği düşüncesi Metin’i dehşete düşürüyordu. Bugün anlık bir biçimde onları yok saymış olmanın verdiği dinamizmle günü geçirmişti. Yatağa yattığında ise gün aklına geliyor yaptıklarını düşünüyor, günün hesabını tutarken uyuyakalıyordu. Eğer sadece geçmişi yazıyorsanız, geleceğinizi kuruyorsunuz demektir. Lakin geleceği andan bağımsız düşünürseniz kaygı duyarsınız. Çok parçalı olasılıkların birleşip bir olasılık haline gelmesi sürecini Metin’in zihni sadece geçmişin hesabını tutarak yapabiliyordu. İşte, şimdi karşısındaki belirsizlik, yıllardır tuttuğu hesabının şaşabilme olasılığı onu uykusundan etmeye yetiyordu. Yanlış bilmek hiç bilmemekten kötüdür, hiç bilmiyorsan temeli sağlam kurabilirsin, yanlış bilgi hele ki nefret gibi bir duyguyla eşleşmişse, doğru bilgiyle karşılaşmaktan korkarsın. Yaşadığı bundan çok, yıllardır kurguladığıyla karşılaşacak olmasıydı. Metin’in hesabına böyle bir durum olması söz konusu değildi. Onlar ulaşılmazdı. İnsan olarak düşünmemişti hiçbir zaman, kavram olarak tanışmıştı. Kavramın karşılığı insan olabilir miydi? Bir insanın “Ben burjuvayım” diyebileceğini veya buna göre yaşayabileceğini düşünmemişti. Kendisinin geldiği geçmişte farklı ekonomik düzeylerde insanlar da vardı ama tüketim kültürleri, ilişkileri Metin’e benzerdi. Burjuvaları hep bunlardan farklı düşünürdü. Aşağılayan, ezen, sömüren demir bir makine gibi... Belki de haklıydı, ama içindeki insan sevgisinden dolayı, insanı kendisi gibi tanımladığından burjuvayı insandan çok mekanizma olarak düşünmüştü. Şimdi ise çocukları olan her çekirdek ailenin ferdi gibi çocuklarıyla ilgilenen bir ebeveyn olarak burjuvayı düşünemiyordu. Onlar kötüydü, insani özellikler taşımamalıydı.

Nefret gibi, korku gibi keskin duygular rahatlıkla karşıtlarına dönüşebilirler. Nefret bir momentle aşka, korku ise cesarete dönüşebilir. Hoşlanmama ve kaygı gibi hafif duygular ise süreç gerektirir ve süreç olduğu müddetçe daha kalıcıdır yalnız eylemden çok pasiflik yaratırlar. Köpekten korkan bir kedinin tırnaklarını çıkarması, oysa köpekle yaşamaya alışmış bir kedinin umursamaması gibi. Nefret bir insan için çok iyi bir hareket ettirici olabilir ki Metin için de yıllar boyu bu biçimde olmuştu.

Hareketin dayanak noktasını değiştirirseniz sonuçlar da değişir. Suyun aktığı yer değişirse akacağı yön de değişir ama bir şekilde akmaya devam eder.

Metin yıllardır bu yönü belirlediğini düşünüyordu. Şimdi ise korktuğu, hiç istemediği, tam tersi yöne doğru bir akış Metin'i bambaşka bir insan haline getirebilirdi. Nefretin aşka dönüşebilmesi, Metin'in kaldırabileceği bir olasılık değildi. Şeffaflaşacağını, insan sevgisinden dolayı nefretini bastıramayacağını düşünüyordu ama dönüşebileceğinden korkuyordu. Tükürdüğünü yalamak istemiyordu. Küfrettiğini "Ama sonuçta senin benim gibi insan" diyip bağrına basabileceğini hiç düşünmemişti. Yavaşlaşacağını, denizanası kıvamına geleceğini düşündükçe içinden kusmak geliyordu. Ara sıra içmesine rağmen bu içtiği son sigara midesini bulandırmıştı. Perdeyi kapatıp mutfağa yöneldi. Bir bardak su içtikten sonra yatağına uzandı. Eli kalbinde, kalp atışını dinleyerek uykuya geçişi, her şeyin ağırlaşmasını izledi.

Burjuva insan olabilirdi ama duyguları Metin'in kalbinin attığı gibi canlı mıydı?

Işıkların dokusu daha bir cansızlaşıyordu git gide. Rüyanın hemen başlangıcında bir şeyi ansızın kaybetmişti arıyordu. Sanki derin bir kuyuya düşmüş zifiri karanlıkta ufacık bir ışık huzmesi görmek ister gibiydi. Kalbinin atışı gittikçe daha az duyuluyordu. Azaldı, azaldı, uyanmak istedi uyanamadı. Şeffaflık her rengi, sesi esnetiyordu. En keskin duygusunun kaybolacağı korkusu, ertesi gün fikri, uykusunu daha huzursuz kılıyordu. Sanki rüya geleceğin habercisiydi ya da geçmişin yazımı bilinçdışında tezahür ediyordu. Sabah her zamanki gibi uyanmadı. Sıkıntı her yanını kaplamıştı; çünkü dinamizmi yakalamak istiyordu ama yakalayabileceğini hiç sanmıyordu. Kafasında veli toplantısını kurgulamaya uyanır uyanmaz başlamıştı. Bilemediği kendi duygusunun ne olacağıydı. Çizgisini kaybetmektense başına gelebilecek her olayı kabul edebilir miydi?

"Belki de düşündüğüm gibidir" dedi ama kendisini inandıramadı. Kalbindeki insan sevgisinin her şeyden üstün olduğunu düşünüyordu. Ya çizgisinden taviz verecekti ya da katıksız insan sevgisinden vazgeçecekti.

Yıllar boyu bir süreçte oluşan katı duygulardan taviz vermek, çizgiyi esnetmek mümkün değildir. Sıralanmış domino taşları gibi yıkılır gider. İşte ilk domino taşına etkileyen kuvvetin gerçekleşeceği gündü bugün.

Tersine dönmüştü akreple yelkovanın arasındaki ilişki. Henüz kuvvete ulaşılabilmiş değildi.

4

Kazanın üzerinden Umut'a göre çok zaman geçmişti. Bir insan ömrünü düşündüğümüzde ise bu süreye çok demek kolay değildi. Üniversite sınavını kazanmış, hayal ettiği gibi taşradan çıkıp İstanbul'da yaşamaya başlamıştı. İki yıldır yurttan kalıyordu arkadaşlarıyla bir ev kurmak temel isteğiydi. İstanbul'u yaşamak istiyordu. Dersleriyle çok sıkı ilgileniyor demek doğru değildi ama yine de tamamen boşlanmış olduğu da söylenemezdi. Çok sevdiği bir sevgilisi vardı, üniversiteye girdiği ilk yıl tanışmıştı. Sevgilisinin kendisini terk etmesi annesini babasını kaybettiği trafik kazasının üstüne gelmişti. En yakınları olarak gördükleri bir anda kaybolmuştu. Taşraya Umut'u bağlayan herhangi bir akrabalık ilişkisi de kalmamıştı. Sadece üç katlı bir apartman ve bir arsa kalmıştı taşınmazları olarak. Umut annesinin ve babasının ölümünün ardından yaşadığı travmayı henüz atlatamasa da –ki travmaların süreç olduğu düşünülürse sadece onunla yaşamaya alışılabilir- artık kendi hayatına bakabilir hale gelmişti. İstanbul'da kalıcı bir yaşam kurmak istiyordu. Doğduğu yerden hatırlamayacağı kadar küçük yaşta evlerinin olduğu taşraya gelmişlerdi. Doğduğu yer mi doydüğün yer midir memleket sorusuna Umut, doğduğu yer olarak cevap veriyordu. İnsanın memleketini sevmesinde ilginç bir çekimin payı büyüktür. Doğduğu yerdeki denizden dolayı Umut için de-

niz hep bir yakınlık taşıyordu. Büyüdüğü taşrayı ise bir türlü sevememişti. Bu yüzden İstanbul'da yaşam kurmak hem isteği hem de anne babasının ölümüne alışabilmek için bir kaçıştı. Kaçacağı yerin İstanbul olması ironik olmasına rağmen Umut için yeni bir yaşamın başlangıcıydı.

İstanbul'daki ev fiyatlarını araştırdığında Anadolu yakasında taşradaki üç katlı apartmanı sattığında ev alabileceğini gördü. Hızla apartmanı ve arsayı satıp, internette bulduğu ev ilanı için İstanbul'a görüşmeye gitmeye karar verdi. Taşradan sadece bavulunu alıp aile dostlarını, tanıdıklarını ziyaret edip vedalaştı. Genelde tanıdıkları kararın Umut'un olduğunu İstanbul'da yaşamının zorluklarını anlatarak belirttiler. Umut'un cevabı ise iki yıldır İstanbul'u az çok tanıdığı olmuştur. Taşrada ailesiyle birlikte geçirdiği yılları düşündü. Tüm yakın akrabalarını kaybettiği depremi birlikte atlatmışlardı. Geçmişini geride bırakmak istiyordu. Arsanın parasını güzelce çantasına yerleştirdi. Apartmanını ise açtığı banka hesabına yatırdı. Planına göre ev aldığı anda arsanın parası üniversiteyi bitirene kadar yetecek ardından çalışma hayatına girecekti. Piyasaya girdiğinde yaşamının değişeceğini bildiğinden önündeki iki yılı iyi geçirmeyi düşünüyordu. Sevgilisi tarafından terk edilmiş olduğundan yeni bir ilişki yerine farklı kadınlarla vaktini geçirmek istiyordu.

Tren İstanbul'a doğru hareket ettiğinde geçmişi geride kalmaya başlamıştı. Yolculuklarda insanların birbirini iyi tanımamasının sebebi hareket kontrolünün başkasında; şoförde, makinistte yada pilotta olmasıdır. Düşünce de mekânla birlikte hareket eder, her yolculuk bir ileriye gidiştir ve geride bıraktıkların vardır tıpkı yol kenarındaki ağaçlar hayvanlar gibi. Trenin rayların üzerinde akması gibi Umut yeni bir hayata yol alıyordu. Hayattaki gelişmeleri tümüyle kontrol edemezsin, sadece kendini hâkim hissedebilirsin işte bu güven duygusudur. Umut'un koca bir şehre doğru gitmesi de işte bu güven duygusuyla olmuştur. Bazen biletçi hiç konuşmaz, zaten makinistle de anlaşmana gerek yok. Hareket sürüyordu ölenlerin ardından "Hayat devam ediyor." denmesi gibi.

Umut'un zihninde sadece gelecek kurgusu vardı. Yapacaklarını hatta nasıl bir insan olacağını planlıyordu. İlk planda önünde iki yılı güzel geçirmeyi aklına koymuştu. Ardından iyi bir iş bulmak istiyordu. İstanbul'da evi olduktan sonra sırtının yere gelmeyeceğini kötü de olsa bir işte çalışabileceğini ama bunlardan önce çantasındaki arsanın parasını iki yılda rahat yaşayarak tüketeceğini düşünüyordu.

Tren gara yanaştığında Umut için yeni bir gelecek başlıyordu. Derin soluk verip bagajını ve arsa parasının olduğu çantayı yanına aldı. Bavulu

hayatın yükü gibi ağırdı. Trenden yavaş yavaş inip garda bir köşeye su içmek için bavulunu ve çantasını koydu. Tam su içiyordu ki yanına bir anahtar düştü. İlerde yürüyen bir insan vardı. Anahtara uzandığı anda yanında uzun boylu esmer kıyafetinden düşkün olmadığı anlaşılan bir genç bozuk şivesiyle önde yürüyen insanı gösteriyordu. Umut çekinmeden arkasından koştu. Birkaç saniye içinde yetişti ve yürüyene anahtarı gösterdi. “Benim değil” dediği anda Umut uyandı ve geriye doğru koşmaya başladı. Birkaç adım sonra bavulunun yanındaydı ama arsanın parasının olduğu çanta yerinde yoktu. Garın dışına doğru çıktı. Bir arabanın hareket ettiğini gördü ama mesafe oldukça uzaktı. Gencin yüzünü sadece bir an görebilmişti aklına getirmeye çalışıyor ama beceremiyordu. Etrafına bakındı, yardım edecek kimse gözükmüyordu. Trenden inenler vardı yalnızca. Üzerinden soğuk terler aktı. Gar güvenliğini bulmak için hareket etti. Kendi kendini yiyordu, aklına bankaya yatırmak gelmişti ama bir an önce İstanbul’da olmak için bir önceki trene binmek istemişti. Ayrıca harcayacağı parayı ayrı elinde tutmak mutluluk veriyordu. Gar güvenliğini bulup durumu anlattı ama genci tarif edemiyordu. Bakacaklarını söylediler. Garda güvenliğin olduğu bölmede bavulunun başında oturup kalmıştı. Elindeki anahtarı sallıyordu. Anahtar ev anahtarı olup, üzerine siyah plastik geçirilmişti, yanında da ufak bir anahtar vardı. Baktığında araba anahtarı süsü verilmişti. Anahtarlık gümüşü renkte ağır bir metaldendi ve üstünde Arapça harfler vardı. Sanki “Sen çantadan umudu kes ancak Allah buldurur” gibi bir imada bulunulduğunu düşündü. Sadece anahtarları sallıyordu. Başından aşağı kaynar sular sökülüyordu. İki yılı düşünüyordu. Hayıflanmanın işe yaramayacağını fark etmişti sonunda. Gar güvenlikleri geldi hiçbir iz bulamadıklarını söyledi. İsterse tutanak tutabileceklerini, polise haber verebileceklerini söylediler. Umut, polisi sevmiyordu. Bavulunu yükledi, “Yapacak bir şey yok” deyip evi alacağı semte doğru gitmeye hazırlandı. “Acaba daha ucuz bir ev mi alsam?” diye içinden geçirdi lakin fotoğraflarından evi çok beğenmişti. Stüdyo tipi, kartonpiyerli bir apartman dairesiydi. Hayalindeki gibi evin tek odasına açılan mutfak, şirin bir banyosu ve oldukça güzel bir manzarası vardı. Çok az da olsa deniz görüyordu. Evi kendisi gibi düşünmüştü Umut, az da olsa denizden nasibini almıştı.

Geçmişini ardında bırakmaya karar verdiği aklına geldi, kendisini koşullara bırakacaktı. “Bunu da geride bırakabilirim” dedi ve adımlarını sıklaştırdı. Cüzdanında bir hafta yetecek kadar parası vardı. Bir çare bulabileceğini

düşünüp, bir müddet yürüdüktan sonra evin bulunduğu semte doğru giden minibüslere ulaştı. Minibüse zar zor bavulunu yerleştirip, yol almaya başladı. “Yurda yerleşsem mi?” diye içinden geçirdi fakat evi görme isteği her farklı fikri engelliyordu. Minibüs oldukça kalabalıktı. Şimdi çevresindekilerden hırsız olabilir diye şüphelense de bunun fayda etmeyeceğini düşünüyordu. Cebindeki anahtarını çıkarıp gülümsedi.

Evi görmek için telefonda aldığı adrese gittiğinde ev sahibini karşısında buldu. Birlikte apartmanın dördüncü katına çıktılar. Apartmanın asansörü olduğundan Umut bavulunu taşımakta zorlanmadı. Ev sahibine kanı ısınmıştı. Eve çıkana kadar evin iyi yanlarını olduğu kadar kötü yanlarını da anlatıyordu. Ev sahibine göre temel problem kimsenin stüdyo ev satın almak istememesiydi. Herkes geleceği düşünerek çoğalacağını hayal ediyordu. Açık bir biçimde Umut’a bu dezavantajlı kısmı söyledi. Umut ise kendisi için böyle bir problem olmayacağını hatta stüdyo tipi evde yaşamının kendi tercihi olduğunu belirtti. Ev sahibi kapıyı açtı. İçerdeki ufak tefek eşyaları problem olacaksa aldırabileceğini söyledi. Umut bavulunu kapının arkasına koyduktan sonra içeriye dolaşmaya başladı. Evi son derece beğenmişti lakin kafasını kurcalayan tek problem evi aldığı anda başka parasının kalmayacağıydı. Geçmiş geride bıraktığını önüne hangi koşul dizilirse ona göre hareket edeceği konusunda kendine söz vermişti. Evi iyice kolaçan ettikten sonra “Alıyorum” dedi. Evi epeydir satamadığı anlaşılın ev sahibi çok sevinmişti ama karşısındaki gencin hiç kimseye danışmadan böyle bir karar alabileceğine inanmamıştı.

Biraz tereddütle;

—Danışacağın, senden başka göstereceğin bir insan ya da ailen yok mu?

—Ailemi trafik kazasında kaybettim.

—Başın sağ olsun.

—Teşekkürler.

Umut’un kararlılığı karşısında ev sahibi şaşkına dönmüştü.

—İşlemleri hallettikten sonra ev senin.

—Tamam.

Umut’un içi içine sığmıyordu, ilk defa bir insana danışmadan hayatında büyük bir değişiklik yapıyordu. Eve çıkmadan iyice bir bakıp memnu-

niyetini katladı. Kararlar koşullarda verilir, ilkeler yalnızca koşullara bağlıdır. Seçmekle tercih etmek arasındaki fark ilkinde koşulları oluşturabilmektir.

Tersine dönmüştü akreple yelkovan arasındaki ilişki. Henüz koşullara ulaşılabilmemiş değildi.

Umut evi aldığından geçen süre boyunca evi alma kararının çok isabetli olduğunu düşündü. Yeni arkadaşlar edinmiş, stüdyo evde üç veya dört kişi kalıyorlardı. Hiçbir kadınla cinsel bir iletişimi olmamasına rağmen edindiği arkadaşların üçü de kadın ve üniversite öğrencisiydi.

Oldukça pahalı kadın kıyafetleri satan mağazalara girip çantalarındaki teneke boya kutularına yükte hafif pahada ağır kıyafetleri doldurup alarma yakalanmadan çıkıyorlardı. Umut'un evini boyarken kullandığı teneke boya kutularını tinerle temizlemişler teneke boya kutularının üzerine alarm cihazı takılmış kıyafetlerde ötmediğini algılamışlardı. Güneşten boyanın korunması için x-ray'lara maruz kalmaması gerekiyordu ve kıyafet dükkânlarında çalışan alarm sistemi bu x-ray'lar üzerine kuruluydu. İçlerinden biraz daha cesur olanı bir kitaptan öğrendikleri bu bilgiyi sınamış başarıya ulaştınca para kazanacak bu yöntemi keşfetmişlerdi. Kıyafet satan tezgâhlara değerinin altında verip, yaşayacak kadar para kazanıyorlardı. Umut evde tornavida ve pense yardımıyla kıyafete zarar vermeden alarmı sökmeyi başarabiliyordu. Oldukça uzun süredir bu işle yaşamlarını kazanıyorlardı. Umut başta hırsızlık olayına tereddütle yaklaşmış olmasına rağmen kendisine işin teknik kısmı kaldığından ses etmemişti.

Erzak alışverişini de büyük süpermarketlerin önünde buldukları fişlerde aynı gün birkaç saat önce alınan erzakları süpermarket poşetine doldurup para vermeden hallediyorlardı. Teknik basitti. Umut başta bu tekniği uygulamaya çekinmişti ama birkaç defa güvenlikle karşılaşmış poşetin içindeki fişi gösterip problem yaşamayınca çekincesi kalmamıştı. Bunun için şehrin daha uzak kısımlarındaki büyük süpermarketleri tercih ediyorlardı. Hatta ilk poşeti doldurdıklarında kendisinden önce kasa sırasına girenin fişini alıp birkaç kişi alışverişe -ki daha çok alış kısmına devam ediyorlardı. Güvenlik kameralarına yakalanmamak için market arabası alıyorlar poşete koyma işini arabanın içinde gerçekleştiriyorlardı. Kasadan çıkarken hiç alışveriş yapmamış olmamak için alkol satın alıyorlar daha sonra bunun fişleriyle de alınan ürünü ikiye hatta bazen üçe katlıyorlardı. Haftada bir kez bir süpermarkette bu çalışmayı yapmaları haftalık erzaklarını ve alkollerini çıkartıyordu. Bu tekniği de yine bir kitaptan öğrenmişlerdi.

Ulaşım problemini ise Umud'un evi Harem otogarına yakın olduğundan daha önceden sahip oldukları biletleri yanına alarak otobüs firmalarının servisleriyle gerçekleştiriyorlardı. Anadolu yakası ulaşım problemi ortadan kalkmıştı. Avrupa'da ise Esenler otogarını merkez alarak diğer bütün merkezlere ulaşabiliyorlardı.

Evin eşyalarını, sokakta buldukları eşyaları dezenfekte ya da tamir ederek sağlamışlar ve bugünkü haline kavuşturmuşlardı. Umud ve üç kadın arkadaşı üniversiteden artakalan vakitlerini hep beraber geçiriyorlardı ama aralarından hiç birisiyle cinsel bir yakınlaşma olmamıştı. Umud durumdan memnundu. Ara sıra üniversiteye başladığından beri esriklik yaşadığı arkadaşlarının yanına kaçıyor, böylece yeniden hayatına devam edecek rahatlamayı sağladığını düşünüyordu. Trafik kazasından beri geçen süre Umud'un hayatında çok fazla değişikliğe yol açmıştı. Hiçbir şekilde pes etmiyordu. Yaşamı oldukça canlı ve yeniliklere açıktı. Gençliğin verdiği dinamizm gözlemlerinden okunuyordu.

Bu arada üniversiteden sonra bulacağı iş hayallerinden de vazgeçmiş, sonuna kadar yaşadığı hayat tarzını savunmaya karar vermişti. Duvar yazıları yapmaya başlamış, yine büyük kitap evlerinden çıkarttıkları kitaplarla kendisine güzel bir kütüphane kurmuştu.

Her zaman gideceği kendisine ait bir evin olması Umud'a yaşamak için gereken güveni vermişti. Arkadaşlarına da güveniyordu. Üniversitede sadece ilgisini çeken derslere giriyor, durmadan tartışıyor. Koridorda daha çok vakit geçirir olmuştu. Her gencin önüne çizilen yoldan değil, kendi yolundan gitmeyi kafasına koyduğu için daha çok insan tanıma ihtiyacı duyardı.

Hatta bir yaz arkadaşlarıyla otostop yaparak güneye inmişler, çadır ve uyku tulumunda kalıp, erzaklarını yine aynı yöntemle süpermarketlerden sağlamışlardı. Yolculuk boyunca birçok insanla tanışmışlardı. Umud'ta bitmek bilmeyen bir dinamizm ve konuşma potansiyeli vardı. Art arda anlatıyordu durmak bilmeden. Kendisini bağlayan hiçbir şeyin olmadığını, ne yapılacaksa doğrudan onun yapılması gerektiğini, koşulların her olayı belirlediğini, bu yüzden ilkelere ihtiyaç duymadığını, yapmak isteyen karşısına yapabileceği koşulları çıkartacağını bunun ne olduğunun önemi olmadığını, kaygı duymadığı müddetçe insanın genç kalacağını, kendisinin yaşadıklarının o kadar da önemli olmadığını, başkalarını tanımak istediğini anlatıyordu. Kendisinin yaşadıklarını önemsemediğini söylese de geçmişinden bahsetmeden duramıyordu.

Nihai

Akreple yelkovanın arasındaki ilişki her zamanki gibiydi. Henüz geçmişe ulaşılabilmemiş değildi.

Şair hala boşlukta düşmeye devam ediyor.

Urganı banyodaki lambanın hemen yanındaki çengele bağladı. İlk düğümü camadan biçiminde çengele attı.

Masanın yanında iki sandalye mevcut. Sandalyeler de ceviz ağacından yapılmış, oldukça eski görünüyorlar.

ÖTEKİ YÜZLER

1

Bir binaya doğru yöneldi, katları saymadan merdivenleri adımladı, bina boş gibi gözüküyordu. En üst katta bir bar olduğunu tabeladan anlamıştı saat gece yarısını geçiyordu. Üzerinde kahverengi hırka mavi beyaz çizgili gömlek gömleğin bilek kısmı hırkanın üstüne kıvrılmıştı, sütlü neskafe rengindeki hırkanın ne bir düğmesi ne bir fermuarı vardı, sade mavi kot pantolon ve mavi, gri spor ayakkabılar giymişti. Hırkanın düğmesiz oluşunu ve üzerinde hiçbir aksesuar bulunmayışını olabildiğince minimalist yaşamasına bağlıyordu. Bara girdiğinde alkolün etkisiyle dans eden insanları gördü. Işıklar anlık bir biçimde insanların üzerine vuruyor, her an başka bir mimik ya da jest görüyordu. Barın atmosferinde dolaşan elektriği hissediyordu, sanki gün boyu birikenler burada boşalıyordu, gün ve gün yeni insanlar buraya gelip günlük biriktirdiklerini yavaş yavaş aktarıyordu. Birikimin sebebini ateş ortasında kalan akrebin kendini sokması gibi değil, ağır ağır ateşte yanması gibi ateşin ortasında yaşayıp sadece geceleri burada rahatlamaya çalışan insan topluluğunu inceliyordu atmosferdeki elektriği hissederken. Bir taraftan karşı cinslerin birbirine kur yapışı, hareketleri dikkatini çekiyordu. Dans edenlerin arasından arkadaki şehir manzaralı masaya yöneldi, tam masaya yaklaşırken bir kadınla göz göze geldi, ne bir mimik ne de bir jest sadece göz

göze bir iletişim kurduğunu düşündü. Zihnindeki gürültüyle bardaki gürültü bir birine karıştı. Bu, adama huzur veriyordu. Cebinden marketten aldığı votkayı çıkarıp yudumladı. Sigarasını yakıp şehir manzarasına yüzünü, bara sırtını döndü.

Arkasını izliyordu camdan yansıyan görüntüden değil, kafasının arkasındaki yüzünden. Tersine dönmüştü akreple yelkovan arasındaki ilişki. Henüz gözlerle ulaşılabilmemiş değildi.

Oturduğu yerden kıpırdamasına rağmen kablolar, makas, eğriler orman görüntüleri netleşmeye başladı, hepsi bir bedende toplanmıştı. Beden sadece elektrikti, mıkknatis gibi hissediyordu. Gürültüyü insanlarla paylaşmaya başladı. Elektrik barın içerisine doğru yürüyordu. Sarhoş bir kadınla karşılaştı.

Kadın:

—Saçlar sakallar uzuyor ama fikirler uzamıyor.

Sadece bir göz kırpmasındaki anlık bir parıltıyla cevap verdi. Hızla hareket ediyordu, kah dans ediyor kah içkilerden yudumlıyor kah barın bir köşesinde sohbet ediyordu. Olduğu yerden sadece şehri izlerken kafasında dans ediyordu. Biri kafasının arkasında, iki yüzü vardı. İkinci yüz, adam sadece taburenin üstünde şehri izlerken bardaki onlarca insanla konuşuyordu. Jestlere mimiklere nüfuz etmişti. Sanki kafasının arkasından başka bir insan adamın vücudundan çıkıyor ve geceye dalıyordu. Yürürken arkasına bakma ihtiyacı duymuyordu, dünyayı arkasına almış ve kafasının arkasındaki yüz yönetiyordu. Gözleriyle göremediklerini, kulaklarıyla duyamadıklarını ikinci yüz algılıyor, tenden tene sestene sese geçiyordu. Kafasının arkasında ikinci bir yüz olduğunu keşfedeli epey olmuştu. Ama zihnindeki gürültüden kurtulduğunda çok farklı olduğunu ilk defa bu gece keşfetmişti. Berraklık şehir manzarasının üstünde yükselen dolunay gibi dört bir yanını sarmıştı. Diğer, ötekisi, o hep kafasının arkasındaki yüzdü. Tüm konuşulanlar, duyulanlar, yazılan en güzel aşk şarkısı ona dairdi. Hayalinin sanrısı gecenin ışığı olmuştu. Mıkknatis gibi elektriği çift yönlü akıyordu. Sanki ileriye gitmek istediğinde orijin noktasından bir pozitifeye doğru bir de negatife doğru ilerleyiş vardı. Adamın bedeni gözleriyle şehir manzarasına doğru ilerlerken ikinci yüz de barın içine doğru ilerliyordu. Mesafe gittikçe açılıyor elektrikse mesafeyle doğru orantılı olarak artıyordu. İkinci yüz insanlarla göz göze geliyor ruhlarına akıyor insanların mahrem dediklerini keşfediyordu. Duyulardan fıskırıyor gece ışıklarının renklerine akıyordu. Işığın her karışımında hareket

ediyor üzerine vurduğunda ise bir fotoğraf karesi gibi donup kalıyordu. Her konumda ikinci yüzün sırtı adamın sırtına dönüktü arkalarına bakmıyorlar birbirlerinin gözlerinden dünyayı görüyorlardı.

Zihnindeki gürültüden eser kalmamıştı. Ruhun dışavurumu tüm hücrelerinde hissediliyordu. Mavinin tonlarında sürekli akan elektrik olarak gözükken ikinci yüz ise harekete enerjiye nüfuz ediyordu. Barın içerisinde adam şehir manzarasını izlerken dolaşüyor farklı yüzler görüyor o yüzlerde saklı farklı yüzleri görüyordu. Her şey benzerinin benzerinin benzeri. Yüzlerde saklı yüzler o yüzlerde saklı farklı yüzler. Adamda ise bu durum orijin noktasından biri negatife biri pozitifeye doğru gidecek şekilde tam iki adetti. Adamın bedeni gözlerinden bağımsız sıfır noktasında mekânın bir yerinde saplanıp kalmıştı. Sürekli değişim bedeninde değil ruhunda iki farklı biçimde oluşuyordu. Her şey bölümün bölümünün bölüsü.

Gömleğinin cebinden sigara paketini çıkarıp masanın üstüne koydu. Biraz düşündükten sonra siyah çakmağıyla sigarasını yaktı.

Kendi kendine söylendi:

—İdam mangası bir elin parmağının ucundaki titreşim kadar içimde.

İkinci yüz yaptığı tüm hareketleri sigaranın yanışı kadar sürede geri alarak kafasının arkasındaki yerine yerleşti. Tüm algıladıkları kendine saklıydı. Bardaki herkesi tanıyor gibiydi. Herkes tanıdıkların tanıdıklarının tanıdıkları.

Cebinden çıkardığı votkasından yudumladı. Sakin bir biçimde yerinden kalktı. Bedeninin önünde gece ışıkları yanıp sönüyordu, kalabalık dans ediyor alkol kokuları sigara dumanına karışıyordu. Kalabalığın arasından sıyrılarak ilerlerken ikinci yüzü kalabalıktaki insanları selamlıyordu. Kafasının arkasındaki ikinci yüzün gözleri çok hızlı hareket ediyor, donuklaşan tabloda yeni bir boyut açıyor, deri üzerindeki gözeneklerin içe gömüldüğündeki sıkışma anındaki gibi birbirine yaslanan insanlar gözüküyordu. Sütü kahve renginde, düğmesiz, fermuarsız hırka insanların arasından sıyrılıyor geride bıraktığı etekleri içerideki havanın rüzgarıyla müziğin ritmine ayak uyduruyordu.

Orman görüntüleri, kablolar, makaslar hırkanın eteklerinden dökülüyordu. Masmavi bir fon zihnini kaplamıştı. İki yüzü ayıran sadece fon olmuştu. Barın duvarlarının rengine baktı, dikkatlice süzdü. Gece ışıklarında koyu gözükmesine rağmen maviydi. Renkler dokulara dokular gözeneklere iletiyordu, her noktada birbirine sırtı dönük iki insan iki farklı yüz vardı.

Adam epey yorulmuş olduğunu fark etti. Kalaslara çakılı çivileri çıkarmak gibi sökmek gerekiyordu çözüm için. Biri kafasının arkasında olmak üzere iki farklı yüz figürü var mıydı? Yok muydu?

Kendi kendine söylendi.

—Var ile yok, sadece iki kutuptur.

Elektrik hırkanın eteklerinden barın içine dağılıyordu. Sorular, durmadan gelen sorular cevaplanıyordu. Doğrunun uzayıışı, doğruyu oluşturan her noktada çift yönlüydü. Gözleri yarı açık biçimden geceyi daha iyi görmek üzere tam açık hale geldi.

Sesler yoğunlaşmaya, gürültü tek bir ses halinde kafasının arkasına omurilik soğanına doğru akmaya başladı. Düşünsel refleksleri artıyor, vücudu gitgide ağırlaşıyordu. Göz kapakları sonuna kadar açılmış binadan aşağı inerken yürüyen merdivenlerde, yürüme bantlarında karşılıklı hareket ediyormuş hızında insanları algılıyordu. Arkasından gelenler adamın elektriğinden uzak durmaya çalışıyorlardı. Sanki ikinci yüz yakaladıklarını hapsediyordu. İki yüz arasında mesafe sonsuzlaşmış, sıfır noktası her noktaya dâhil olmuştu.

Başkaları bu durumu anlayamasalar da sanki algılıyorlardı. Başkalarının yüzleri başkalarındaydı. Adam yalnızca kafasının arkasındaki yüzü algıladı.

2

Dışardan izlenildiğini düşünerek yürümek ergenlik döneminden beri Cengiz'in yaptığı bir eylemdi. Sanki her an kendisinin dışında bir yerden onu izliyorlardı. Ruhundaki tamamlanmamışlığı ancak böyle kapatabiliyordu. Cengiz'e göre olması gereken buydu. İnsanların duruş, çizgi, tavırları olmalıydı ama bunların oluşumu ise sürece bağlı olmaktan çok büyüklerden kazanılan göreneğe sınıksız tutunarak ortaya çıkıyordu. Bu yüzden Cengiz hiç oynadığını düşünmemişti. Ona göre delikanlı olmanın tek yolu, olmak istediği insanlardan gördüğü biçimde davranmaktı. Oynadığını düşünmediğin müddetçe oynamıyorsundur ya da oynadığından şüphelenmediğin için dışarıdan gözükken son derece doğal olduğundur. Eğer insan oynadığından şüphe etmeye başlarsa artık oynadığı söylenemez. Cengiz'in yürüyüşünde yaşadığı temel problem buydu. Ufacık bir şüphe, bir tamamlanmamışlık başından ayaklarına kadar her hücrelerinde zuhur ediyordu.

Hareket ederken izlenildiği yer olarak hep kafasının üstünü düşünmüştü. Kendisine yukardan bakıyordu. Kafasının tam üstünde ikinci bir yüzü vardı. Tüm hareketlerini izliyordu. Çoğu zaman bedeninin yönetimi kafasının üstündeki ikinci yüzdeydi. Tüm sorumluluklarını, kendisine ne yakışıp ne yakışmayacağını belirliyordu. Hayat nefesini yukarıdan alıyordu.

Ona koşulsuz inanıyordu, ama işte ufacık bir şüphe anında kontrol bedenine geçiyor, dizlerinin bağının çözülmesi gibi tepeden tırnağa farklılaştırıyordu Cengiz'i, doğru orantılı olarak düşünceleri de temelini kaybediyor yine sınılanacak yer olarak kafasının üstündeki ikinci yüz kalıyordu.

Bedeninden kafasının üstüne doğru hafif yükselen elektrik hareketli bir biçimden çok sabit bir biçime sahipti. Hareketin içerisinde Cengiz'in kendini bulduğu sabitlikti. Ona danışıyor, her şeyi ona göre ayarlıyordu. Dünyasının tepe noktasını bulmuştu. Doğruyu gösteren, yöneten ikinci yüzüydü. Tanrı inancına yapısal olarak çok benzemesine ve Cengiz'in ibadet etmeden iman etmesine rağmen ikinci yüzü Cengiz'in de fark ettiği bir biçimde farklıydı.

Farklılık her şeyden önce Cengiz'in hislerindeydi. Belki de göğe yükselmek istemesindeki temel amaç da yaratan fikrini gökyüzünde kurmuş olması ve kafasının üstünde oluşan ikinci yüzünün tanrıyla bir olma isteği idi. Tüm isteklerinin ve yaptıklarının nirengi noktası olarak taşıdığı bir duyguydu.

İşten çıkmış haftanın son iş günü olması doğal olarak ipe çektiği günlerin gelmesi dolayısıyla mutluydu. İşten çıkıp sahile giden ilk otobüse bindi. Trafiği ve kalabalığı çok umursamıyordu. Sahile yakın bir yerde inip yürümek istedi. Aklında haftanın yorgunluğunu alacak bir bira içme fikri vardı, yalnız olabileceği deniz kokusunu alabileceği bir yer düşünüyordu. Sahile çıkmadan bir markete uğrayıp gazete kâğıdına bir kutu bira sardırdı, bir de kimsenin göremeyeceği bir yer bulursa diye şişe bira aldı. Şişe bira içmeyi daha çok seviyordu ama ilkin eline yakışmadığını düşündüğü ardından umuma açık yerde elinde birayla gözükmenin delikanlıca olmadığını düşündüğünden gazeteye sarılı kutu bira içmeyi tercih ediyordu.

Sahile çıktığında rüzgâr sesiyle beraber karanlık bir ormanın içersinden gelen bas tonlarda bir ses kafasının üstünden yürüyeceği yolu işaret ediyordu. Sanki konuşan ağırlığı olan bir enerjidi. Olabildiğince tok olabildiğince hareketsiz olabildiğince yukarıdaydı. Her şey olabildiğince olabilir. Çevresine bakındı, güneşten başka sıcaklığı hava sıcaklığından yüksek olan canlılık belirtisine rastlamadı. Sesin ne dediğini anlamaya çalışmaktan oldukça uzaktı. Kafasının üstündeki ikinci yüz ağırlaşmış üstüne heyula gibi çökmüş konuşmayı bir marifet olarak görmeyen Cengiz'i durmadan konuşmaya zorluyordu. Kara bir uğultu gibi yukardan aşağıya her yerini sarmıştı.

“Yapmalısın, gitmelisin, konuşmalısın...”, sürekli gereklilik bildiren cümleler kuruyordu, Cengiz bir farklılık olduğunu algılamış, ne olduğunu kestiremiyordu.

Her zamankinden farklı olan kafasının üstündekinin rengiydi, karanlık tonlarda dolaşıyordu.

Sahilde bir kayalık bulup üstüne oturdu. Çevresini iyice gözlemleyip gelen geçen birinin olmadığını gördükten sonra şişe birayı çakmağıyla açtı. Daha ilk yudumu almıştı ki, kafasının üstündeki ikinci yüzden kara bir uğultu şeklinde bir sözcük duydu, gözleri karardı tüm elektriklerin kesilmesi gibi, gözlerin ışıklı ortamdaki zifiri karanlığa geçtiğindeki ilk an gibi üzerindeki elektrik bir anda kaybolmuş elindeki bira şişesi kayalara düşüp tuzla buz olmuştu.

Sanki üzerine yıldırım düşmüş gibiydi. Kafasının üstündeki ikinci yüz biraz daha yükselmiş, kontrolü tamamen eline geçirmişti. Cengiz ona güveniyordu.

“Kutu birayı aç!” cümlesini insan sesini nasıl net duyuyorsa o netlikte duymuştu. Sorgulamadan kutu birayı açtı. Dışarıdan bakıldığında Cengiz iplerin ucundaki bir kukla, bir bilgisayar oyununda klavyeyle yönlendirilen bir kahraman gibi duruyordu, lakin dışardan bakan yine ikinci yüzünün gözleri olduğundan durum oldukça sıradan gözüküyordu. Ayakkabısıyla kayaların üzerinde kalmış bira şişesinin cam parçacıklarını eziyordu. Yönlendirenin, iradesini kontrol edenin göğe yakın olduğunu düşünüyordu.

“Şişe birayı almayacaktım” dedi. Çevresindeki olayların her ne olursa olsun kendisi dışında bir irade tarafından yönlendirildiğini, bunun da tanrı iradesi değil ama ona yakın kafasının üstündeki ikinci yüz olduğunu düşünüyordu. Ona danışmadan tuvalete bile gidemezdi. Onu bir insan gibi mesela kendisi gibi düşünmekten çok doğüstü bir varlık ama kendisine tabi ve kendisinden fazla bir enerji olarak görüyordu. Statik elektrige yakındı. Gözleriyle Cengiz’in üstünden Cengiz’in çevresini görüyordu, Cengiz’e ne yapması ne yapmaması gerektiğini söylüyordu. Şişe bira almak fikri Cengiz’in nefsiyle bir mücadelesiydi. Arzusu galip çıkmış, ikinci yüz de gerekeni yapmıştı. En azından Cengiz’in olayı değerlendirışı buydu. Herhangi bir eylemde bulunsa eğer eylem yanlışsa ikinci yüz bunu bir şekilde gösterecekti. Tesadüflerin olmadığına inanıyordu. Kader fikrini benimsiyordu. Kaderin yazılması tıpkı bira şişesinin elinden düştüğünde yaptığı değerlendirme gibiydi Cengiz’e göre.

Gömleğinin cebinden çakmağını çıkarıp sigarasını yaktı. Sigarasını yakarken kafasını hafif yana yatırıyordu. Derin nefes aldı, üzerindeki ağırlık kalkmış, yerine hafif yoğunlukta bir sabit fikir bırakmıştı. Gökyüzüne doğru bakmaya çalıştı. Bu mevsimde güneş gittikçe daha erken batmaya başladığı için hafif bir serinlik oluşmaya başlamıştı. Kafasının üstündeki ikinci yüz kara tonlardan laciverte oradan maviye doğru uzanmaya başladı. Sigara dumanının yükselişi batmakta olan güneşle beraber yorgun düşen ama bunu bırak çevresindekilere kendisine dahi belli etmeyen Cengiz'in vücuduyla uyum oluşturuyordu. Güneş de tıpkı Cengiz gibi gün boyu çalışmış ve yorulmuştu ve belli etmeden karanlığa yer vermeye başlıyordu. Renk skalasında beyaz inancı, siyah şüpheyi temsil eder. Cengiz'in içerisindeki ufacık bir karalık onu büsbütün beyazdan alıp karaya doğru götürüyordu. Denizdeki dalgalara bakıyor, dalgaların sonsuz eğriler çizmesinden dolayı zihni rahatlıyordu. Sigarası bitmek üzereydi. Bitmeden söndürdü.

Tersine dönmüştü akreple yelkovanın arasındaki ilişki. Henüz tamamlanmışlığa ulaşılabilmemiş değildi.

Kafasının üstündeki ikinci yüz Cengiz'in üstünden Cengiz'e bakarak birayla gevşemiş olan oturuşunu düzeltmesini istiyordu. Cengiz silkindi, sol elini dizine koyup bacaklarını hafif açıp, kamburlaşmış omurgasını düzeltti.

Güneş batmakta olduğundan, saatin epey ilerlemiş olduğunu düşündü. Kayaların üzerinde ayağa kalkmaya çalıştı sendeledi, çevresine baktı gören olmadığını fark edince rahatladı. "Düşmez kalkmaz bir Allah" dedi. Kayalıklardan uzaklaşıp otobüs duraklarına doğru yürümeye başladı. Her adımında kafasının üstündeki ikinci yüz onay veriyordu. Yanından insanlar geçerken ikinci yüz insanlara yukarıdan bakıyordu. Başkaları bu durumu anlamasalar da sanki algılıyorlardı. Başkalarının yüzleri başkalarındaydı. Cengiz yalnızca kafasının üstündeki yüzü algıladı.

3

Merdivenler spiral şekilde aşağıya karanlığa doğru iniyordu. Demir kapılar birbiri ardına kilitlenmişti. Taş duvarlarda ışıktan hiçbir iz yoktu. Büyük taş yapının bodrumun en ücra köşesinde sakladığı nefreti vardı. Zindanların asma kilitlerini elleri açıyordu. Demir kapının önündeki asma kilidi tutuyor, anahtarı çevirip, kapıyı iterek açıyordu. nndeki engelleri eliyle kaldırıyordu, ilerleyebilmek için eliyle ışık yakıyordu. Binaya girmesi epey süre almış her kapıyı tek tek açmak zorunda kalmıştı. Eller anahtarı tutuyor, çeviriyordu. Nice odaları, merdivenleri, labirentleri, köprüleri geçtikten sonra bodrumun en ücra köşesine ulaşmıştı. Şimdi oradan nasıl çıkacağını düşünüyordu.

Elleriyle yemek hazırlıyor, elleriyle yemek yiyordu. Geçmişine dönüp baktığında hatırladığı yalnızca elleriydi Metin'in hep önünde gördüğü eller. Aynada gördüğü yansımasydı ikinci yüzü. Bir göz gibi kullandığı yolu bulmak için, algılamak için elleriydi üzerlerinde gözleri olan.

Veli toplantısını kurgulamaya başladığı yatağından doğruldu. Sadece elleri görüyordu. Yastığı düzeltti. Yastığın sıkışmış olduğundan gece sanki bir yere ulaşmak ister gibi yatağın başucuna doğru hareket ederek uyuduğunu anladı. Yumuşak bir dokuyu tutar gibi ellerinin tarak kemiklerini aa-

rak yorganı kavradı, güzelce yatağın üzerine örttü. Yatağını düzeltmek yatılı okuldan beri alışkanlığıydı. Gerinirken elleri tam kapalı olamayan yumruk halindeydi. Odadan çıktı. Dün sabah tıraş olduğunu hatırladığı için yüzünü aynaya bakmadan yıkadı. Gözleri ellerinden bir an olsun ayrılmıyordu. Tekrar yatak odasına dönerek özenle ütülenmiş kıyafetlerini üstüne geçirdi. Kravatlarından oldukça şık olanını seçmeye özen gösterdi. Ustalıkla kravatını boynuna geçirmeden bağladı. Aynaya bakma ihtiyacı duymadan mutfağa doğru yöneldi. Günlerden cumartesi olduğu için kahvaltıyı evde yapıp uzun tutmak istiyordu lakin bu hafta böyle bir şansı yoktu. Buzdolabını sağ elinin işaret ve orta parmağıyla kapağını üstten tutarak açtı. Meyve suyuna uzandı, ardından sırayla peynir, tereyağı, salça ve reçel çıkardı. Yumurtalara göz attıktan sonra fazla zamanı olmadığı aklına geldi. Buzdolabının kapağını kapatıp yandaki torbanın içinden biraz bayatlamış olmasına rağmen yumuşaklığını kaybetmemiş ekmeği çıkarıp, askıda asılı ekmeğin bıçağını sağ eline alıp düzgün bir biçimde dilimledi. Mutfak kapısının hemen karşısında buzdolabı, buzdolabının sağ yanında tezgâh ve tezgâhın karşısında masa vardı. Masaya yerleşti, kahvaltıyı özenle hazırlamamıştı. Zaten iştahı da pek yoktu. Ekmeğe önce tereyağı ve salça sürdü, çatalla peynirden yedikten sonra bir bardak meyve suyunu bir kerede içti. Benzer ritimlerle elleri durmadan çalışıyordu, sanki bir makinenin çarkları ya da bir trenin lokomotifleri gibi... İştahı olmamasına rağmen oldukça hızlı bir şekilde kahvaltısını tamamladı. Kahvaltılıkları buzdolabına kaldırdıktan sonra banyoya gidip, ellerini yıkadı. Çıkmaya hazırdı, salona gidip çantasını sol eline aldı, parmaklarıyla çantanın sapını tam olarak kavramadan tutuyordu. Evin kapısının üstündeki anahtarları yavaşça alıp, kapıyı çekip kilitledi. Zindanının en ücra köşesinde sakladığı nefretle karşılaşacaktı, onca kapıyı bu nefretle karşılaşmak için mi açmıştı, kendisini bu sorularla daha fazla bunaltmamaya karar verdi. Yürümeye başladı.

Sol elinde tuttuğu çantası hafifçe sallanıyordu. Kafasında kurmaya devam ettiği karşılaşmanın sözlerini düzenlemeye çalışıyordu. Sağ elini yavaşça sıkıyor “Oğlunuz ...” veya “Kızınız...” diye başlayan cümleler oluşturmaya çalışıyordu. Sağ eli arada yukarıya kalkıyor cümle bitimlerinde aşağıya iniyordu eğer basamaklı bir konu anlatacaksa sağ eli açılıyor katman katman havayı kesiyordu. Bedeni sadece omzundan sonra kasılmış bir biçimde duruyor, elleri konuşuyordu. Kâh uzanıyor kâh geri çekiliyordu. Dışarıdan bakıldığında sanki elleriyle oluşturmaya çalıştığı bir yapı varmış gibi gözükü-

yordu. Tramvaya giderken yanından geçenlerle elleri selamlaşıyordu. Başlarını elleriyle görüyordu. Bu yüzden kafasını kaldırma ihtiyacı duymuyordu. İkinci yüzü ellerinde tezahür ediyordu.

Yıllardır zindanının en ücra köşesine sakladığı nefretiyle karşılaşacak ve oradan tüm kapıları elleriyle dışa doğru açarak çıkmaya çalışacak. Çalışan yine elleri olacaktır.

Tramvaya binmiş yol alıyordu. Oldukça kalabalık olduğundan oturacak yer yoktu. Ayakta kalmıştı.

Tersine dönmüştü akreple yelkovanın ilişkisi. Henüz yere ulaşılabilmiş değildi.

Çantasını sol elinden sağ eline geçirip sol eliyle tramvayda dengesini kaybetmemek için tutunmuştu. Sol eli çevresini izliyordu, tramvayın sarsıntısıyla hafif kıpırdayan kalabalığı. Hareketin tüm enerjisi ellerinde toplanmıştı. Her şey duruyor sadece ellerinin elektriksel hareketini izliyor gibiydi. İki eli de dolu olmasına rağmen sanki vücudundan iki el daha çıkıyor hareket ediyordu. Elektriksel olarak gördüğü ellerin tonu beyaza yakındı. Oldukça hızlı hareket ediyorlardı. Hemen ellerinin üzerindeydiler tıpkı bir sineğin gözleri yedi parçalı olmasından dolayı kendisine doğru hareket eden eli, yedi ayrı harekette görmesi gibi Metin'in elleri de en ufak bir şekilde hareket ettiğinde hemen peşinde yedi farklı hareket yapan beyaz tonlarda eller görüyordu. Sanki ruhundaki kapıları açacak olan beyaz tonlarda gördüğü elektriksel ellerdi.

Aklından bugünkü veli toplantısını çıkarmaya çalışıyordu. Pazar günü yapacağı ütü düştürmeye çalışıyordu. Ütü sağ eline oturmalıydı. Çamaşırdaki tüm kırışıklıkları giderip düzene uygun haline getirmeliydi. Ütüyle elleri o kadar uyum içinde olmalıydı ki sanki ütüyle değil elleriyle kırışıklıkları gideriyor gibi olmalıydı. Yeni aldığı ütünün ağırlığından memnundu. Eline de oturuyordu. Çamaşırları ipten aldıktan sonra dolaba girmesi için kâğıt inceliğine gelmesi gerekiyordu Metin için. Ellerini de düşünmeye ütü yaparken başlamıştı, ütü sevmesinin en önemli sebebi elleriydi. Onları iş yaparken görmekten büyük haz alıyordu. Matematik problemlerini tahtada çözerken, beyninden çok elleri çalışıyor gibiydi ya da beyni ellerinde gözüktüyordu.

Tramvayda gözünün önüne gelen beyaz tonlardaki elektriksel elleri yani ikinci yüzünün neler yapabileceğini düşünmeye başlamıştı. Hareketin içerisine nüfuz ediyorlardı. Yanına yaklaşan başkalarının ruhlarını çalabileceğini düşünmeye başlamıştı. Tramvay hareket ettikçe mesafenin önemi kalma-

yordu. Başkalarının ruhlarına ellerinin nüfuz edebileceğini mesela daktiloyla yazı yazan bir insana yanlış harfi bastırabileceğini düşünüyordu. Kendini gittikçe daha güçlü hissediyordu. Zihninden çok ellerine güveniyordu. Elle yapılan jestleri hep düşünmüştü. Fraklı dillerde elle yapılan jestler de farklıdır. Ruhunu ellerinden dışarıya akıyordu, nefretiyle karşılaşmasına az kalmıştı. Dışarıya doğru açılacak kapıları elleriyle açmaya hazır olduğunu düşünüyordu.

İnsan sevgisi vücudunu kaplamaya başladığında tramvaydan inmişti. Aile kavramını düşünmemeye çalışıyordu. Burjuvalarda duygu olamayacağına öylesine inandırmıştı kendini. Annelik fikrini ruhundan çıkartamıyordu. Anneliğin bir içgüdü olduğunu düşündükçe burjuvalarda da olabileceğine, doğal olarak karşısındakinin en sonunda bir insan olacağına kanaat getirmeye başlamıştı. Ruhunun ellerinden fışkırması gibi insan sevgisi de nefretinin üstüne gitmeye başlamıştı. “Acaba acımasızlık içgüdülere kadar işlemiş midir?” diye düşündü. Bir türlü işin içinden çıkamıyordu. Tüm bunları düşünürken sağ elinde çanta sol elini yumruk yapmış masaya vurur gibi yapıyordu.

Okulun kapısına geldiğinde elleri terlemişti. Beyaz tonlardaki elektrikselle elleri hareket etmeye devam ediyordu zamanın gözden kaçan kısımlarında. Bekçiye “İyi günler” dedikten sonra okul kapısından içeri girip bulunduğu bir banka oturdu. Sigaraya ihtiyaç duyuyordu. Sol elinde bir sigara, sağ elinde bir çakmak oluştuğunu gördü. Beyaz tonlu elektrikselle eller sigarayı ağzına götürüp yaktığında artık siyah tonlara bürünmüştü. Önünden geçmeye başlayan veliler bu durumu anlamasalar da algılıyorlardı. Başkasının elleri başkalarındaydı. Metin yalnızca ellerindeki yüzü algıladı.

4

Umut güne her zamanki gibi güzel başlamıştı. Arkadaşlarıyla birlikte evde yaptıkları kahvaltı epey geniş bir yelpazeye sahipti. Önceki gün, şehrin oldukça dışındaki büyük bir süpermarketten kullandıkları yöntemle alışverişin sadece alış kısmını yapmışlardı. Muhtemelen hafta sonunu tatil yaparak geçirmek isteyen bir ailenin haftalık alışveriş fişini bulmuşlardı. Ailenin birden fazla çocuğa sahip olma ihtimali yüksekti. Fişte yüklü bir abur cubur listesi vardı.

Kahvaltudan sonra hafta içi mağazalardan çıkardıkları kadın kıyafetlerini satma vaktiydi. Anlaştıkları tezgâhlara ulaştırmaları gerekiyordu. Umut her zamanki gibi ikili tercihlerinden birini yapmak üzereydi. Önünde iki yol oluşuyor, birinden sonuna kadar gitmesi gerekiyordu. Uzun zamandır yaptığı gibi yine yollardan birini tercih etti ve evdeki alarımını söktüğü yığılı kadın kıyafetlerini çantasına koyup tezgâhların yolunu tuttu. Her an yaptığı işi sorguluyordu. Artık alışkanlık haline gelmişti. Tezgâhlardan alacağı parayı, ertesinde yapacaklarını sorguluyordu. Cebinde haftanın son paket sigarası duruyordu. Evinden çıktı, bahçedeki güllere takıldı. Güllerin yanında dikiliyordu. Bir dikenlere, bir de güllere bakıyordu, bitkiyi bütün olarak düşünüyordu. Aklına hep yaptığı beden zihin ayrımı geldi. Gülleri

zihnine dikenleri gövdesine benzetiyordu. Dikenlerden kurtulmak istiyordu. Önünde her zaman ikilik duruyordu: ya güller ya dikenler, birini seçmeliydi. Gövdesinin dikenlere ruhunun güllere yatkın olduğunu gördü. Simsiyah bir gecenin huzurunda ışığı seçmek istiyordu. Ruhunun açan çiçeklere bedeninin batan dikenlere benzediğini düşünmekten kendini alamıyordu. Sanki her anı bir seçimdi, tercihlerden öte.

Uzaklarda bir yerlerde seçimlerinin hayatı değiştirdiğini düşünüyor-du. Her andaki seçim bir sonrakinin öncülüydü. Bu yüzden önüne gelen ikilikte doğru tercihi yapması gerekiyordu. Seçimlerini her zaman koşullara göre belirlemişti. Koşullar önüne ikilikler getiriyor birini seçmesini istiyordu. Bedeni her zamankinden önde gül mü diken mi diye sorarken seçeceğinin hayatını değiştireceğini düşünüyordu. Bedeni gördüğü en ufak ikilikte biri sola diğeri sağa olmak üzere savruluyordu. Sanki yüzü sola bakarken sağa, sağa bakarken sola bakıyordu. Kendini bu ikilikten alamıyordu. Bedeni değişiyor önüne çıkan her sorguda bu ikiliği yaşıyordu. Umut artık bunun adını koymak istiyordu, adını koymaya çalışırken bile önüne iki seçenek çıkıyordu. Bazen yollar dardır, önüne iki seçenek çıkana kadardır.

Gönlünü karartmaya hiç niyeti yoktu. Her zaman bir ve birden türeyen iki seçeneği olduğunu düşünüyordu. Damarındaki kanın hangi damardan akacağını seçebileceğini düşünüyordu. Oysa hayat yalnızca bir yerden bir yere akıyordu. Umut o yerin bile iki adet olduğunu düşünüyordu. Önüne ne zaman bir soru çıksa bunun en az iki cevabı olduğunu düşünüyordu ve bedeni biri sol biri sağ olmak üzere iki yere birden hareket ediyordu. Sorun her ne olursa olsun, soru sorulduğu anda bu ikiliği yaşıyordu. İstersen bu bir sigaranın yakılıp yakılmaması olsun istersen kadın kıyafetlerini mağazadan çıkartmak olsun. Etik ya da estetik tüm sorular ilk anda ikiliği içeriyordu.

Umut yıllardır yaptığı seçimleri düşünüyordu. Garda parası çalındıktan sonra ev alma kararını verdiği anı belirleyici olarak seçmişti. O an kararını vermişti iki seçenekten birini seçecekti seçenekler arasında düşünme payı yoktu. İlk anda aklına gelen sorgularının hepsi hayatta karşılıklarını bulacaktı.

Ne kadar seçeneklerden birini seçerse seçsin ilk anda yaşadığı ikilik baki kalıyordu. Umut adını koymuştu: ilk an ikiliği. Biri sola bakan diğeri sağa bakan iki yüzü vardı. Her an tekrarın tekrarının tekrarı.

Koskoca dağlar önünde eriyordu, yıkılmaz denilen duvarlar bir bal-yozla tuzla buz oluyordu, sevdaları, tutkularıyla Umut her anda ikiliği yaşı-

yordu. Gözlerini açmakla açmamak arasında bile çelişki zihnini kaplamıştı, uyanması vakit alıyordu. En kolay tercihlerde bile bir anlığına da olsa donup kalıyordu. Bedeni gözle görülür bir biçimde bir sağa bir de sola savrulmaya başlamıştı. Önünde seçeceği en az iki seçenek bulunuyordu ve zihni ikisine birden aynı anda yöneliyordu ama her zaman iki seçenektan birisi seçilmiş olarak Umut'un geçmişinde yerini alıyordu.

Sevmeli mi sevmemeli mi, bilmeli mi bilmemeli mi, görmeli mi görmemeli mi, duymalı mı duymamalı mı, hissetmeli mi hissetmemeli mi Umut'un zihni her an bu ikilikleri içeriyordu. Pozitifle negatif bir arada bir araya gelip önünde tezahür ediyordu. Her an pozitifle negatifin arasındaki çatışmanın sonucunda ortaya çıkan baskın elektrikti. Sonuç olarak Umut bu anların hepsinde ikilikler yaşıyordu. Sola uzanırken sağa, sağa uzanırken sola bakıyordu. Vücudunun üstündeki kafası belirgin bir biçimde sola sağa hareket ediyordu. Konuşurken daha da belirgin bir biçimde ortaya çıkıyor, seçeceği fil konusunda ikilikler yaşıyordu.

Sırtında kadın kıyafetleri olan çanta tezgâhlara doğru yürüyordu. Hayatın yükünü taşıdığını düşünüyordu ve bir an önce paraya dönüştürmek istiyordu. Daha hızlı yürümekle yavaş yürümek arasında ikilik yaşıyordu. Sanki sağ tarafına yönelse daha yavaş sol tarafına yönelse daha hızlı yürüyecekti. Hızlı olsun diye düşündü bedeni sol tarafa yöneldi. Ardından yolda sigara içip içmeyeceğini düşündü. Sol tarafına yönelse sigarayı çoktan yakmıştı, sağ tarafına yöneldi tezgâhta kadın kıyafetlerinin karşılığında para aldığında bir sigara yakacaktı.

İlk an ikiliğini keşfettiğinde ailesini henüz kaybetmemişti. Sürekli sağ tarafta olan seçenekleri tercih ediyordu. Bunda ailesine danışmasının rolü büyüktü. İlk defa sol tarafta duran ev alma seçeneğini tercih ettiğinde baçağındaki atar damarları hissetmişti. Vücudu zihniyle bir hareket ediyordu. Bunca zaman sonra bir kadınla cinsel ilişkide bulunma fikri Umut'u çok heyecanlandırıyordu. Arkadaşlarından hiç birisine böylesine bir çekim hissetmemişti ama cinsel çekimin olduğu bir kadının karşısına çıkacağını düşünerek yaşıyordu. Belki de bu ikili tercihlerin sonunda labirentin sonundaki kadına ulaşacağını düşünüyordu.

Anlık duraksamalarının bu ikiliğin yol açtığı karmaşadan kaynaklandığını düşünüyordu. Önüne hep çatalar çıkıyordu. Negatife yatkın olmasına rağmen bugüne kadar daha çok pozitifleri seçmişti.

Hele ki kendisini izleyen kameraları düşünmeye başladığında ikilik her an kendini gösteriyordu. İzlenildiğini düşündüğünde Umut ikilikleri düşünmekten kendini alamıyordu. İkinci yüzü gün gibi ortadaydı. Sola bakan yüzü bedeniye sağa bakamı ikinci yüzüydü.

Başkaları fikri Umut'un bütün konuşmalarında kendini gösteriyordu. Durmadan ötekilerinden, dışlananlardan, mahvolmuş hayatlardan bahsediyordu.

Tersine dönmüştü akreple yelkovan arasındaki ilişki. Henüz başkalarına ulaşılabilmemiş değildi.

Umut, bir sola bir sağa yönelerek yol almaya devam ediyordu. Yolların her birisi çataldı. Yüreği başka atıyordu, sanki yüreği bile çatallaşmıştı. Kalbinin atışında bile ikilik vardı. Her seçim bir diğerinden vazgeçmekti. Yöneldikleri tercih etmediklerinin üzerine kuruluyordu. Binanın kumunu nehirden alıyorsa bina denizdeki kumların üzerine kuruluyordu. Yaptıkları kadar yapmadıklarından sorumluydu. Sorumlulukları zorunluluklara dönüşmeden her andaki tercihleriyle belirleniyordu. Etik, Umut'un hayatındaki en büyük problemi teşkil ediyordu. Etikte içlerinden seçeceğin tüm ikilikler görelili olarak belirlenir, yaptığın tercihten öte bir seçimdir.

Koşullar Umut'un hayatındaki belirleyiciydi. Koşullar andaki ikiliğin nirengi noktasıdır.

Umut tezgaha ulaşmıştı, yapacağı işteki ikili tercihleri başkaları anlamıyorlarsa bile algılıyorlardı. Başkalarının yüzleri başkalarındaydı. Umut yalnızca biri solda biri sağda iki yüzü olduğunu algıladı.

Şair hala boşlukta düşmeye devam ediyor.

İkinci düğümü organın ucu çember şekline gelecek biçimde attı.

Sandalyelerin kapıya yakın olanında adam oturuyor. Sakin bir biçimde kahvesini doldurup sütü üzerine ekliyor, şekerini koyup ufak bir kaşık ile karıştırıyor. Gözleri sadece masaya bakıyor.

ÜSTGEÇİTTE BULUŞMA

Adam, her şeyin açık ve net görüldüğü uyanışıyla beraber hafta sonunun geldiğini algılamıştı. Birkaç gündür kurduğu dünyalar arasında zamansallıkların iç içe geçtiğini rüyalarıyla gündelik hayatının birbirine girdiğini fark etmişti. Deniz kıyısında günün doğuşunu izlediği mi yoksa caddeye çıkıp otobüse binmesi mi rüyaydı? Hiçbir ipucu bulamadı. Ayağa kalktı, sanki günlerdir uyuyormuş gibiydi, gerindiğinde eklemlerinden kıtırtılar geldi. Ev gözüne daha bir canlı gözüküyordu. Gardırobuna doğru yürüdü, sabahları yüzünü yıkama alışkanlığını yıllar önce kaybetmişti. Yüzünü yıkadığında sanki rüyaları ile gündelik hayatı arasındaki bağ kopacak, güne başlayacaktı. Oysa adam, günün başlamasını hiç istemiyordu.

Pencereden dışarı baktığında öğle vakti olduğunu algıladı. Adam için günün başlangıcı uyandığı saatti hatta bazen gün hiç başlamıyor, tüm vaktini yatakta geçiriyordu. Sayılı kıyafetlerinin arasından seçtiklerini giydi. Dışarı çıkmaya hazırdı. Oldukça rahat kıyafetler seçmişti. Papağana yem verdikten sonra kapıyı çekip hızla merdivenleri inip sokağa, oradan da caddeye ulaştı. Günler süren rüyayla karışık günlerinden sonra havayı ciğerlerine doldurduğunda uyandığını fark etti. Caddeyi yürüdüktan sonra otobüs durağındaki kalabalığı ve trafiği düşününce çok uzun da olsa gideceği yere yürüyerek gitmeye karar verdi. Yürüyüş başlamıştı.

Saat taşımayı yıllarca önce bıraktığından ne kadar yürüdüğünü zaman olarak bilmiyordu ama mesafeyi düşündüğünde çok önemli bir iş başarmış duygusuna kapıldı. Gideceği yere çok az kalmıştı. Çift şeritli caddeye ulaştığında alt geçidi kullanması gerektiğini algıladı. Alt geçidin merdivenleri mermerden yapılmıştı. Oldukça sık kullanılmasından dolayı renk griden sarıya doğru kaymıştı. Merdivenlere doğru ilerledi. Emin adımlarla aşağı doğru iniyordu. Mesafeden dolayı artık ayaklarında yorgunluk belirtisi başlamıştı. Alt geçidin merdivenlerinden indikten sonra geçit sağa doğru bir dönüşe sahipti. Duraksamadan sağa döndü. İkinci yüzü kafasının arkasında belirmiş, sağa döndüğünde tam arkasında kalan duvarda kırmızı sprey boyayla yazılmış “Hayat, yolda olmaktır” cümlesini okumuştur. Adamın zihni yazıyı algıladığında daha bir berrak daha bir açık hale gelmişti. Daha uzun daha fazla yol yürümek istiyordu.

Cengiz iple çektiği hafta sonunun gelmesinden dolayı oldukça sevinçliydi. Hafta boyu biriktirdiği sıkıntıyı stresi bugün atıyordu. Sabahtan ilk işi kahveye uğramak oldu. Kahvecinin çırağı Cengiz’in bu haline alıştı. Cumartesi sabahları Cengiz’in yüzünde tutamadığı bir gülümseme görüyordu her ne kadar Cengiz dışarıya renk vermediğini düşünse de. Alışlagelenin tersine bugünlerde Cengiz, kahvecinin çırağı çayı getirmeden çay getirmesini söylüyordu. Kahvedeki gazetelere göz attıktan sonra, okey masasına oturdu. Öğleden sonraya kadar çay sigara devam etti. Masadaki oyunculara saati sormasından hile yapıp yapmadığı konusunda işkillenmeye başlamışlardı. Cengiz gideceği bir yerin olduğunu bu yüzden sorduğunu açıklamış bu sefer de bir kadın durumu mu var diye üzerine gitmeye başlamışlardı. Çabuk sinirlenen Cengiz, başka bir gün olsa çoktan maraza çıkarmıştı ama bugün aldırış etmiyordu. Öğle yemeğinde masadan kalkmadan tostlar yenmiş oyna devam edilmişti.

Öğleden sonra biraz erken de olsa Cengiz yola çıkmış, yaşayacağı akşamı düşünmeye başlamıştı. Her hafta bugünü iple çekiyor, geldiğinde yerinde duramayacak gibi olsa da dışarıya belli etmemesi gerektiğini düşünüyordu. Abileri yıllarca bu konuda kendilerine bir şey sezdirmemişti. Cengiz sık sık bunun çok delikanlı bir tavır olduğunu düşünüyordu. Vakti gelince kendisi de bu şekilde davranmayı kafasına koymuştu.

Otobüsten alt geçidin karşısındaki durakta indi. Çift yönlü caddede karşıya geçebilmek için aradaki korkulukları aşması gerekiyordu, yakışmacağını düşünüp alt geçide yöneldi. Merdivenleri inerken makosen ayakka-

blarının ritmini dinliyordu. Kafasının üstündeki ikinci yüz duvara kırmızı sprey boyayla yazılmış “Hayat, yolda olmaktır” yazısını okudu. Cengiz, yazıyı algıladığında sanki daha önce okumuş hissine kapıldı. Yoluna devam etti.

Metin, veli toplantısından çıktığında kalbi hala hızla atıyordu. Yıllardır sakladığı nefretinin karşılığını görememiş karşısındakileri kendisi gibi insan olarak kabul etmiş, bir farklılık olduğunu sezinlemiş ama ne olduğunu çıkaramamıştı. Nefreti ayakları altından kaymış nereye tutunacağını bilemiyordu. Onlar dedikleri başkaları olmalıydı. Onları nasıl sevebilirdi, bazılarını sempatik bile bulmuştu. Yıllardır düşündüğü acımasızlıkları, zalimlikleri, duygusuzlukları neredeydi bilemedi. Veli toplantısından çıktığı gibi yürümeye başlamış, elleri terlemişti. Nereye doğru yürüdüğünü epey geç fark etmişti. Nefretinin üstüne insan sevgisi çullanmış, sanki suda eriyen şeker gibi yığınlar halinde nefreti erimeye başlamıştı. Yerine ne koyacağını bilemedi, yavaşlaştığını, şeffaflaştığını hissediyordu. Dur demek istiyor nereye gittiğini bilmeden yürümesi gibi duramıyor, durduramıyordu. Gözleri yaşıyor, elleri kâh yumruk oluyor kah gevşiyordu.

Bir süre sonra öğleden sonra ve günlerden cumartesi olduğunu hatırladı. Hesap günüydü. Boş verdi. İlk bulduğu otobüs durağından otobüse binmeye karar verdi. Kıyafetleri şeklini kaybetmiş, oldukça terlemişti. Düzen anlayışına uymasa da Metin liseden beri ilk defa “Boş ver” diyordu.

Alt geçidin karşısındaki otobüs durağında indi. Tereddüt etmeden alt geçide yöneldi. Merdivenleri inerken kollarını sarkıtmıştı. Elleri duvarda yazan yazıyı gördü. Metin dalmış bir biçimde yazının yanından geçti gitti. İkinci yüzü yani elleri yazıyı okumuştur. O an yaşadığı duygunun bir tekrar olduğunu düşündü. Nefreti oluşurken yaşadığı heyecanı bu sefer karşı tarafından çözülrken yaşıyordu. Ellerini yumruk yaptı, yürümeye devam etti. Hayat, yolda olma.

Umut tezgâhların yanından gideceği yere doğru yöneldiğinden çantası boş cebi doluydu. Bir markete uğrayıp bir paket sigara aldı. Arkadaşlarının yanına uğrayıp parayı pay etmeyi düşündü ama bu işin acelesi olmadığına kanaat getirdi. Oldukça keyifliydi, Cumartesi günleri cebini para görüyordu. Para olmadığı zamanlarda da bir derdi olmamasına rağmen rahatlıkla sigara paketi alabilmek hoşuna gidiyordu. Yürüyerek rıhtıma doğru inmeye başladı. Denize doğru açılan sokaklardan yürümek hafif esintiyle beraber Umud'u eşsiz hissiyatlara büründürüyordu.

Vapura yaklaştığında vapurun hareket etmekte olduğunu gördü. Keyfini hiç bozmadı, iki vapor iskelesinden diğerine mi yönelsem diye bir ikilik yaşadysa da acelesi olmadığı aklına geldi. Rıhtımdaki korkuluklara yanaşıp bir sigara yaktı. Cumartesi gününü sevmesinin bir sebebi de hafta içi sürekli kadın arkadaşlarıyla beraber vakit geçirmesi ve bugün erkeklere has yapılan muhabbete dâhil olmasıydı. Kadın tuvaletleriyle erkek tuvaletlerinin ayrı olmasını seviyor, bunu kadın dünyasının farklı olmasının kendisine çekici gelmesiyle açıklıyordu. O kadar iç içe geçmesini istemiyor, çekiciliğini yitirmesinden korkuyordu. Bu yüzden haftada bir buluştuğu arkadaşları ona nefes alma imkânı sağlıyordu.

Vapurdan inip biraz yürüdüktan sonra alt geçidin karşısındaki duvarda durdu, biraz ilerde trafik ışıklarından geçebilirdi lakin güneşe bakıp daha vaktinin olduğunu düşündüğünden, ağır hareketlerle alt geçide yöneldi. Merdivenleri yavaş yavaş indi. Çantanın boş oluşunu garipsiyordu. Çantayı hep hayatın yükü olarak düşünmüştü. Sanki yüksüz ilerlemenin mümkün olmadığını düşünür gibiydi. Her durumda bir hareket olduğuna kanaat getirdi. Merdivenlerden indiğinde sol taraftaki duvara ikinci yüzü yöneldi. Duvarda yazan yazıya takıldığında bir anlık duraksama yaşadı.

Yolda oluşu hayatla açıklamanın mümkünlüğü yanında hayatın tanımını olup olamayacağını ya da yolda olmanın hayatı bütünüyle karşılayıp karşılayamayacağını düşündü. Ne zamandır ikili tercihlerden birini seçiyordu. Her tercihi bir yol olarak düşünmeye başladı. Tekrar gördüğü bir şeyi ilk kez görüyormuş gibi davrandığını fark etti lakin daha önce yazıyı görmediğini düşünüyordu. Yolda oluşunu açıklamaya çalışırken hayatını yaşıyordu.

Radyo frekansı 96, musluktan su akıyordu. Sudan çaydanlığa su dolduran eller öğleden sonranın görkemli geçişinin farkındaydılar. Ocaktaki en büyük hazneyi yakan eller masaya doğru çoktan yönelmişti.

Ev derme çatma tek katlı kapısı itince girilen bir gecekonduydü. Mahalle oldukça sakindi. Çaydanlığı ocağa koyan eller gayet sakin bir biçimde kare şeklindeki masanın başına gelip, televizyonu prizden kurtarıp kucağına alıp ardiyeye fırlattı. Fırlattığı yerden ses eşliğinde dumanlar yükseldi. Ne anlatabilirdi ki televizyon? Sadece yalnız olmadığını...

Evdeki herkes ve her şey olması gereken yerdeydi. Yalnızca televizyonu ortadan kaldıran eller hareket halindeydi. Eller mutfağın ışığını kapadı ve masadaki yerini aldı.

Radyo Massive Attack grubundan Future Proof çalıyordu.

Adam konuşmaya başladı.

—Beni tanıyorsunuz. İlk intibaam her zaman kötüdür, yalnızca içerimde ne düşündüğüme daldığınızda benimle iletişim kurabilirsiniz. Ne düşündüğümü o zaman anlayabilirsiniz, aksi takdirde bir kapalı kutu, kara kutuyumdur. İçerimde ne düşündüğümü anladığınız zaman dışarıya çıkamazsınız bana hapsolursunuz. Ne düşündüğümü temellendirmeden bir tek söylediğim burada olanlardır. Hoş geldiniz, yeni bir haftaya, yine bir haftaya.

Cengiz:

—Abi yine girizgâhını döşendi.

Metin masadaki yerini alarak:

—Her hafta tekrarladığının farkında mı?

Umut:

—Hoş bulduk abi.

Adam masadan kalıp mutfağa yöneldi. Biraz sonra tekrar masadaydı. Radyoda aynı parça çalmaya devam ediyordu. Adam konuşmaya başladı.

—Bu hafta farklı olsun istiyorum. Bir pencere açmak gibi, horoz şekeri almak gibi, çarpışan arabaya binmek gibi... Yani anlıyorsunuz, sadece masadakiler değil, tüm hepsi, bizimle olan farklılaşsın, her hafta olanın dışına çıksın, gerektiğinde tekrarlarını yok etsin. Bütün hafta uyudum. Uykumla dünyam karıştı. Neyin uyku neyin gündüz olduğunu bilmiyorum. Değişmesini istiyorum, değişimi arzuluyorum. Kafam da güzel galiba zırvalıyorum. Git bak şu bebeğe.

Cengiz masadan kalktı, mutfağa yöneldi. Bir süre geçmişti ki radyo frekansı değişti. Cengiz masadaki yerini aldığı anda Orhan Gencebay'dan Bat-sın Bu Dünya çalışıyordu.

—Of, bu neymiş birader. Bir hafta beklediğime değdi. Evin içinde bomba patlasa kılımı kıpırdatmam. Anasını siktiğim haftası geçmek bilmedi. İkisini karıştırmak kimin kafasının altından çıktı? Umut sen mi akıl ettin bunu?

Umut:

—Daha dur be amına koyim, mutfağa gittin geldin ağzından çıkan ilk cümle malla ilgili. Bırak da muhabbetimize bakalım.

Adam Metin'e bakarak:

—Git bak şu bebeğe.

Metin masadaki kirli bardakları toplayıp, mutfağa girdi. Bir süre sonra radyo frekansı değişti, Barış Manço-Dönence çalışıyordu. Temiz bardakları özenle masaya yerleştirdi.

—Çay demleniyor ben de demlendim biraz.

Anlamsızca gülmeye başlamıştı Metin. Devam etti:

—Ben çay mıyım abi?

Adam Umut'a bakarak:

—Git bak şu bebeğe.

Umut masadan yavaşça kalkıp eskiden televizyonun bulunduğu yere bakarak mutfağa yöneldi. Az sonra radyo frekansı değişmişti. Radiohead – My Iron Lung çalmaya başlamıştı.

Masasının mutfak kapısına yakın yerinde adam, sağında Cengiz, adamın karşısında Metin, Metin'in sağında Umut'un oturduğu sandalye vardı. Cengiz'in arkasından geçerek yine televizyonun eskiden durduğu yere bakarak sandalyesine oturdu.

Umut:

—Uçakla dolaşıyorum hafta içi biliyor musunuz?

Cengiz:

—Bıçak olmasın o.

Umut:

—Yok yok abi uçak.

Metin gülererek:

—Pervaneli mi?

Umut:

—Kanatlı.

Cengiz:

—Nerde kan aktı?

Umut:

—Ebenin amı ama abi. Bir şey anlatıyoruz şurda.

Metin:

—Yakıtı pahalı değil mi?

Umut.

—Bor çalışıyorum abi faizsiz.

Cengiz:

—Güzel ses çıkıyor mu borudan?

Umut:

—Ti diye, tiye almak da burdan geliyor borudan.

Metin:

—Doğu batı diye ayrılan Bolu değil mi?

Adam:

—İçtiniz boku çeneniz açıldı.

Umut:

—Valla içtik abi.

Adam masadan kalkıp, mutfağa girdi. Mutfak penceresinin ufak perdesini aralayıp dışa baktı. Dışarıda iki çocuk vardı. Biri elindeki elmayı ısırırdı, diğeri kendinde elma olmamasına sinirlenerek elmayı çocuğun elinden kapıp yere vurdu. Adam perdeyi yavaşça kapatıp, ocağa yöneldi. Ocağı yaktıktan sonra, ocağın yanında duran ucu açık külah şeklinde duran kâğıdı ağzına, ucunda çivi olan penseyi sağ eline, ucunda siyah afyon sakızı olan tornavidayı sol eline aldı. Çivi kızıl renge ulaşana kadar çiviye ısıttı ardından afyon sakızına değdirip çıkan dumanı külahla içine çekti. Çivi soğuyana kadar değdirip, içine çekmeye devam etti. Ocağın üzerindeki askılıkta asılı duran eski siyah radyoda 96 frekansını ayarladı. Ocağı kapadı. Tezgâhın üzerinde bulunan kırmızı kovaya yaklaştı. Kovanın içinde ağzında iğneyle delinmiş alüminyum folyo bulunan pet şişeyi tutup, şişenin içerisine doğru eğimli alüminyum folyoya kovanın yanında gazetenin üstünde duran kurutulmuş tütün kubar karışımını yerleştirdi. Ocağın yanında duran siyah çakmağı alıp karışımı ateşleyerek pet şişeyi yukarı çekmeye başladı, altı suyun hizasına geldiğinde folyoyu çıkarıp hızla şişenin kapağının olduğu yere ağzını dayayıp pet şişeyi bastırdı. Mutfak epey duman altı olmuştu. Adam alnında bir beton blok varmış gibi hissediyordu. Yavaşça sandalyesine oturdu.

—Gitmemiz gerekiyor. Her hafta tekrarınının tekrarınının tekrarı...

Uzaklaşmamız gerekiyor. Uzaklara, yol kat etmemiz lazım.

Cengiz:

—Nereye gidelim, gidecek yerimiz mi var bu çöplükten başka?

Metin:

—Neyden kaçıyoruz ki gidelim?

Umut:

—Nasıl gidelim, bu masadan kalkılıp gidilir mi?

Adam:

-Gidicez, gidecek yeri bulucuz, kaçmadan gidicez, bu masadan kalkıp gidicez, geride bırakıcaz. Arkamıza bakmıycuz, yolumuzda yürüyez. Git bak şu bebeğe.

Cengiz çok önemli bir ritüeli gerçekleştirir edasıyla masadan kalktı. Sola dönüp mutfağa girdi, bir süre sonra radyo frekansı değişti. Müslüm

Gürses - Biz Babadan Böyle Gördük çalıyordu. Cengiz parçayı mırıldanarak masaya oturdu.

Cengiz:

—Geleneklerimiz, büyüklerden gördüklerimiz kayboluyor. Abilik yapacak gençleri göremiyorum. Yavaşlaşıyorlar. İnsanın bir tavrı olmalı, delikanlı olmalı. Dur deyince durmalı vur deyince vurmali.

Metin:

—Koyun gibi.

Adam Metine bakarak:

—Git bak şu bebeğe.

Metin:

—Çıplak su beneğe dökülür.

Masadan kalkıp, Cengiz'in arkasından geçip, ritüeli gerçekleştirmeye yöneldi.

Cengiz devam etti:

—Mahalleden abi geçerken saygıyla eğilirdik. Bir sohbetimiz vardı, şimdiki gençler internet midir, CDli Atari nedir ordan çıkmıyorlar. Doğru, biz de Atari oynardık, jetonlularından.

Ben de dâhil bir çoğumuz araba vitesi değiştirmeyi ordan öğrendik. Bi Mustafa vardı bilir misiniz?

Radyo frekansı değişmiş, Cem Karaca- Kerkük Zindanı çalıyordu.

Metin masada yerini almış, bir taraftan çayları koyarken;

—Beton Kemal mi? Bu ülkedeki kapitalist sistemin sorumlusu. Kurtuluş Savaşı' nda Bolşeviklerden almış yardımı, sonradan, savaş bitince kapitalizme dönmüş.

Umut:

—O yardım savaş bütçesinin sadece yüzde onu. Ha, betonluğuna beton. Trende gelirken anlattılar çocuğun biri liseden atılmış, heykelin kafasına sışmaktan. Bu bok harbi bok abi, çocuk hakikaten sışmış.

Adam Umut'a dönerek:

—Git bak şu bebeğe.

Cengiz:

—Siz de mi vatan düşmanı oldunuz? İnsanın kişiliği vatandır. Bu vatanın kurtarıcısına beton diyemezsiniz. Bayrak inmez ezan dinmez.

Metin:

—Putu tapar gibi, tapmıyorlar mı, senin ezana ters değil mi bu durum?

Cengiz:

—O başka bu başka.

Radyo frekansı değişmiş, Kruder und Dorfmeister- Original Bedroom Rockers çalıyordu. Müzik sesine ezan sesi karıştıyordu.

Masadaki yerini alan Umut:

—Dinini siktiğimin imamı ne kulak tırmalıyor, inancına lafım yok Cengiz abi, yalnız müzikal bakımdan vasat. Buna ne diyecen, ben bir jetonla Mustafa'yı bitirdim.

Adam:

—Jeton falan karıştırmadık, ne zamandır burdayız, pıt, şırınga, asit dışında bulunabilen tüm maddeleri kullandık elimize ne geçti, ne değiştirdi? Kulak dedin. Bazen kulaklarınızın açılır gibi olduğunu anlıyor musunuz? Sanki bir sıvı var, o sıvıyla bilgi aktarılıyor kulaktan kulağa, bu boku kullanıyorlar ondan sonra açıyorlar kulakları, dinlettiriyorlar başkalarını, sen de sözde keyif yaşıyorsun.

Metin:

—Kim, onlar mı?

Adam:

—İstihbarat, polis. Ayakçı yapıyorlar seni. Bu boku ilk aldığımda sebebi esrar olarak belirledin. Uyuşturucuyu, uyarıcıyı satan kim? Polis. Neyden şüpheleniyorsan gittikçe o hale geliyorsun. Polis gibi davranıp, polis gibi hareket etmeye başlıyorsun. Biraz daha ilerisi ne? İstihbarat.

Umut:

—Acayip paranoya kestin abi.

Cengiz:

—Devletimizin işi gücü yok mu, bizi niye dinlesin?

Adam:

—Bizi değil, başkalarını, müptelalara dinlettiriyor, at olarak kullanıyorlar seni.

Metin:

—Ne atı abi?

Adam:

—Truva atı.

Umut:

—Bir arkadaşım anlattı abi. Çanakkale'ye bu filmdeki atı yollamışlar, at gelmiş. Belediye mi, İl Özel İdaresi mi ne, her neyse orda toplantıda

tartışıyorlarmış atın yeri konusunda. Valiliğin önündeki sahile koyacaklarmış. Tabi valiliğin önünde Kemal Paşa heykeli, koyacakları parkın bir tarafı deniz, diğer tarafında da bir fabrika sahibi oturuyormuş. Tartışılmış atın kıcı ne tarafa baksın diye, atın kıcı Kemal Paşa'ya baksa olmuyor, fabrika sahibi istemem diyor, denize baksa iyice absürt olacak en sonunda kalan dördüncü yere doğru koymuşlar, arkadaş diyor ki sık gibi duruyormuş, normalde atın kıcı Kemal Paşa'ya bakmalıymış.

Birlikte gülmeye başlamışlardı. Bir suskunluktan sonra Metin sordu:

—Aklıma takıldı abi, müptelayla müptezel arasında ne fark var?

Umut adama, adam Cengiz'e, Cengiz Metin'e baktı. Cevap olmadığını anlayınca Metin devam etti:

—Atı parça parça mı yollamışlar, bütün mü?

Yeniden gülmeye başlamışlardı. Adam:

—Umut, lan senin o arkadaşın peyzaj mı her ne boksa ondan mı okuyormuş da atın kıcının bakacağı yeri biliyor?

Umut:

—Biyoloji okuyor.

Adam:

—He, bilir o zaman.

Cengiz:

—Peyzaj mı? Bir piyaz olacak yanına da köfte ızgara. Sirkesiyle söyle.

Metin:

—Köftenin yanına piyaz.

Cengiz:

—Her ne boksa işte. Abi, bebek ağlamasın.

Adam:

—Ben şimdi onun anasını ağlatırım.

Adam hızla kalkıp mutfağa geçti. Bir süre sonra radyo frekansı 96'ya ayarlı hale gelmişti. Radiohead Karmapolicе çalışıyordu. Masaya yaklaştı, ayakta, sırayla Cengiz'i, Metin'i, Umut'u süzerek:

—Kalkın gidiyoruz.

Yavaş yavaş bir hareketlenme olmuş, bir süre sonra hepsi ayağa kalkmış durumdaydı. Kapıdan çıktılar. Harabe evin kapısı, iterek açılabilirdi. Yine de evi şu an olduğu duruma getirebilmek için epey çalışmışlardı. Oldukça cüzi bir miktar kira veriyorlar, haftadan haftaya uğruyorlar, oldukça rutubetli olan evi depo olarak kullanıyorlardı.

Umut:

—Abi, bebeği almayacak mıyız?

Adam:

—Kol kırılır yen içinde kalır. Bu evde yaşanan bu evde kalır. Dışarı yok.

Metin gülerek:

—Çocuk olur.

Adam:

—Ölür o.

Birer birer kapıdan dışarı çıkmışlardı. Evin önündeki yol asfalt değildi. Asfaltta kadar sessizce yürüdüler. Nereye gittiklerine dair en ufak fikirleri yoktu. Konuşmadan üzerinde anlaştıkları yalnızca yemek yiyecekleriydi. Öğleden sonra akşama doğru yol alıyordu. Gecekonduların aralarından geçtiler. Asfaltla otobüs durağı oldukça yakındı. Anadolu yakasına geçen ilk otobüse bindiler. Otobüsten indikleri yer garın karşısındaydı. Güneş hafif kızılılaşmaya ve Boğaz'ın üzerine vurmaya başlamıştı. Gar yolunda yürürken sanki Boğaz'a doğru yürüyorlarmış gibi bir izlenim vardı.

Tren biletlerini almış trene binmek üzere trene yürüyorlardı. Metin biraz arkada kalmıştı, koşarak yetişti. Elindeki dört adet simitten üçünü arkadaşlarına verdi. Metin geldiğinde adam sadece yan dönerek Metin'den simidini almıştı. Simitlerini yiyerek kompartımana yerleştiler. Tren hareket etmiş, hepsi birer sigara yakmıştı.

Tren hareket etmiş, sabit hızına henüz ulaşmamıştı. Arkada bıraktıkları İstanbul'da gün batıyordu. Güneş ışığı kızıl tonlarda trenin penceresinden içeri vuruyordu. Tren raylarının hemen üstündeki üst geçitte adamın kafasının arkasındaki yüz, Cengiz'in kafasının üstündeki yüz, Metin'i elleri ve Umut'un sol ve sağ tarafındaki yüz buluştuklarında yüzleri trenin gittiği tarafa bakıyor. Geçidin Boğaz'a bakan tarafında ise dört kadın, tren üst geçidin altından geçerken buluşmuştu. İkinci yüzlerle kadınlar zıt tarafa bakıyorlardı. Tren yol almaya arkasındaki kızılığı geceye bırakarak devam ediyordu. Duraklarda, rayların kenarlarındaki ufak taşların üzerinde beklemeyi anlatan izmaritler sıralanmıştı.

Güneş ışığı yavaş yavaş ortadan kaybolmuş, yerini gündüz gökyüzünde ayırtan ay, dolunay halinde trenin penceresinden içeri vuruyordu. Hayli sessiz bir yolculuk oluyordu, sadece çakmağın sigaraları yakışı, trenin sesi, rayların gıcirtısı duyuluyordu. Ne bir konuşma ne bir bakışma vardı.

Tren hafif sarsılarak ilerledikçe birbirlerine yaklaşip uzaklaşıyorlardı. Süket, biçerdöverin bir tarlayı bitirdikten sonra havada uçan bitki parçalarının yere inmeye başlaması gibi etraflarını gittikçe sarıyordu. Uyuşmuş zihinler uykuya geçemiyor gözler kapanmasa da yan taraflara doğru yayılıyor, göz kasları yorulmaya başlıyordu. Susamaya başlamışlardı, Metin yanındaki torbadan bir buçuk litrelik suyu çıkarmış, konuşulmadan paylaşılmıştı. Simitlerin yenilmesi kan şekerinin düşmesinden dolayı oluşan açlığı sadece bir süre bastırmış daha fazla yemek ihtiyacını doğurmaya başlamıştı.

Varacakları yere yaklaşırken afyonun vücutta dönüştüğü morfin vücuttan atılmaya başladığı için, sırayla tuvalete gitmişler, tatlı bir kaşıntı tüm bedenlerini sarmıştı. Yavaş yavaş ritmik bir biçimde kaşınıyorlardı. Dolunay ışığı pencereden içeri vururken her birine güneş ışığından daha sıcak geliyordu. Biletçi geldiğinde konuşmadan biletlerini vermişler, kaşınmaya devam etmişler biletçinin grip bakışlarına maruz kalmışlardı.

Tren her durağa doğru yaklaştığında yavaşlıyor, her birinin kapanmakta olan göz kapakları açılıyor. Gelmediklerini görünce yeniden yarı açık halde gündüz rüyaları görmeye devam ediyorlardı. Genelde gördükleri birbirine yakın anlık karelerdi, bir sigaranın sönüşü, makas kullanan bir el, şemsiyenin açılışı, suyun kaynaması gibi. Görüntüler yarı açık gözlerin önüne bir fotoğraf karesi gibi gelmekteydi. Hareketler o anda dünyanın başka bir yerinde yapılıyor olabilirdi. Genelde kanıları başka yerlerde yapılan hareketleri gördüklerine dairdi. Sanki başka gözlerden bakıyor gibiydiler. Gözleri yarı açık biçimdeyken ikinci yüzleri kendi aralarında konuşuyorlar bu yüzden sesli konuşma ihtiyacı duymuyorlardı.

İnecekleri durağa yaklaştıklarında Umut Metin'i, Metin Cengiz'i, Cengiz de adamı dürtmüş ayağa kalkıp kompartımandan çıkıp kapıya doğru yürümüşlerdi. Kapıyı tren durmadan açmışlar akşamın ılık yeli yüzlerine vurduğunda açılmışlardı. Gar oldukça sakindi, yağmur çiselemeye başlamış bulutlar dolunayı kapatmıştı. Gardan çıkana kadar yağmur şiddetini arttırmaya başlamıştı. Taşrada olağan gecede dört arkadaş farklı bir renk oluşturuyorlardı. Yağmur sokak lambalarında net bir biçimde gözüküyordu. Esnaf hem hava karardığından hem de yağmur başladığından kepenk kapatmaya başlamıştı. Tren garının karşısında içeride temizlik yapan saatçi, saatçinin yanında her türlü ıvır zıvırı satan bir dükkân vardı. Adam diğerlerinden biraz daha önde saatçiye doğru yöneldi. Dükkânı kapatmaya hazırlanan saatçi karşısında yağmurdan biraz ıslanmış dört arkadaşını görünce biraz şaşırıldı.

Adam:

—İyi akşamlar.

Saatçi:

—İyi akşamlar.

Adam vitrini ve vitrindeki saatlerin fiyatlarını süzerek:

—Şurdaki üç kol saatini almak istiyoruz.

Cengiz, Metin, Umut anlamsızca birbirlerine baktılar. Adam, arkadaşlarının bakışmalarını sezip saatçiye bakarak:

—Ayarımızı bilelim.

Saatçi:

—Bunlar çok kullanışlı saatlerdir, kolay kolay bozulmaz.

Adam:

—Önemli değil uzun ömürlü olmasa da olur.

Saatleri aldıktan sonra adam, Metin'in simitleri dağıtışı gibi saatleri paylaştırdı. Metin saatini koluna taktıktan sonra hızla dışarı çıktı. Saatçinin önünde buluştuklarında Metin, adama siyah oldukça uzun saplı bir şemsiye uzatıyordu.

Adam, Metin'e bakarak:

—Teşekkürler.

Metin:

—Bir şey değil.

Umut:

—Kayıntı vakti gelmedi mi?

Dördü birden çevrelere bakınmaya başlamışlardı. Saatçinin sırasında bir lokanta gördüler. Konuşmadan dördü birden lokantanın olduğu tarafa yöneldiler. İçeri girdiler. Oldukça acıkmışlardı. Gözleri lokantanın buzdolabındaki piyaza ve henüz pişirilmemiş köftelere takıldı. Gördükleri ilk masaya oturmuşlardı. Garson gelene kadar etrafa bakındılar.

Garson:

—Buyrun efendim, ne arzu edersiniz?

Adam arkadaşlarına bakıp, onay aldıktan sonra:

—Bize dört porsiyon köfte ortaya da iki piyaz.

Garson:

—İçecek?

Adam:

—Gerek yok. Sen bize yanında bol ekmekek getir.

Ekmek lafı geçtiğinde hepsi yutkunmuştu. Kan şekeri oldukça düşük seviyelerde gezdiğinden açlıkları dayanılmaz hale gelmişti garson masaya su ve ekmek koyduğunda. Elleriyle ekmekten birer parça koparıp çiğnemeye başlamışlardı.

Biraz sonra köfteler kokusunu yayararak piyazlarla birlikte gelirken, adam, Cengiz, Metin ve Umut için zaman oldukça yavaş işlemiş olacak ki sabırsızlıkları had safhadaydı. Yemeğin gelişyle bitişi arasındaki süre ise oldukça azdı. Kıtılıktan çıkmış gibi, ekmeğin arasına köfteyi koyup yiyorlar ardından çatalla piyaza yumuluyorlardı. Ritmik bir biçimde piyazın tabağına kadar sıyrılmışlar en son birer bardak su içtiklerinde soluklanmışlardı. Dışarıdaki yağmurun sesini bile duymamışlardı. Birer sigara yakmaya hazırlanırken dışarıdaki yağmuru ve açık kapıdan gelen toprak kokusunu duyumsamışlardı.

Cengiz garsona seslenerek:

—Genç, bir bak bakalım buraya.

Garson yaklaşarak:

—Hesap mı abi?

Cengiz:

—Hesabı da getir de, en son tren ne zaman İstanbul'a onu söyle önce?

Garson:

—Burdan tren kalmadı abi, bir sonraki duraktan sabah İstanbul'da olacak şekilde tren geçer ama gece geç saatte.

Metin:

—Buralarda sabahçı kahvesi var mı?

Garson:

—Bir sonraki durağın orda var abi.

Metin:

—Sağ olasın.

Hesabı ödeyip lokantadan çıktıklarında bütün esnaf kepenklerini kapamış, taşra karanlığa bürünmüştü. Garın hemen yakınında minibüsler göze çarpıyordu.

Umut.

—Şurda minibüsler var abi, belki gidiyorlardır tren durağına. Soralım bir.

Adam:

—Soralım.

Birlikte minibüslerin yanına gelip, minibüslerin tren durağına gittiklerini öğrenmişler. İçinde kimse bulunmayan minibüsün arka koltuğuna kurulmuşlardı. Yemek sonrası hepsinin neşesi yerine gelmişti lakin sessizliklerini koruyorlardı. Minibüs arka koltuğa geçtiklerinden epey bir süre sonra hareket etmiş, çok da uzun olmayan bir sürede durağa ulaşmıştı. Minibüs şoförüne kahvenin yakınlarında indirmesini rica etmişlerdi.

Minibüs durağından kahvehaneye kadar kısa mesafe vardı, kısa mesafeye rağmen oldukça ıslanmışlardı. Kahvehane çok kalabalık değildi. Yerel halktan birkaç kişi ayrı ayrı masalarda oturmuş televizyon seyrediyorlardı. Bir masaya dört kişi geçince ayrı ayrı masadan bakışlar bir süreliğine üzerlerine çevrilmiş, yolcu olduklarını anladıklarında televizyona bakmaya devam etmişlerdi.

Metin kahveciden dört demli çay bir deste de iskambil istedi.

Metin:

—İhale mi yapalım, king mi?

Adam:

—King olsun.

Çaylar ve iskambil gelmiş oyuna başlamışlardı. Saatler geçtikçe kafaları ağırlaşıyor oyun rutin hale geldikçe esnemeler artmaya başlıyordu. Televizyonun sesi ağırlaşıyor, kahvedeki gün ışığı veren ampul renkleri daha cansız nesnelere ise dışarıdaki yağmurdan dolayı eliptik göstermeye başlıyordu. Dördünün de göz kasları çok yorulmuştu. Elektrik arada gidip geliyordu dışarıda fırtına sesi içerisini daha da ürpertici hale getiriyordu. Kahvehanede alkol satıldığını da keşfetmişler fakat hiç birisinin canı çekmemişti. Saat gece yarısını geçmişti ki elektrikler tamamen kesildi. Kahveci sıradan bir olay gibi davrandığından burada yağmurda sık sık elektriklerin kesildiğini anlamışlardı. Masaya mum getirmişti. Oyunu bırakmışlar, birer birer kafaları masaya düşmüştü.

Elektrikler geldiğinde hepsi birden silkinip uyanmışlardı. Kahveci dört arkadaşın bu durumuna hafif bir gülümsemeyle karşılık vermişti. Televizyon kendiliğinden açılmış, TRT 2’de saati gösteren anlamsız bir şekil görüntüdeydi.

Adam:

—Saatleri ayarlayın.

Cengiz, Metin, Umut saatlerini çıkarıp saniye sıfır sıfırını gösterdiğinde saatlerini 03.57’ye ayarlamışlardı.

Kahveci:

—Günaydın beyler. Çay istiyor musunuz? Tren bir saat içinde gelir.

Adam:

—Çay kalsın. Biz gara yollanalım.

Cüzi miktar hesabı masaya bıraktıktan sonra toprak kokusunu içlerine çeke-
rek dinen yağmurun ertesinde saçaklardan damlayan su damlalarının sesini
duyarak gara doğru yürüdüler. Garda kimse yoktu. Tren gelecek gibi durmu-
yordu. Bir banka oturdular. Uykularını tam alamasalar bile kısa olan uykuları
oldukça derindi. Serinlik henüz uyanmış dört arkadaşı biraz üşütüyordu. Bir
an önce trenin gelmesini sıcak pulmanda ya da kompartımanda uyumayı isti-
yorlardı. Yeni aldıkları saatleri durmadan kontrol etmekteydiler. Trenin gelişi
dördünde çocuksu bir neşe yaratmıştı. Karşılıklı koltuklara oturduklarından
İstanbul'a varışlarına kadar kesintisiz uyumuşlardı.

Kahvaltı için vapurda poğaçaya ve çayı tercih etmişler ve güneşin kendisini ya-
vaş yavaş göstermesiyle beraber ilk sigaralarını yakmışlardı. Vapurdan sonra
otobüse binmişler, alt geçidin karşısındaki durakta inmişlerdi. Merdivenler-
den inerken dördü birden solda yeni yazılmış duvar yazısını okumuşlardı.
Duvarda aynen şu yazıyordu: “Hayat, yolda ölmektir”.

Tersine dönmüştü akreple yelkovanın arasındaki ilişki. Henüz eve ulaşılabil-
linmiş değildi.

Eve girdiklerinde kendilerini yıllardır memleketten uzakta yaşamış birinin
yurda ilk adım atışı gibi hissetmişlerdi.

Metin mutfağa girmiş, özenli elleriyle çaydanlığa su koymuş, radyoyu
açmıştı. Radyoda çalan parça içerisinde geçen sözler aynen şöyleydi.

“Sizi canımda canımın içinde

Kavgamı kafamda götürüyorum...”

Dikkatini bir süre sözlere verdikten sonra, içeriye geçmiş ve masada-
ki eski yerini almıştı.

Metin:

—Çay suyunu koydum abi.

Adam:

—Ben de şimdi bebeği uyandırırım.

Cengiz:

—Değdi mi köfte ızgaraya onca yol?

Metin:

—Bence değdi.

Umut:

—En güzeli sonuç değil süreci.

Şair hala boşlukta düşmeye devam ediyor.

Banyodan çıkıp ağır adımlarla düşünerek salona doğru yürüdü üzerinde kağıt kalem olan masanın yanındaki sandalyeye oturdu.

Adam kahvesini içiyor, fincanı yerine koyduktan sonra arkasına yaslanıyor. Sandalyenin kaprya doğru olan tarafında askılıkta pardösü ve şapka asılı bulunmakta.

O TARTIŞMA

Adam:

—Bir gün bisikletle gezmeye çıkmışım. Vakit akşamüstü. Spor olsun diye, göbeği eritelim diye. O arada da sayfiye yerinde kalıyorum. Bir yedi kilometre kadar sürdüm bisikleti, bir yerden sonra teklemeye başladı, bir süre sonra baktım pedal işlemiyor. Durdum, çevreme bakındım: yakında, bir iki kilometre ötede bir köy, köyün üstünde yıkıntılar. Tarihidir marihidir diye bir görelim dedim. Çok gezen bilir hikâyesi işte. Elde bisiklet, bisikleti bizi taşıyacağına biz bisikleti taşıyoruz amına koyayayım. Geldik, gezdik yıkıntıları bir bok yok. Tabii bu arada akşam oldu. Köyden yola çıkayım, yürüyerek gidicem yolu yedi kilometre geriye. O da ne? Her taraf köpek amına koyayım. Sardılar etrafımı hırlıyorlar, ben tabii büsbütün geriye. Baktım beş altı kilometre ötede bir köy daha ordan da sayfiye yoluna giriş var, baktım daha kısa gözüküyor. Yokuş aşağılarda bisiklet bizi yokuş yukarılarda biz bisikleti taşıyoruz. Geldik köye, sardı köpekler yine etrafımı, geçemiyorum sayfiye yerine. Durdum baktım beş altı kilometre ötede bir köy daha ordan da sayfiye yerine geçiş var. Baktım, dedim böyle olmaz. Gittim beş altı kilometre daha. Kaç etti?

Umut:

—Abi birler ikiyse beşler altıysa çok etti.

Adam:

—Köye girdim, yine köpekler sardı etrafımı. Gerisin geri köyün dışına doğru. Neyse, gece oldu yoruludum. Baktım orda köy okulunun bahçesi dedim kıvrılıp uyuyayım şurda, sabaha bir yol buluruz. Uyumuşum. Sabah kafamın üstünde pejmürde bir köylü. “Bre kapçık ağızlı, uyunur mu sokakta? Kaynanasını siktüğimin niye gelip vuruvermiyon kapımı. Gel bakam benle”. Köylü yol boyunca küfrederek getirdi beni köy kahvesine. “Senin şimdi paran da yoktur dingil” deyip oturttu beni bir sandalyeye çay söyledi. Biraz sonra küfrede küfrede ortadan kayboldu. Bu arada köylülerle konuştum. Dediler “Nerden tanıyorsun onu?”. Dedim uyuyodum yardım ediyor bana. Az sonra elinde bir çift terlik çıkageldi bizimkisi. “Giyiver bakam şunları”. Ben de anlamsız anlamsız bakıp giydim. Sonradan öğrendim ki biz bula bula köyün delisini bulmuşuz.

İşte terlik hikâyesi orda başladı, o deliden terliği aldım. Sonra bir baktım ruh ve sinir hastalıkları hastanesindeyim. Kapıdan girdim cehennem gibi, tüm deliler durmadan konuşuyor. Akşam oldu salonda kanepede yatıyorum. Kahrolası ilacı da almışım hastanede ilk defa. İki deli de başımda sohbet ediyor. “Lan konuştuklarımızı duysalar bizi harbiden deli zannedecekler” diye bir cümle geçti, uyandım. Biri başucumda biri ayaklarımın ucunda harbiden konuşuyorlar. “Lan” dedim kendi kendime “Bunlar mı deli biz mi deliyiz anlamadım”.

Metin:

—Kırk altı var mı abi sende?

Adam:

—Yok. Deli miyim lan ben? Hastaneye yattık, çıktık orası doğru. Sonra bir baktım burdayım. Aralarda hep uyudum. Git bak şu bebeğe.

Cengiz hikâyeye dalmışken bir anda uyanır gibi oldu. Ardından mutfağa gidip geldi. Masaya çok önemli bir konu konuşacakmış gibi gelip oturdu.

Cengiz:

—Mahallede bir Cevat Abi vardı. Bir gün kahveye giriyor, çay söylüyor. İşte çay söylemekten yancılığa, yancılıktan masaya oturup okey oynuyor. Oynuyor güzel, baktı biraderin biri taş çalıyor. Abi de ifrit olur hani. Abinin oturduğu masada taş çalınmazdı. Kaş göz yapıyor Abi, “N’apıyon

ne ediyon” gibilerinden. Artizleniyor lavuk, “Amına koyayım” diyip yatırıyor bunu. Alıyor istekayı. Yer misin yemez misin, yer misin yemez misin? Kafasını gözünü kırmaya başlıyor. Dövüyor ipneyi. Altta debelenirken bağınıyor “Lan Osman” gibi bir şeyler diyor. Cevat Abi bir bakıyor, mekân herifin mekânı, herifin mahalleymiş. Otuz kişi zuhur ediyor anında Abi’nin başında. Deplasmanda kalıyor anlayacağınız. Yiyor Abi bir temiz dayağı. Kafası gözü dağılıyor. Gel zaman git zaman, mahallede bi Piç Engin vardı. Onla takılırdık. Her yol vardı ibnede. Mahallede çınarın altındaki kahvenin önünden geçiyoruz bu Enginle. Bir baktık karşıda Cevat Abi’yi dövdüren ipne. Girdik koluna doğru kahveye. Abi’ye yarancaz sözde. Meseleyi de biliyoruz önceden. Götürdük abinin önüne, sorduk “Kırk katır mı kırk satır mı?” diye. Cevat Abi dedi “Sik anasını”. Biz Engin’le başladık buna girişmeye. Kafa göz kırıyoruz. Ulan bir baktım Engin piçi nerden bulduysa odun getirmiş. Vurdukça vuruyor. Baktım herif gidici. Cevat Abi durdurdu. Zaten anası sikildi ipnenin hastanelik. Gönderttik ordan pezevengi. Tabi Abi’ye saygı gösterdik, mevzuya girdik ya abimiz için. Abinin de bir kıyak geçmesi icab oldu, dedi; “Akşama yengeniz bekliyo, başka yere kaçmayın”. Akşam oldu gittik, yenge hazırlamış sofrayı. Rakı da var. Başladık içmeye muhabbete. Şimdi muhabbet güzel, bir büyük bitti, iki mi bitti üç mü bitti? Bizim böyle kafalar bir kıyak. İyice güzelleştik. Yenge hakkında da söylentiler var ama ben bilmiyorum işin aslını. Yenge girip çıkıyor bahçeye, biliyon mu? Mezeleri yeniliyor, rakıları dolduruyor. Ulan bu Engin piçine bir şeyler oluyor. Bir yavaşlaştı ipne. Belliydi vardı bir bokluk.

Yenge girip çıkıyor bahçeye. Engin’de bir kaş göz oynuyor, bir hal değiştiriyor. Çaktım yani durumu amına koyayım. Benim çakmamla Cevat Abi’nin çakması bir oldu. Derken Cevat Abi girdi bu ipneye. Meğerse Cevat Abi’nin karı vurduruyormuş. Motor olmuş yenge. Mahallenin bütün gençleri bunda milli oluyormuş. O zamana kadar cinneti sadece gazetelerde okumuştum. Ben o gece cinneti gördüm. Cevat Abi kaptı satırı yanımda Engin’i doğradı. Yenge araya girmese beni de doğrayacaktı. Derken polis hastane falan. İşte Metin ile de o hastanede tanıştım.

Adam:

—İyi doğramamış seni. Git bak şu bebeğe.

Metin hikâyenin etkisinde masadan doğrulmuş, mutfaka doğru yürümüştü. Mutfakta bir süre geçirdikten sonra elinde çaydanlık masaya gelmiş oturmuştu.

Metin:

—Bizim yatakhane de üflenti yaygındı. Abiler lise sona geldi mi üfle-meye başlıyorlardı. Alt sınıflara da geçtiği görülmüştür. Neyse biz o zaman alkol alıyoruz. Yatakhane den atılma sebebi. Bir gün keyifsizim, aldım dört bira geldim yatakhane ye. İçiyorum çat kapı nöbetçi öğretmen. Yakalandık tabii. O zamanlar bir yatakhane müdürü var. Eşşek sudan gelinceye kadar dövüyor. Tabi durum gitti kulağına. Ben ertesi günü sevk aldım, doğru sağlık eğitim müdürlüğüne oradan psikiyatri için hastaneye. Girdik doktora, depresanlar bir şeyler yazdı. Baktım olacak gibi değil. Bir arkadaşın babası numune de doktor ona gideyim dedim. Heh o sabah, orda Cengiz’le tanıştım. Bu arada iki gündür müdür gözükte mü koridorun başından, koşarak kaçıyor-um. Neyse yaptık bir şekil, aldım birkaç ağır ilaç. Bir gün merdivenlerden iniyorum, ense me bir ağırlık. “Gel lan hayvan herif”. Aldı beni götürdü odaya. “Bira” dedi, “içki” dedi patlattı iki tane. Tabii ben cepte ilaçla gezi-yorum. “Hocam” dedim “o gün çok kötüydüm, intihar edecektim”. “Ulan” dedi “Dört birayla intihar mı edilir?”. Çıkarttım cepten hapları dedim, “Ho-cam haplar falan da vardı.” Hapları görünce bir anda yumuşadı, “Evladım, ne güzel okulda okuyorsun bak. Geleceğin var.” Bir sürü ıvır zıvır konuştu. Tabii bir anda sert çıkışırken yumuşayınca toparlamaya çalıştı. Tam kapıdan çıkarken ben, dedi ki, “Bak kovca ktım seni, bira falan neyse, bak intihar edersen kovarım seni yatakhane den”.

Dördü birden gülmeye başlamıştı.

Adam Umut’a bakarak:

—Git bak şu bebeğe.

Umut masadan kalkıp gülmeye devam ederek mutfağa yöneldi. Bir süre sonra masadaki yerini almıştı.

Umut:

—Bir akşam arkadaşın evinde üflüyoruz. Sizle tanışmadan önceki ilk ve son üflentim. Ortam güzel, işten çıkmışım. O ara babam deneyim olsun diye bir kahvede garsonluk işi ayarlamış çalışıyorum. Neyse arkadaşın evindeyiz. Ablası, sevgilisi bir de arkadaşım var. Ben salonda yerde oturu-yorum. Kafam da güzel. Müzik bulmaya çalışıyorum. Kasetçalar var çalışmıyor tamir edeyim diyorum. Kafam da ağır zaten yorgun gelmişim. Derken ablası kırmızı siyah dantelli iç çamaşırlarıyla geldi telefonla konuşuyor. Bakmamaya çalışıyorum. İnsanın elinde değil, bakıyorum. Bu arada arkadaşım la da sev-gilisi daha yeni ilişkiye başlamışlar, içerden sesler geliyor “Yapma, yavaş ol”

diye. Neyse vakit ilerledi ben de müzik işini hallettim. Kafam da bir sersem. Ablası ev içinde iç çamaşırlarıyla geziniyor baksam bir türlü bakmasam bir türlü. Derken içerden sevgilisi çıktı geldi. Dedi “Arkadaşın uyudu”, “İyi” dedim ben de. Yatağa uzandı. Salonda başka yatçak yer de yok. Bir süre sonra kafam ağırlaştı. Gel zaman git zaman. Bir yerde ablası bir yerde sevgilisi. Sevgilisi uyardı “Daha önce hiç yapmadım” diye. Kafam ikiye ayrıldı sanki ya sevgilisine gidicem ya ablasına. Sonunda sevgilisinde karar kıldım. O gece beş dakkada işi hallettim. Duvara dönüp uyudum. Sabah arkadaş geldi baktı sırtı dönük uyuyorum. Evden çıkarken ayakkabılarımı bağlıyorum, vedalaşma falan. Ulan bir “Görüştürüz” dedim hala unutamıyorum.

Adam:

—İşte küfür burda lazım. Birine ananın amı dediğinde o hakkaten anasının amını düşünüyorsa problem vardır.

Umut:

—Bana mı dedin abi?

Adam:

—Sözüm meclisten dışarı.

Adam mutfağa gidip gelmişti. Radyo frekansı yeniden 96 ayarındaydı.

Adam:

—Burda yapıp durduğumuz yalnızca kendimizi anlatmak, geçmişimizi ya da basit yanılısamalar yaşamak. Hiçbirimiz yanındakinin, karşısındakinin geçmişini kabul edemiyor. Araya hep bir ben sokmak zorundaymış gibi. Hiçbiriniz diğerinin hayatını yaşayamaz.

Metin:

—Herkes hayatını yaşar.

Adam:

—Kes lan, Zeki Müren ağzlarını. Sen içimizden birinin geçmişini yaşayabilir misin, içimizden birisi olabilir misin? Biri geçmişini anlattığında, hemen, benim de şöyle bir hikâyem var demeden durabilir misin? Başkasının geçmişini kabul etmek, yaşayabilmek için ne olması gerekiyor?

Umut:

—Bir başkasının geçmişini yaşamak, geçmişini yaşadığın kişiyi ölümsüz kılar.

Metin:

—Kimin geçmişi bir başkası tarafından yaşanacak kadar kusursuzdur?

Cengiz:

—Benimki, hiçbir falso yok.

Umut:

—Benimki de kusursuzdur ona bakarsan.

Adam:

-Anlaşıldı, burdan bakmaya kalkarsan hepimiz tanrıyız.

Cengiz:

—Haşa, tövbe de.

Adam:

—Yalnız senin yürüyüşündeki tedirginlikten eksiklik, senin konuşmalardan sakladığın nefretin, senin hareketlerinden iki arada bir derede kalmışlık, benim hayatımdan da yalnızlık okunuyor. Bunları ne yapacağız?

Kafalarını öne eğmiş, apaçıklıkla yüzlerine vurulmuş bir gerçeği sindirmeye çalışır gibi duruyorlardı.

Adam:

—Kadınlar anlıyor bütün bu zaafı. O yüzden biliyorum ki hepimiz kadınların yanında öteki yüzlerimizi gösteriyoruz. Hanginiz içindeki aşk uğruna öteki yüzünün sonsuz bir biçimde yaşamasını sağlayabilir, yavaşlaşmadan, bünyesinde yaşayan sistemi yok edebilir?

Metin:

—Neyden bahsediyorsun abi sen?

Adam:

—Hepimizin arada ağzında gevelediğinden, beyninin bir köşesinde durandan.

Umut:

—Hiçlikten.

Cengiz:

—Ben anlamam felsefeden.

Adam:

—Maddeyi kullandı mı taş üstünde taş bırakmıyoruz. Hiçlik kolay. Üfledi miydi en kral hiçlik bizde. Ağzında geveliyorsun intihar falan diye.

Bir anda ortam soğumuş, bakışlar birbirinden uzaklaşmıştı. Adam devam etti:

—Bir işe başladı mı sonuna kadar götüreceksin. Maddeyi kullandı mı sonuna kadar içeceksin.

Umut:

—Abi ben keyif için içiyorum.

Adam:

—Düşünmüyor musun arada, ağzında gevelemiyor musun? Ortamlara girdin mi en babasından takılıyoruz. Ölüm bize yakın ayaklarında gezmiyor musun? Ya bu boku sonuna kadar kullanacaksın ya da ağzında gevelemeyeceksin.

Adamın bu çıkışı karşısında donup kalmışlar, hepsi birden yutkunmuştu. Saatleri 08.27'yi gösteriyordu.

Cengiz:

—Ne yani şırınga mı diyorsun?

Ortam iyice soğumuş, odadaki gün ışığı yayan ampul sanki florasın ışığı veriyor gibiydi.

Adam:

—Herhalde hiçbirimiz kolunda şırıngayla bir polis ayakçısı olarak ölmek istemeyiz. Kısa olsun, kesin olsun diyorum. Sonu belli değil mi bu oyunun, neden uzatıyoruz? Her birimiz aramızdan geçmişi uğruna hayatını feda edebilecek olanın geçmişini yaşamaya hazır mıyız? Birimizin yüzü hepimizin yüzü olacak şekilde. Ölüm muhabbet mezesi yapılacak bir konu değildir. Basittir, ama tatmadan söylediklerimizin hepsi havada kalır. Üzerine ömür boyu konuşacağımıza yapalım görelim. Rüyalarda ölmek, ölümünü tasarlamak kolaydır. Hele ki üflüyorsan... Hepimizin hadım edilme korkusundan daha derin korkusu bu değil mi? İçten içe istediği... Var mı benimle kazananı kaybedeni olmayan bu oyunu oynayacak?

Her zaman konuştukları gibi olduğunu düşünmüşlerdi başta yalnız bu sefer hiçbir esnetme payı olmadığı görmekteydiler.

Cengiz:

—Harbi, ben sıkarım kafama.

Metin:

—Yavşaklaşacağıma, basarım tetiğe.

Umut:

—Ben varım, sadece size her sözcüğümün verilmiş söz olduğunu göstermek için.

Adam:

—Bir yıl 365 gün 6 saat. Döngü bu. Şimdi bırakıyoruz. Hepimizin saatleri ayarlı, tarihi, saati, yeri biliyorsunuz.

Cengiz:

—Telefonum çalıyor, bir bakayım.

Nihai

Tersine dönmüştü akreple yelkovanın arasındaki ilişki. Henüz ölümün gerçekliğine ulaşılabilmemiş değildi.

Şair hala boşlukta düşmeye devam ediyor.

Masanın üstündeki kâğıda bir mısra yazdı ve ayağa kalkıp oturduğu sandalyeyi eline aldı.

Adam sigarasını yakıp havada bir halka çıkardıktan sonra külinü küllüğe silkiyor. Sağ tarafındaki sandalyede onu izleyen kadına bakmıyor ve konuşmuyor.

MİLADI BELİRLEDİKTEN SONRA

1

Gürültü tamamen ortadan kalkmıştı. Kulaklarını tıkamaya da ihtiyaç duymuyordu. Kendi kendine konuşmasını sürdürmesine rağmen artık başkalarıyla da konuşuyordu. Kendisinde olan bir şeyin herkeste olduğu sanısı kendisini gerçekliğe dönüştürmüştü. Adamın sahip olduğu bazen kendi kendine söylenerek ortaya çıkardığı iç sese herkes sahipti. Adama göre herkeste olan bu iç sesin kaynağı kafasının arkasındaki ikinci yüzdü. Başkalarıyla konuşabildiğini düşünmeye başlamıştı. Kurduğu minimalist yaşama insanları davet edebiliyordu, ikna kabiliyeti en üst noktasına ulaşmıştı. Her fikir canlı bir renk gibiydi. Bütün bunlar bir milat belirleyip onu beklemekle ilgiliydi. Bir an belirleyip o anın gelmesini beklerken tasarladıklarımız kendimizdir. Adam için milat doğum değil ölümdü. Bebeğin ağlaması Cengiz'le, Metin'le, Umut'la görüştüğü son günden beri hiç durmadı. Birkaç arkadaşıyla mektuplaşma aralıkları sıklaştı. İnsanlarla konuşmaya başlıyor, çevresinde gördüğü orman görüntülerinin içinde aradığı korkuyu bulduğundan artık soluk alıp vermek gibi yaşıyordu. Uykusu düzene girmiş, kullandığı ilaçlardan tamamen kurtulmuştu. Her anı ilk ve son defa yaşıyor gibi hissediyordu. Sonuçta süre belliydi ve o anı beklemek hiç problem yaratmıyordu. Tüm sinirlerini aldırılmış gibi rahat yaşıyordu. Zorundalıklar ortadan kalkmış so-

rumluluklarını daha bir istekle gerçekleştiriyordu. Hareketin büyüdüğünü ve bir noktaya geldiğinde artık durdurulamaz olacağını ama bu döngünün bir yere akacağını hissediyordu.

Bir fikri elinde tutmanın ne olduğunu, onu iyice kavramanın ne anlama geldiğini, fikirlerin pratiğe geçmesi için gerekli olan enerjii nereden alacağını hep bir milat oluşu belirliyordu. Çevresinde düşündüklerini görüyordu artık yönetmek bir sanıdan çok kendini gerçekleştirir hale gelmişti. Uyarınları düzenliyor, algıları istediği yönde çalışıyordu. Daha fazla insan tanımaya başlamış, kendisiyle konuşur gibi başkalarıyla konuşuyordu. Yaşadığı geçmiş ya arkadaşlarının tüm hayatı olacaktı ya da bir arkadaşının geçmişini devralacaktı. Bu yüzden bir yıl boyunca kendi geçmişine dair düşündükleri önemini kaybetmişti çünkü sonunda nasıl olursa olsun ya kendi geçmişini kusursuz kılacaktı ya da başkasının geçmişini yaşayacaktı. Benlik, tüm karmaşıklığıyla problem olmaktan çıkmıştı. Sorun o beni sonsuzlaştıracağı günün hayali haline gelmişti. En derin korkusu olan ölüm korkusuyla hesaplaşıyordu. Kompleksler değerlerini bir bir yitirmiş; salt, yalın bir biçimde ölebileceği ya da bir arkadaşının ölebileceği fikri üzerinde yoğunlaşıyordu. Zihninde durmadan kendini, Cengiz'i, Metin'i, Umut'u öldürüyor ve adama bu çok büyük rahatlık sağlıyordu. Hayal ettiği bir şey hayal ettiği gibi gerçekleşecekti. İşte burada kendi hikâyesinin önemi ortadan kalkmıştı. Artık önemseydiği, olanın kendisiydi, olana adamın bakışı değil. Özneden nesneye geçmeyi başarmıştı. Yalnız sadece o milada ulaşmak yetecekti, yolda başından geçenler yalnızca birer ayrıntı olarak kalacaktı. İşte o ayrıntılarda saklı kafasının arkasındaki ikinci yüz ya sonsuzlaşacak ya da tamamen yerini bir başka yüze bırakacaktı. İç ses susacak ya da kaynağı belli bir tek iç sese sahip olacaktı.

Her gün 14.32'de yutkunuyordu fakat saati olmadığından bu durumun farkında değildi. Farkında olduğu Cengiz'le, Metin'le, Umut'la bir ritmi birlikte yaşadıklarınıydı. Bir yılı aşkın bir süredir görüşmüyorlardı.

Tersine dönmüşdü akreple yelkovanın arasındaki ilişki. Henüz zaman algısına ulaşılabiliymiş değildi.

2

Cengiz her zamanki gibi kahvehaneye takılmaya devam etmiş, erkek çayını aksatmamıştı. Hayatını gelecekte bir ana göre ayarlamak Cengiz'e göre değildi ama laf ağızdan çıkmıştı bir kere. Aklına geldikçe “Yaparız gider” diyordu. Bir türlü ayrıntıya giremiyordu. Rutin hayatını bir milat fikri bile değiştirememişti. Sığındığı, bir tavrının, duruşunun olduğuydu lakin tamamlanmamışlık hissiyatı her tarafını sarmıştı. Arkadaşlarıyla karşılaşacakları günü düşündükçe içlerinden birinin öleceğini düşünüyordu. Kendisinin olabileceği bir türlü aklına sığmıyordu. Kafama sıkıyım dedikten sonra bir dönüşü olmayacağını anlamıştı. Cengiz'e göre arkadaşları felsefe yapıyordu, felsefeyle insanın ölebileceği aklına yatmıyordu. Bir biçimde bir yola girilmiş dönüşü de pek mümkün gözüküyordu.

Cengiz için kafaya sıkılması bir gurur meselesi haline gelmişti. Felsefeden konuşan arkadaşlarının böylesi bir işe nasıl girebildiklerine akıl sır erdiremiyordu. Cengiz'e göre ölüm bile delikanlıca olmalıydı. Hepsinin bu durumu kabul etmiş olması yıllardır oluşturduğu delikanlı kalıbını sıradanlaştırıyordu. Buluşacakları günü düşündükçe artık bunun bir delikanlılık ispatı olacağını zihnine yerleştirmişti. Kendini ispat edeceğini düşündükçe tamamlanmamışlık hissiyatından anlık bir biçimde kurtuluyordu lakin hayal ettiği ölüm değil sadece kendisini ispattı.

Geçen her sürede sebebini bulamadığı eksiklik yerini kendini ispata bırakıyordu. Cengiz farkında olmasa bile temel problemiyle yüz yüze kalmıştı. Konuşmalarının hepsi iddialı hale gelmiş durmadan bu iddiaları ispatlama çabasında bulunuyordu. Çevresindekiler Cengiz'deki bu değişikliği fark etmiş ama sebebini anlayamamışlardı.

Kafasının üstündeki yüzle konuşmaları artık yalnızca herhangi bir iddia üzerineydi. En ufak bir eylemi gerçekleştirirken bile onayını aldığı ikinci yüzle durmadan iddialaşıyor bu yüzden en ufak hareketi bile kendisi ispat ettiği bir mesele haline geliyordu.

Her hafta iple çektiği günün artık olmayışı Cengiz'in canını sıkıyordu. Hafta boyunca çalışırken aklına sürekli hafta sonu geliyor esriklik halini yaşamak istiyordu. Sürekli aklında olması geçen bir yıl boyunca değişmemişti. Buluşacakları gün kafasına sıkabileceğini gösterip, sonra esriklik haline devam etmek istiyordu. Kafasının üstündeki yüzle iddialaşmak artık gündelik hale gelmişti. Arkadaşlarının birisinin öleceği düşüncesi hiç mi hiç rahatsız etmiyordu. Bir kere bu yola girilmişti, dönmek delikanlıya yakışmazdı. Kafasının üstündeki yüzle konuşamadığı tek konu buluşacakları gün ne olacağıydı. Daha önce, ölüm olmasa da, defalarca yaralama olayları olmuştu yanında.

Hafta boyunca aklına buluşacakları gün birkaç defa geliyor, kendini vatani savunmak için birinin kafasına sıkmak düşüncesiyle telkin ediyordu. İşte burada kafası yeniden esrikliğe takılıyor, durmadan kullanmak isteğini durduramıyordu. Her gün saat 14.32'de saatini kontrol ediyor, farkında olmasa da yutkunuyordu. Arkadaşlarının beklemediği biçimde içinde silah olan bir işe girişmeleri karşısında yıllardır oluşturduğu delikanlı tavrının sıradanlaştığını hissetmesi, arkadaşlarından bir adım öne geçme isteğini doğurmuştu. Bundan dolayı suçluluk duymuyor tam tersine hepsini atlattığını düşünüyordu. Buluşacakları günü düşünmesi sıkıntı yaratıyordu ama yine kendine "Basarız gider" deyip ayrıntıları düşünmeyi erteliyordu.

Kendini ispat gündelik hayatını tamamen ele geçirmişti. Kahvede okey oynarken dahi hangi taşın geleceğini tahmin etmeye çalışıyor, taş geldiğinde kendini ispat etmiş sayıyordu. En ufak eylemlere dahi yayılmıştı. Çayı kaç yudumda içeceği, havanın nasıl olacağı, futbol maçının skoru, hangi otobüsün geleceği hep kendi kendine iddialaştığı ve sonunda kendini kafasının üstündeki yüze ispat etmeye çalıştığı birer sorun haline gelmişti. Tamamlanamışlık hissiyatının altında yatan kendini ispat etme çabası tamamen gün

Nihai

yüzüne çıkmıştı. Cengiz kabul etmese bile bir milat belirlemenin yol açtığı sonuç buydu.

Akreple yelkovanın ilişkisi her zamanki gibiydi. Henüz ispata ulaşılabilmiş değildi.

3

Metin, arkadaşlarıyla görüştüğü son günden beri oldukça değişmişti. Yıllardır yaşattığı düzen kurgusu yerini esnek olmayan bir rahatlığa bırakmıştı. Sanki doğada var olan düzen kendisini yaşatmaya başlamıştı. Gereklilik kipini çok daha az kullanır hale gelmişti. İleriki bir tarihte bir dönüm noktası olma fikri yıllardır dayanak noktası olarak kullandığı nefretinin yerine geçmişti. Kendinin dışında onlar olarak nitelendirdiği burjuvaların tüm kültürleriyle bünyesinde olduğunu kavramıştı. Sistemin organik olduğunu, fikre göre biçim aldığını düşünmeye başlamıştı. Bir milat olarak ölümü belirlemek Metin'e göre aşkı da nefreti de içinde barındıran sistemi bünyesinde yok etmek anlamına geliyordu. Yavaşlaşma, esneme korkusunu üzerinden atmış, içindeki insan sevgisi, sakladığı nefreti yerine geçen dönüm noktasını düşündükçe daha fazla gözükür hale gelmişti. Kendisi dışındakileri çok daha fazla düşünüyordu. Her şeyin kendiliğinden bir düzeni olduğunu bunun üzerine yapay bir düzen inşa etmeye çalışmanın zorlama olacağını, kendisini zorlamanın da başkalarıyla ilişki kurmasını zorlaştırdığını fark etmişti. Bu yüzden yaşadıklarını olurlarına bırakmaya başlamış yapmak zorunda olduğunu düşündükleri yerine yapmak istedikleri yerleşmişti.

Her pazar ütü yapmaktan vazgeçmemiş, buluşacakları günü en fazla ütü yaptığı saatlerde düşünür hale gelmişti. Elleriyle ütüyu kavradığında silahı eline almasını düşünüyor, çamaşırların kırıksıklarını giderip mükemmel hale

getirince ölüme yaklaştığını düşünüyordu. Adamın, Cengiz'in ve Umut'un neler düşündüklerini merak ediyor, arkadaşlarının ya da kendisinin, bir insanın öleceği düşüncesi ürkütüyor ama duyduğu korkudan sonra inanılmaz bir rahatlama hissediyordu. Yıllardır sakladığı nefreti artık önemini yitirmiş bir dönüm noktası fikri nefretiyle yüzleşmesini sağlamıştı. Tüm yaşadıklarının karşılığının bedende olduğu fikri zihnine yerleşmiş, ikinci yüzü olan elleriyle onların bedenindeki karşılıklarını yok edeceğini düşünmeye başlamıştı. Şeffaflaşma düşüncesini tamamen zihninden atmıştı. Burjuvalardan çok daha az bahseder hale gelmiş, varlığını ortadan kaldırmanın nefretini sonsuz kılabilceği fikri, nefretin şekillenmesine yol açmıştı.

Okulda dersleri çok daha rahat anlatıyordu. Karşısındaki öğrenciler Metin'de olan bu değişimi fark etmişler ve saygı duymaya başlamışlardı. Yaz tatilini oldukça iyi değerlendirmiş, bir deniz kenarında sakin bir tatil yapmış, bol bol kitap okumuştur. Matematige olan tutkusu artık tamamen zihninden bağımsızlaşmış elleriyle olması gereken işlemleri yapar hale gelmişti. Geometriye olan ilgisi daha da artmış, problemleri çözerken gittikçe daha az yanlış çizgi çekiyordu. Elleriyle görmek Metin'e acayip bir geniş ufuk açmış, her fikre, her insana daha rahat müdahil olabilme olanağı vermişti. Elleri durmadan çalışıyordu. Buluşacakları günü düşündükçe ellerinin silahı kavrayışını tasarlamaya başlıyordu.

Buluşacakları günün bir an önce gelmesini istiyordu ama yapacağı işleri bu güne göre ayarlamıyordu, sonrasını da düşünüyordu. Sonrasını düşünmeye kendini kaptırdığında ölenin kendisi olabileceği fikri Metin'i ayıltıyordu. Geçmişinin arkadaşları tarafından yaşanılması ya da bir arkadaşının geçmişini yaşama fikrinde yıllardır sakladığı nefretinden sonsuza dek kurtulacağını, yerine de herhangi bir duygunun gelip yerleşmeyeceğini buluyor, bu yüzden de döngünün bir mastürbasyon olmadığını düşünüyordu. Nefretin akıp gideceğini ya da başka bir geçmişin gelip kendisini yaşatacağını düşündükçe inanılmaz rahatlıyordu.

Metin'de ölümün bir milat olarak alınması var olanın alt edilmesi anlamına gelmişti. Yeniden bir benzerini kuracağına kendiliğinden oluşana bırakmıştı zihnini. Ortadan kaldıracağını yalnızca bedeni olmadığını, bedende işleyen onların sistemi olacağını düşünmesi buluşacakları günü tarihin bir kırılması olarak görüyordu çünkü Metin'e göre öznenin geçmişi tarihin aynasıydı.

Tersine dönmüştü akreple yelkovanın ilişkisi. Henüz aynaya ulaşılabilmemiş değildi.

4

Umut, hareketli yaşamına devam etmeyi sürdürmüş yalnızca ölüm hakkında konuşmayı bırakmıştı. Hiçbir ortamda ağzından bu konuda laf çıkmıyordu. Yaşadığı ikilikler çok daha derinleşmiş artık zaman kavramından da bahsetmemeye başlamıştı. Geçmişini çok sık düşünmeye başlamış, hikâye edişinde çelişkiler açık bir biçimde gözükmeye başlamıştı. Esriklik halini bıraktığına içten içe çok seviniyordu. Ölüm bir fikir olmaktan çıkmış, erzaklardan arınmış mutfak kadar sıradan bir durum haline gelmişti. Farklı olanı konuşmak her zaman ilgisini yönelttiği bir durum olmuştu Umut'un. Buluşacakları gün bir milat olarak önünde duruyordu. Kendisinin ya da bir arkadaşının ölebileceği fikrine kendini alıştırmış, zamanla tamamen zihninden çıkarmıştı. Umut, bilardo oynadığı, futbol maçı seyrettiği kadar sıradan bir gün olacağını düşünüyordu.

Kafasındaki ikilik ölümün kendini gerçeklik olarak dayatmasıyla derinleşmiş tamamen zıt iki kutba indirgenmişti. Sanki beyninin sol tarafı var sağ tarafı yok gibiydi. Her andaki ikili tercihten birisi, Umut için buluşacakları günün son günü olacağına, diğeri tüm bu ikiliklerden kurtulacağına varıyordu. İkili tercihin konusu ne olursa olsun, ölüm ile geçmişin yok olması karşı karşıya duruyordu. Bir kanyon gibiydi zihni, bir vadi, belki de bir uç-

rum. Bir ikiliğin bu kadar derinleşmiş olması arkadaşlarıyla yaptığı sohbetlerde kendini gösteriyordu. Konuşulan her neyse Umut'a söz sırası geldiğinde konu sığığından sıyrılıp her karesi sorgulanan bir satranç tahtası haline geliyordu. Evde birlikte yaşadığı arkadaşları Umut'taki bu değişimden dolayı uyuşturucu kullanıp kullanmadığı konusunda kendisini sıkıştırıyorlardı lakin kendileri de sürekli Umut'la zaman geçirdikleri için böyle bir durumun olmadığını farkındaydılar. Sabahlara kadar sohbet ediyor her konuda sorgulamalarını sıklaştırıyordu üzerine konuşmadığı bir tek konu vardı, ölüm, hatta o sözcüğü ağzına almaktan bile kaçınıyordu. Üzerine konuşmadıkça bir fikir ya kaybolur ya da eğer temelliye varlığını gösterir.

Üniversitede geçirdiği zamanlar boyunca da hep tartışmayı ön plana almış çevresindekilerin ilgiyle dinlediği bir insan haline gelmişti. Gelecekle ilgili kurguları yerini salt geçmişi hikâye etme fikrine bırakmıştı. Bir milattan sonra her şeyin değişeceği fikri geçmişi hikâye edişin geleceği belirlediği kanısına sahip olmasını sağlamıştı. Artık kurguladığı bir gelecek değil geçmiş yazıymydı doğal olarak kendisini düşünüyordu. Başkalarına da kendisiyle olan mesafesi ölçüsünde hayatında yer veriyordu. Konuşmalarda karşısındakinin söylediğinden şüphelendiği anda ikilik derinleşiyor, aldığı tepkiye göre şüphelendiğini teyit edebiliyordu. Bu yüzden karşısındakinin bilmeden de yalan söylemesi mümkün olmuyordu. Bu daha çok geçmişte söylenen bir cümlenin doğru olup olmadığını o anda geçen hikâyenin geçmişe uygun olup olmamasıyla ilintili olarak Umut'un hayatında yer ediyordu. Eğer bir yalan söylenmişse örneğin masadaki bir bardak devriliyor ya da dili sürçüyordu. Olması beklenmeyen bir olayın oluşu Umut'un geçmişindeki bir soruguyu akla getiriyor, buradan da şüphesi derinleşip bir kesinlik gibi önüne geliyordu. Çevresindekiler açısından Umut ile konuşmak da çetin bir eylem haline gelmişti. Karşısındaki her sözcüğü, her harfi süzüyor yaşadığı ikiliğin içine çekiyordu. Söylenen rasgele bir cümle çok derin bir sorgu haline gelip söylenenin önüne sürülüyordu.

Zamanın önemini yitirmesi Umut için hiçbir işin acil olmamasını sağlıyordu. Acele etmeden yapmak istediğini yapıyor hiçbir gereklilik hissetmiyordu. Öyle ki konuşma, tartışma heyecanı had safhada olduğundan yemek yemeyi dahi unuttuğu oluyordu. Gittiği herhangi bir yerde ne kadar kalacağını hesap etmiyor, nerde sabah orda akşam geçirdiği vakitler çoğalıyordu. Kadınların ilgisini çeken bir tip haline gelmişti, diyaloglarında çok fazla parantez açıyor, ayrıntıları birer birer inceliyor, en sonunda bir bütünlük yaratıyordu.

Nihai

Tersine dönmüştü akreple yelkovanın arasındaki ilişki. Henüz bütünlüğe ulaşılabilmemiş değildi.

Şair hala boşlukta düşmeye devam ediyor.

Elindeki sandalyeyle beraber banyoya girdi.

Adamın sağında oturan kadın durmadan değişiyor, her soluk alıp verişinde başka bir kadın gözükmüyor.

O GÜN

Son görüşmelerinin üstünden tam üç yüz altmış sekiz gün geçmişti. Ölüm fikirden çok gerçekliğe gün gün, güneşin doğuşundan sonra verdiği ilk sıcaklık gibi damarlarında gezinmeye başlamıştı. Önce atar damarlar, sonra toplardamarlar ve bütün kılcal damarlarına nüfuz etmişti. Bugün şah damarının günüydü. Satranç tahtasında sorgulanmayan kare kalmamıştı, geçmiş bütünüyle çember halinden kareye dönüşüyordu. Karenin dörtkenarında dört insan duruyordu, içlerinden birisinin geçmişi çemberden kareye dönüşecek altmış dört karede kendisini gösterecekti. Boşluk yoktu, şair yalnızca kendi boşluğunda düşüyordu. O boşlukta, basıncı düşürülmüş hava vardı, sürtünme sıfır değildi. Bugün tüm birliklerin, ikiliklerin sıfır olacağı gündü. Bedenin yiteceği yerine salt bir zihin bırakacağı gündü. Adım adım idam mangası gerilmiş parmağın ucundaki titreşime yerini bırakıyordu.

Güneş her sabahkinden farklı doğmuş, rengi kızılığını hiç kaybetmiyordu. Bu mevsimde kar yağması zordu lakin dondurucu bir rüzgâr esiyordu. Rüzgâr apartmanların arasından süzülüyor adamın penceresine geldiğinde cama çarpıyordu. Duvarlar yıkılmış yerini camlara bırakmıştı. Adam müzik eşliğinde rahat uykusundan uyandı, sakinliği tartışılmayacak kadar apaçıktı. Rüyasında gece boyu masanın etrafında dönüp dolaşan bir sis bul-

tu görmüştü, bir türlü sis bulutu dağılmıyor sanki bir makinenin dişlilerinin arasına girip yok olacaktı gibi duruyor lakin sürekli çalışan makinenin hangi dişlisine gireceğine karar veremiyor gibiydi. Belirsizlik kendini sonsuzda gösterecekti. Sakin adımlarla evin içinde dolaşmaya başladı. Canı kahvaltı yapmak istemiyordu. Dolaptan bir adet haşlanmış patates çıkarıp yedi. Tadını çok beğenmişti. Çevresindeki her nesnede bir ışık huzmesi var gibiydi. Beyaz renge yakın, nesnelere konuşuyordu ama bu sefer kafasının içinde değil sanki dışarıdan kendilerini anlatma telaşındaydılar. Papağan her günden daha suskundu.

Radyonun gece boyu açık kalması adama yalnız uyanmış hissiyatını yaşattırmıyordu. Bir yerlerde yaşam devam ediyordu. Başka insanların da radyoyu dinliyor olabileceğini düşündü. Kendi kendine söylendi, “Benzer sesler her kulağa geliyor”. Görüşmeler bile üç yüz altmış sekiz gündür arkadaşlarıyla zihninden bir iletişim sağladığını düşünüyordu. Birlikte bir yola girmişler ve sonunda o yolun sonuna gelmişlerdi, fiziksel mesafe ne kadar uzak olursa olsun zihni mesafeleri oldukça kısaydı. Sadece dördünün bildiği yapacakları son bir eylem kalmıştı, bu günden sonra zihinleri hep birlikte yaşayacaktı, ortadan kalkan yalnızca bir beden olacaktı. Evin içinde sakın sakın dolaşılıyor, kitaplara göz gezdiriyor, papağanın kafesine yaklaşım bakıyordu. Hiçbir eylemde bulunmak içinden gelmiyordu. Zihni o ana odaklanmıştı.

Cengiz sıkıntılı uyumuş kalktığında her zamankinden farklı olarak işe gitmeyeceği aklına gelmişti. Patronundan bir günlük izin almıştı. İzin alma gereği duymasının sebebi ertesi günü işe devam edeceği düşüncesi idi. Aklından kendisinin öleceği geçmiyordu. Arkadaşlarının birisinin öleceğini düşünüyor gençliğinde yaşadığı yaralama olaylarını aklına getiriyordu bu durum. Gece boyunca kafasının üstündeki yüz rahat bırakmamış bir heyula gibi üstüne çökmüştü. Bugünü bir tatil gibi görüyor biraz daha uyumaya devam etmek istiyordu lakin buluşma günü olduğundan yeniden uyku tutması zor gibi gözüküyordu. Biraz yataкта çabaladıktan sonra kalkmaya karar verdi. Hızlıca hazırlanıp kapının önünde ayakkabılarını boyadıktan sonra kahvehaneye doğru yürümeye başladı. Yürüyüşüne ilgisini vermemeye çalışsa da, sakladığı bir şey olup da onu söylememeye çalışanların durmadan sakladıkları konuda konuşmak istemeleri gibi yürüyüşüne dikkatini veriyordu.

Kahveye gelip oturdu. Kahvecinin çırağı:

—Her zamankinden abi, getirdim.

Cengiz:

—Canım şöyle bir kahvaltı istiyor, yumurta ekmek falan.

Cebinden biraz para çıkarıp kahvecinin çırağının eline tutuşturduktan sonra:

—Peynir de olsun, uzun kalcam. Kendine bir çikolata al.

Kahvecinin ırağı:

—İşe geç kalmıycan mı abi?

Cengiz:

—Orasını karıştırma.

Kahvecinin ırağı:

—Tamam abi oldu bil.

ayına baktı kaç yudumda alacağını dşnmeye başlamıştı ki mırıldandı: “Ehh, sikerler”. Gömleğinin cebinden bir sigara çıkarıp yaktı.

Kahvecinin ırağı yumurtayı bir tavada ırpımış eski bir gazetenin üzerine kâğıdıyla peyniri, fırından yeni çıkmış sıcak ekmeği yerleştirmişti. Bir şeyler bekler gibi Cengiz’in yanına dikilmişti. Cengiz ocuğa baktı.

—Aferin len, diyip kafasını okşadı. Çırak sevinerek çay ocağının arkasındaki yerini aldı.

Cengiz bir bardak daha çay içerek kahvaltısını tamamladı. O gün kahvehaneye gelenler Cengiz’i işe neden gitmediği konusunda sıkıştırsalar da Cengiz canının istemediğini söyleyerek geçiştirdi. Kahvehanede muhabbetlere dalmaya çalışsa da aklında yalnızca buluşmaları vardı.

Metin gece boyunca uyuyamamıştı, oldukça heyecanlıydı. Kalbinin atışının sesini her an duyuyor gibiydi. Her ayrıntıyı dşnmeye zen göstermiş, yapıp yapamayacağını sorgulamıştı. Sabaha doğru gözleri yorulup kan çanağına döndükten sonra biraz kapansa da gözünün önüne elleri geliyor, parmağının tetiğe dokunduğu an gözlerini açıyordu. Yatağından kalktıktan sonra kızarmış ekme ve tereyağıyla hafif bir kahvaltı ettikten sonra kahve içmiş, midesi oldukça fazla ağrıyordu. Metin heyecanlandığı zaman önce elleri sonra ayakları soğurdu. Heyecanı doruğa çıktığı zaman ise midesi ağrımaya başlardı. Hem kahvenin etkisi olabileceğini hem de heyecanlanmış olmasının etkisi olabileceğini düşündü. Evindeki ecza dolabından ilaç almayı aklına getirdi lakin bugünü olabildiğince doğal yaşamak istiyordu. Her türlü etkinin, esen bir rzđarın ya da duyulan bir sesin bile anı değiştirebileceğini, merminin kendi kafasına ya da bir arkadaşının kafasına gitmesini sağlayabileceğini düşünüyordu. Elleri bir piyanistin elleri kadar hassaslaşmıştı, sanki hep doğru notaya basar gibi hissediyordu. Kahvaltıdan sonra uyku bastırmıştı, uyumasının doğru olmayacağını düşünüp, duş almaya karar verdi.

Banyoya girdiğinde aynaya bakma isteğinin olmadığını görüp bakmadan geçti. Soyunup suyun altına girdiğinde su sıcaktı. Suyun vücuduna değmesiyle bugün susmaya karar verdi, susacaktı. Gece boyuca kurguladığı sahne suyun vücudundan akıp kanalizasyona karışıp kanalizasyonun tüm şehrin altını oyması gibi hayatında temele yerleşecekti. Suyun altında epey bir süre geçirdikten sonra, derin bir soluk verip suyu kapatmıştı. Havluyla kurulanıp, kısa saçlarını ıslak bırakmayı tercih ettikten sonra yine aynaya bakmamaya karar verip salona geçmişti.

Duş almasının verdiği rahatlıkla koltuğa rahatça oturmuş, ellerine bakarak yeniden yeniden yeniden sahneyi kurgulamaya başlamıştı. Duştan sonra vücudunun ısınmaya başlamasıyla heyecanı biraz azalmış, yerini rahatlığa bırakmıştı. Sadece elleri gergindi, sanki Metin'e bir şeyler anlatmak istiyorlardı lakin Metin düşünmekten kendini alamıyor ellerinin anlatmaya çalıştıklarını bir türlü anlamıyordu. Müziğe ihtiyacı olduğunu düşünüp salonda masanın üstünde duran müzik setine baktı, bir süre sonra yanına gidip ne seçeceğini bilmeden tercihi ellerine bıraktı. Müzik setini açtığı anda bir radyo frekansında cızırtılı bir biçimde konuşma geçiyordu eliyle çevirmeli olan frekans ayarını biraz daha ileri alıp 96 frekansını buldu. Müziği duymaya başladığında ölüm tüm çıplaklığıyla kalbinden geçiyordu. Ritimler ezgilere, ezgiler renklere, renkler kokulara akmaya başlamıştı. Akışın içerisinde ölümün kokusunu elleriyle duyuyor gibiydi. Aklı sadece o andaydı.

Arkasına yaslandı, ellerini rahat bırakmaya çabalayarak ve kolundaki saati göz ucuyla kontrol ederek evden çıkacağı saati beklemeye başladı.

Umut arkadaşlarıyla akşam başladıkları konuşmaya sabah hava aydınlanana kadar devam etmiş sabahın ilk ışıklarıyla yatağa uzanmıştı, oldukça yorulmuştu. Arkadaşlarından sadece bugünlük sabah evde olmamalarını istemişti. Arkadaşlarının sevgili mi bulduğu konusundaki yoğun sorularına sadece yalnız kalmak istediğini belirterek cevap vermişti. Daha sonra yeniden hayatı değiştirebilmenin mümkün olup olmadığı tartışmasına dalmışlardı. Umut, sürekli mücadele edilmesini savunuyordu, yalnız gece boyunca Umut'un ikili düşünmesine alışmış olan arkadaşları sürekli mücadele fikrinin karşısına ne koyduğu konusunda ısrarla soru soruyorlardı. Umut ise bu kısmı kendisine sakladığını paylaşmasının etik olmadığını anlatmaya çalışıyordu. Hayatı değiştirmek için neyle ya da kiminle mücadele ettiğin değil, mücadelenin kendisinin önemli olduğunu bu süreçte hayatın değişeceğini anlatmaya çalışıyordu Umut. İlk önce hayatın bir anda değişip değişmeyeceğini sor-

gulamışlardı.Tarihte hayatın değıştiği anların olduğunu lakin; aradaki ilişki değışmeden sadece biri yerine öbürünün geçtiğine karar kılmışlardı.

Umut günün ilk ışığıyla uzandığı yatağında çok derin bir uyku uyumuştı. Uyandığında rüyasının sadece karanlıktan ibaret olduğunu düşünüyordu ne bir nesne ne bir ışık vardı lakin uykusunu iyi almıştı. Hızlı bir şekilde kalkıp perdeleri açmış saatini kontrol edip coşkulu bir güne başlamıştı. Kısık sesle çalan müziğin sesini artırmış evin içinde hafif ritimle dans ediyor bir taraftan da kendine kahvaltı hazırlıyordu. Reggae'nin ritimleriyle çayın kaynama sesi birbirine karışıyordu. Çayı güzelce demledikten sonra mutfak masasına mükellef kahvaltıyı kurmuştu. Yalnız bir biçimde yiyeceklerle güreşir gibi kahvaltısını yapmıştı. Duş almayı düşünmüş ardından duş almanın yeni bir başlangıç olacağını düşünüp vazgeçmişti. Kahvaltıdan sonra pencerenin önündeki çiçeklere su vermişti. Dışarı çıkıp yürümeye karar vermişti. Deniz kıyısına inip içindeki hasreti gidermeyi düşünüyordu. Düşünceler coşkuyla birbirini izliyordu. Akşamki tartışma sonrasında sürekli mücadelenin nasıl olabileceği üzerine kafa yoruyordu. Aklında bir tek buluşacakları düşüncesi yoktu.

Şair hala boşlukta düşmeye devam ediyor.

Sandalyeyi urganın tam altına yerleştirdikten sonra üzerine çıktı.

Adam ayağa kalkıp şapkasını takıyor ve pardösüsünü giyiyor. Dışarıda yağmur yağmakta.

O SAAT

Adam, oldukça sakin, çıkmaya hazırdı. Mutfakta çaydanlıkta ısıttığı sudan kendisine koyu bir kahve hazırlayıp gri renkteki kupaya doldurmuştu. Papağanına gittiğini söyleyip kapının önündeki askılığa gelmişti, askılıkta asılı iki şemsiyeden yeni olanını yanına aldı. Kapıyı yavaşça kapatıp merdivenleri inmeye başladı. Elinde bir kupa kahve caddede yürüyordu, sanki alışverişe çıkmış gibiydi. Dükkânların önünden geçiyor, esnafla selamlaşıyordu. Gördüğü daha çok doğaydı. Metropole tıkmış insanların parlak vitrin ışıklarından, arabalardan ve kalabalıktan doğayı göremediklerini düşünüyordu. Işıklar bir resmi, sesler bir müziği anlatıyordu. Kafasındaki orman, adam için artık kendini gerçekleştirmiş bir tasarımdı. İnsanları en derin korkularıyla görüyor, selam verdiği insandan çok bir fikir oluyordu. Kahvesini içerek caddenin sonundan sola döndü. Otobüs durağından sonra kentin tarihi dokusu başlıyordu. Çırağan Caddesi'nin Ortaköy tarafından girişindeki Yıldız Korusu'na çıkan merdivenlere kupasını bıraktı. Şemsiyesini ritmik bir biçimde yere tıklatarak buluşacakları yere doğru yürüyordu. Sözcükler bütün duyguları özetlemekte yetersizdi ama çabalanırsa adam 'sakinliğin içerisinde' olarak özetlenebilirdi.

Cengiz kahvehanede durmadan saatini kontrol etmeye başlamıştı. Çevresindekiler Cengiz'in huzursuz halini algılayamamışlardı. Bir süre sonra artık iyice güneş vurmakta olan kahvehaneden kalkma ihtiyacını hissetti. Kaldırım taşlarıyla döşenmiş yoldan ayakkabılarının çıkardığı sesle birlikte otobüs duraklarına doğru yürümeye başladı. Son görüştüklerinden beri bunca zamanın nasıl geçtiğini düşünmekteydi. Yeni yeni yapacaklarının düşünmesi etrafını sarmaya başlamıştı. Merminin kendi kafasına gideceğini düşünmüyordu, arkadaşlarının birisinin bugün öleceği Cengiz'e göre kesindi. "Belki yapamazlar" diye içinden geçirdi. Bir taraftan kendini ispat edeceğini, yıllardır taşıdığı delikanlı tavrın harbi olduğunu gösterme fırsatıydı ama o kadar rahat değildi. Bir türlü anlayamadığı ufacık bir şey içini sıkıyordu. Bir taraftan da arkadaşlarını atlattığını düşünüyor bu düşünceyi de anlamsız bir biçimde kendisinin ölmeyeceği düşüncesine bağlıyordu. Bugünü delikanlılığın bir ispatı olarak düşünmeye devam ederken otobüse bindi trafik oldukça bunaltıcıydı. Caddenin sonunda iyice kilitlenmiş, Cengiz'in içindeki sıkıntı biraz daha büyümüştü. Sözcükler bütün duyguları özetlemekte yetersizdi ama çabalanırsa, Cengiz 'huzursuzdu' olarak özetlenebilirdi.

Metin, saatini defalarca kontrol ettikten sonra evden çıkmış tramvay durağında biraz bekledikten sonra tramvaya binmişti. İlk duraktan bindiğinden kolaylıkla oturacak yer bulmuştu. Elleri ayakları yeniden soğumuştü. Nasıl olacağını kurguladığını bitirdiğini kendine söylemesine rağmen içten içe durmadan kafasında tekrar ediyordu. Tramvay ilerledikçe kurguladıklarına yaklaştığını hissediyor midesine ince bir ağrı yerleşiyordu. Buna rağmen sahneyi düşünmeye devam ediyor, anonstan her durağın adını duydukça kurgulamayı tamamladığını düşünüyor, tramvay tekrar hareket edince yeniden başlıyordu. Arkadaşlarının nerede olduklarını merak ediyor, unutmış olabilecekleri olasılığını düşünmesine rağmen zihninde hepsinin gelmekte olduğunu düşündüren bir fikir oluşuyordu. Kalp atışlarını duydukça derin soluklar alıp veriyor biraz olsun rahatlamaya çalışıyordu. Sözcükler bütün duyguları özetlemekte yetersizdi ama çabalanırsa 'Metin heyecanlıydı' olarak özetlenebilirdi.

Umut evden çıkmış, sahile inmişti. Deniz kıyısında oturup deniz kokusunu içine çekmişti. Martıların coşkusunu hissediyordu. İzlemeye o kadar kendini kaptırmıştı ki, "İnsanlar mektuplarını güvercinler yerine martılarla yollasalar daha hızlı olur muydu?" diye düşünmeye başlamış kuş türlerini düşünürken kendini yakalamıştı. Coşkusu gülmeye başlamasıyla daha da art-

mıştı. Denize atlayıp yüzmeyi aklından geçirdi. Saatini kontrol edip oturduğu yerden kalkıp vapura doğru yürümeye başladı. Sanki yürüdüğü sokaklardan dans ederek geçen insanlar vardı, herkesin yüzündeki gülümsemeyi görüyordu. Canlılık hem bedeninde hem de gördüklerindeydi. Sevdiği yolda yürürken arada bir neşeyle zıplıyordu. Gece konuştukları konunun coşkusu hala sürüyordu. Kendisine sakladığı cevabı biraz sonra göreceğinden oldukça keyifliydi. Sözcükler bütün duyguları özetlemekte yetersizdi ama çabalarsa 'Umut mutluydu' olarak özetlenebilirdi.

Şair hala boşlukta düşmeye devam ediyor.

Urganın çember şeklindeki kısmından kafasını geçirdi.

Adam bir tek sözcük söylemeden kapıdan çıkıyor. Kadın kafası ellerinin arasında ağlıyor.

O AN

Kol saatlerinin tümü TRT2'ye göre ayarlı bir biçimde. Birincisi, Zeytinburnu'ndan kalkmış tramvayın Fındıklı durağında, ikincisi Kurtuluş'tan Eminönü istikametine giden 70KE adlı İETT otobüsünde Elmadağ durağında, diğeri ise Kadıköy –Kabataş arası çalışan vapurda gazeteyi açan temkinli ellerin üzerindeki sol bilekte. Şemsiye ise kapalı iken baston vazifesi görerek zemine aynı ritimle tıklayarak Çırağan Caddesi'nden Dolmabahçe yönüne doğru ilerlemekte.

Adam elindeki şemsiyeyi her yere tıklattığında Cengiz derin bir soluk veriyor, Metin kalp atışını duyar gibi oluyor Umut ise hafifçe gülümsüyordu. Adam, Dolmabahçe Sarayı'na gördüğünde, Cengiz otobüsten iniyordu, Metin'in tramvayı son durağına yanaşmış, Umut'un vapurunda iskele verilmişti.

Günlerden Çarşamba, yedi günün tam ortasıydı. Güneş, kara bulutların arkasından kendini hissettiriyordu. Gölgele net değil sadece siluet halinde hareket ediyordu. Dört arkadaş birbirlerini görmeden aynı yere doğru yürüyorlardı kafalarında bir tek fikir ile. Son konuşulanlar zihinlerinde canlılığını koruyordu, öyle ki yıl boyunca her gün fark edilmese de tekrar edilmişti. En derin korkularıyla baş başaydılar. Zihinlerdeki karanlık bir ceset

ile aydınlanacaktı, ölümün rengi kendini gösterecek, döngü kendi içerisinde çıkıp bir yere akacaktı. Bilginin sınırı evrenin sınırı haline gelip sınırdaki olası boşlukta ölümü tadarak kendini var edecekti. İnsanın deneyiminin sınırı ölümün nasıl olduğu sorusunda takılır, o an ölüm sıradanlaşacak açılmayan kapı kalmayacaktı.

Adam son köşeyi arkada bırakacakken iki kedi önünden seğirtti. Kedilerin arkasından bakarken kendi kendine söylendi:

—Herkes hırsız olabilir. Herkes geçmişimi çalabilir. İki kedi, iki yedi. Dünya eksen eğikliğini koruyor, güneşin çevresindeki hareketine devam ediyordu. Dört arkadaş görel olarak evrenin merkezinde bir araya geldiler. Adamın karşısında Metin, Metin'in arkasında saat kulesi vardı, Umut'un karşısında Cengiz, Cengiz'in arkasında Boğaz vardı.

Sessizlik kimsesiz bir çocuk gibi gözlerinde ağlıyordu. Tüm enerji bir yerde toplanmaya hazır gibiydi. Adam, Nagan marka silahı cebinden çıkarttığına dördü birden yutkundu. Hiçbirisi birbirinin gözlerine bakmaya cesaret edemiyordu. Adam sakın sakın cebinden mermiyi çıkarıp silaha yerleştirdi. Her şey bir parmağın ucundaki sinirin sınırı kaldırmasına bakıyordu. Sağ eline silahı aldı ve sol eliyle mermiyi koyduğu logu çevirdi hızla şakağına dayadı. Sağ tarafındaki Cengiz'in gözlerine baktığında kafasının arkasındaki yüz beyaz ışık huzmeleri içerisinde adamın bedeninde belirdi. Gözleri kuledeki saate takıldı.

14.27. Adam tetiğe bastı.

Dördü birden yutkundu lakin mermi silahın ucundan çıkmamıştı. Nabızlar hayatlarında yüksek olmadığı kadar yüksekti. Adamın gözleri doldu, zihninin yarattığı görüntüde kafasının arkasındaki yüz kanlar içinde yerde yatıyordu. Silahı Cengiz'e uzattığında beyaz ışık huzmelerinin silahla birlikte Cengiz'e geçtiğini gördü. Adamın ikinci yüzü artık Cengiz'deydi, derin bir soluk verdi, bir adım geri çıkarak sanki evrenin sınırındaki boşluğu yaşadığını algılamaya çalıştı. Cengiz silahı aldığı anda kafasının üstündeki yüze kararlı olduğunu anlatmaya çalışıyordu. Üzerinde algılayamadığı ikinci bir ağırlık hissetmeye başlamıştı. Geçmiş an an yaşamaya başladı, soğuk terler akıyordu. Sürekli bundan önceki buluşmaları aklına geliyordu. Aklından çıkarmaya çalıştıkça ikinci yüzü sürekli hatırlatıyordu. Boğazı düğümlendi. Silah elinden kayıyor gibi oldu. Düzeltmeye çalıştı. Ağzından bir sözcük aniden çıkıverdi:

—Yapamayacağım.

Adam:

—Telefon yalandı değil mi? Bırakıyoruz dedikten sonra üfledin. Siktir git burdan.

Metin, Cengiz'in elinden silahı hırsla konuşmadan aldı. Cengiz geri doğru iki adım attıktan sonra ardına bakmadan hızla yürümeye başladı. Metin silahı aldıktan sonra gözleri ellerine takılmış bir biçimde kabzayı kavradı. Adam bir adım geriden Metin'de görmeye başladığı kendi ikinci yüzünü algılamaya çalışıyordu. Metin ütü yaparkenki hassasiyetiyle silahı şakağına götürdü. Sağ eli silahı tutmasına rağmen çok soğuktu, midesindeki ağrı acıya dönüşmüştü. Sol elindeki parmaklarını hafifçe oynattı. Silahı daha sıkı tutmaya çalışıyordu. Parmaklarının ucundaki kılcal damarları dahi hissediyordu. Tetiğe dokunan parmağını tersinde hareket ettirdikten sonra bir anda tetiğe bastı. Ellerinden elektriğin silaha akıp gittiğini hissetti. Mermi silahın ucundan çıkmamış, Adam, Metin'de gördüğü ikinci yüzünün kaybolduğunu fark etmişti. Metin eliyle kalbini tutuyordu. Dizlerinin bağı çözülür gibi olduysa da dengesini hafif yitirerek toparlamayı başardı.

Umut, Metin'in elinden silahı aldı. Silahla beraber adamın ikinci yüzü, Metin'in elleri Umut'taydı. Sakin bir biçimde önce Metin'e sonra adama baktı, silahı şakağına dayayıp adama sordu:

—Abi adın ne senin?

Adam:

—Aday.

Yüzünü hafif bir gülümseyiş aldı. Sol elini yumruk yapmıştı. Gözleri son anda sol elinde oluşan izi gördü ve tetiğe bastı.

Şair, dördüncü kattan beton zemine çakıldı ve ayağının altındaki sandalyeyi ittirdi.

Pardösülü şapkalı adam her zaman çıktığı kapıyı bu kez kapattı. Cengiz silah sesini duyduğunda gerip dönüp dönmek arasında kalmıştı. Aday Metin'e baktı, Metin Umut'un ölümü karşısında gitmekle gitmemek arasında; Aday, Umut'un ölümü karşısında bir sözcük söylemekle söylememek arasında kalmıştı.

Kuledeki saat 14.32'yi gösteriyordu.

Pardösülü şapkalı adam kurmalı saatini cebinden çıkarıp 14.27'ye ayarladı.

Nihai

Aday, eğer sonunu okusaydı hiç başlamayacaktı.
Cengiz, eğer sonunu bilseydi hiç tüketmeyecekti.
Metin, eğer sonunu düşünseydi hiç yapmayacaktı.

Şair “Eğer son, her son nihaiyse” diye yazdı en son.

Aday yalnızca “İlk an ikiliği, nihai” diye bildi.

Güneşin önündeki kara bulutlardan yağmur damlaları düşmeye baş-
ladı.

Umut’un sol elinde sıkıca tuttuğu anahtar ve her yüzde Umut vardı.

“ Bazen bir ayna bulursun, tutulursun, bakamazsın, hareket edemezsin, köşeler kapalıdır, çıktığını sandığın otoban bir raylı sistemdir aslında...”